

Ironični Andro Merkù nastopil v tržaški kavarni Rossetti s svojo predstavo Bravomabasta!!!

5

V Podgori dobrodelni koncert v spomin na Mirka Špacapana

13

Po Tržiškem se širi ameriški killer

13

BENSA
metal care

z občutkom obdelujemo kovine

40 let

NEDELJA, 10. JANUARJA 2010

št. 8 (19.715) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zatrlj nad Cerknimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montevecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNINA PLĀCANĀ V GOTOVINĀ

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 77124 666007

Primorski dnevnik

Trgovski dom napenja živce

IGOR DEVETAK

Dogajanje zadnjih dni je spet pokazalo, da vsako omenjanje Trgovskega doma napenja živce manjšinskega telesa.

Trgovski dom je v Gorici najbolj očitno znamenja slabe vesti, ki bi jo morala država imeti do tukajšnjih Slovencev, ko bi seveda imela v sebi moralno normo, ki poraja občutek krivide. Obenem je tarča manjšinskih frustracij, ki seštevajo leta od odobritve zaščitnega zakona in preštevajo neuresničene obvezne. Da bi bil krik zaradi krivice, ki nam je prizadejana, glasnejši, bi lahko medse povabili še ravnatelja državne knjižnice. Od nekdaj je imela knjižnica izrazit italijanski pečat, klub temu danes s Slovenci deli isto, nerazumljivo usodo, ker ji država ni izpolnila z milijardno naložbo (v lirah) financirano željo, da bo za potrebe mesta prišla do dvorane v Trgovskem domu, za svoje knjižne fonde pa še do tamkajšnjih kleti. Vendar cmerava država danes ni upravičena. Na deželi se - sicer z duhamorno počasnostjo - odvija birokratski klobčki, ki naj bi privedel do obnovne in predaje pritičnih prostorov goriškim Slovencem. To naj bi bil začetek postopne izpraznitve celotne stavbe, ki nam bo prej ali slej postavila vprašanja vsebine in vzdrževanja. Predvsem pa je aktualen predlog novogoriškega župana, da naj bo Trgovski dom sedež Evropskega mesta, kakor nameravajo Gorica, Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba poimenovati prvi in edini oprijemljivejši plod medobčinskega sodelovanja. Županova poteka je prebila zid molka, v katerega je Trgovski dom ovila goriška mestna uprava. In pred vsemi drugimi utegne odprijeti njegova vrata. Zato je novogoriška mestna občina v tej zadevi za manjšino nepričakovani, dragocen zveznik. Izkoristimo priložnost.

ITALIJA - V večdnevnih protestih in napadih na priseljence

V Rosarnu ranjenih 66 oseb N'drangeta širila izgred?

Včeraj so več sto priseljencev prepeljali v zbirna središča

VREME - Zima letos kaže nenavadno ostre zobe

Večji del Evrope v primežu snega in mraza, na jugu poplave

TRST - Območje nizkega zračnega pritiska s silovitimi snežnimi viharji se je včeraj od zahoda Evrope pomikalo vse bolj proti vzhodu. Potem ko se s preobilico snega in hudim mrazom že več dni spopadajo v Veliki Britaniji, Franciji in na severu

Italije, so snežna neurja konec tedna zapela tudi Nemčijo, Poljsko in Češko.

V severni Italiji je bila huda zima, na jugu pa poplave in neurja. Reka Tiber je po nekod v Umbriji prestopila bregove, medtem ko je reka Aniene v Lacijs s poplavami že pov-

zročila večmilijonsko škodo. V Sloveniji je zled poškodoval gozdove na območju Brkinov. Močno sneženje, ki je zajelo Slovenijo prejšnjo noč, se je čez dan umirilo, v Krškem pa je več gospodinjstev ostalo brez elektrike.

Na 2. strani

ROSARNO - V tridnevnih protestih, izgredih in napadih med priseljenci in domačini je bilo ranjenih 66 ljudi, od tega 30 priseljencev, 17 domačinov in 19 policijskih agentov. Štirje priseljenci so bili težko ranjeni, nekateri tudi s strelskim orožjem. Več sto priseljencev so včeraj z avtobusi s policijsko stražo prepeljali iz opuščene tovarne, v kateri so zasilno živelji, v zbirna središča. Javno tožilstvo iz Palmija domneva, naj bi proteste domačinov proti priseljencem podpihalovala n'dranghetta. Med aretiranimi osebami so bili tudi trije njeni člani.

Na 2. strani

Srečanje s tržaškim numizmatikom Andrejem Štekarjem

Na 6. strani

V Doberdobu tri fotovoltaične naprave

Na 11. strani

V Gorici pritožbe nad parkomati

Na 10. strani

V Visču preprečili ogled nekdanjega fašističnega taborišča

Na 14. strani

Tour de Ski: Majdičeva prevzela vodstvo

Na 29. strani

ALTERNATIVA Sport
Technical sport equipment bike & ski

Sezonski popusti!

POSEBNA PONUDBA
ZA ŠOLSKA ZIMOVARJANA

TEDENSKI NAJEM 35,00€
smučke + čevljci + čelada

SES LJAN ŠT. 41 / D
URNIK: 9.30-12.30 / 15.30-19.30
NEDELJA 9.30-12.30 / 15.30-18.00

tel/fax: +39 040 2916120 • e-mail: alternativasport@alternativasport.com • www.alternativasport.com

KULTURNCENTER LOJZE BRATUŽ

Vljudno vabljeni na odprtje razstave, ki jo je pripravil Muzej novejše zgodovine iz Ljubljane

FAŠIZEM IN SLOVENCI
IZBRANE PODobe

Razstavo bosta predstavila dr. Iztok Durjava in Jože Dežman. Glasbeni poklon: MePZ Lojze Bratuž, zborovodja Bogdan Kralj

Kulturni center Lojze Bratuž
Četrtek, 14. januarja 2010, ob 18. uri

**PETI KORIDOR
Železniška proga
Trst-Divača
pod vprašajem?**

LJUBLJANA - Gradnja železniške proge med Trstom in Divačo v okviru petega evropskega koridorja naj bi bila pod vprašajem. Tako je včeraj zapisal ljubljanski Dnevnik. Gradnja te proge naj bi bila predraga, italijanska stran naj bi bila bolj naklonjena obuditiv tabeljskega koridorja med Benetkami in Dunajem.

O zadevi bo kaj več znano konec meseca, ko naj bi se ustala medvladna komisija za zgraditev železniške povezave Trst-Divača.

Na 4. strani

ITALIJA - Domačini tudi s strelnim orožjem nad priseljence

V Rosarnu ranjenih 66 oseb N'dranga vpletena v izgred?

Več sto priseljencev odpeljali z avtobusi s policijskim spremstvom v zbirna središča -

ROSARNO - Po uporu afriških priseljencev v manjšem kalabrijskem mestu Rosarno na jugu Italije je prišlo do povračilnih akcij tamkajšnjih prebivalcev. Dva priseljence sta bila hudo ranjena, ko so ju napadli z železnimi palicami (enega je obkolilo osem domačinov in ga obsulo z udarci s palicami, zdravniki so si zanj pridržali prognozo), dva pa lažje ranjena, ko so sanju streljali s šibrovkami. Pet Afričanov so meščani namerno zadeli z avtomobili. Izgredi so se razširili tudi v kraj Gioia Tauri, kjer so neznanici s strelnim orožjem ranili priseljence v nogu in roko.

V bližini lokal, kjer se običajno zbirajo priseljenci, se je zbral kakih sto meščanov, oboroženih z gorjačami in lesenimi palicami. Nekateri so imeli s seboj kanistre z bencinom. Prišlo je tudi do zasedbe mestne hiše.

»Ne bomo odšli, dokler ne bodo vsi priseljenci zapustili Rosarno,« so zahtevali nekateri od meščanov. Zaradi strahu pred krvavimi povračilnimi akcijami se je policija že odločila, da bo nekatere afriške priseljence, ki delajo kot sezonski delavci v tamkajšnjih nasadih oranževcev, odpeljala.

Okoli 300 priseljencev, ki so živeli v opuščeni tovarni, so tako včeraj odpeljali v zbirni center v kalabrijskem mestu Crotone. Njihov hod so meščani Rosarna pospremili s ploskanjem. V mesto naj bi se po odhodu priseljencev vrnil mir.

Upor afriških priseljencev - v mestu s 15.000 prebivalci naj bi jih bilo okoli 2.500 - se je začel v četrtek zvečer. Izbruhnil je zaradi streljanja na skupino priseljencev. Priseljenci, ki živijo v barakah ali opuščenih tovarnah brez električne in sanitarij, delajo 15 ur dnevno za vsega 25 evrov na dan.

Dosedanji obračun izgredov in napadov v Rosarnu je sila težak. Ranjenih je bilo 66 oseb, od teh 30 priseljencev, 17 domačih prebivalcev in 19 policijskih agentov in karabinjerjev.

Včeraj so se začele širiti novice, naj bi mafija organizacija n'drangheta izkoristila izgred v svoje nezakonite namene. Med aretiranimi protestniki so se namreč znašli tudi trije znani predstavniki organiziranega kriminala. Po izjavah namestnika javnega tožilca iz mesta Palmi Giuseppe Creaže je vpletetenost n'dranghete v izgredu »povsem verjetna«.

Rosarno, eden od priseljencev, ki so ga domačini pretepli z železnimi palicami

ANSA

VREME - Večji del Evrope v primežu snega in mraza

V severni Italiji mraz, v južni poplave V Sloveniji sneg in dež, ponekod žled

TRST - Območje nizkega zračnega pritiska s silovitimi snežnimi viharji se je včeraj od zahoda Evrope pomikalo vse bolj proti vzhodu. Potem ko se s preobilico snega in hudim mrazom že več dni spopadajo v Veliki Britaniji, Franciji in na severu Italije, so snežna neurja konec tedna zajela tudi Nemčijo, Poljsko in Češko.

Vremenska fronta s silovitimi snežnimi viharji je v petek dosegla zahod Nemčije, včeraj pa se je od jugozahoda razširila tudi na vzhod in sever države. Najhuje je bilo v zveznih deželah Severno Porenje-Vestfalija in Hessen. Na letališčih v Frankfurtu so od petka zvečer zahari na krošnjah dreves, debel tudi po dva do tri centimetra, poškodoval gozdove na območju Brkina. Po prvih ocenah je žledolom povzročil poškodbe na nekaj več kot 1500 hektarjih gozdov na nadmorski višini nad 600 metrov. Največ poškodb je v okolici vasi Artviže, Mrše ter Tatre. Leden oklep na krošnjah dreves se je začel nabirati že v petek popoldne, ko je dež začel primrozovati na podhlajeno podlagu. Dokler so bila drevesa tega ovita v led,

priseljene omejiti industrijsko porabo plina. Sneg pa še naprej naletava.

Medtem ko tudi s severa Italije počajo o hudi zimi, pa jug pestijo hude poplave in neurja. V Rimu zaskrbljeno spremjamajo gladino reke Tibere, ki je ponekod v Umbriji že prestopila brezove, medtem ko je reka Aniene in Lacijsu s poplavami že povzročila večmilijsko škodo. O poplavah med drugim poročajo iz Neaplja, zaradi močnega vetrov so morali tudi odpovedati ladijske potevaze z otoki Capri, Ischia in Procida.

V Sloveniji je leden oklep na krošnjah dreves, debel tudi po dva do tri centimetra, poškodoval gozdove na območju Brkina. Po prvih ocenah je žledolom povzročil poškodbe na nekaj več kot 1500 hektarjih gozdov na nadmorski višini nad 600 metrov. Največ poškodb je v okolici vasi Artviže, Mrše ter Tatre. Leden oklep na krošnjah dreves se je začel nabirati že v petek popoldne, ko je dež začel primrozovati na podhlajeno podlagu. Dokler so bila drevesa tega ovita v led,

poškodb ni bilo veliko. Lomljenje dreves se je začelo ob rahlem dvigu temperature sredi sobote, ko je ledeni oklep začel popuščati. Sicer se je močno sneženje, ki je zajelo Slovenijo prejšnjo noč, čez dan umirilo. V osrednji Sloveniji je čez dan občasno padal sneg oz. ledenski dež, medtem ko na zahodu že od petka dežuje. Obilno nočno sneženje je ponekod povzročilo poleg prometnih težav tudi izpade električne energije. Že ponoc je zaredi visokega snega prišlo do izpada električne na širšem območju Krškega. Brez električne je ostalo okoli tisoč gospodinjstev, napako pa so kmalu odpravili.

Po napovedih vremenoslovcev naj bi danes prevladovalo oblačno vreme, za krajši čas pa se bo lahko v osrednji in vzhodni Sloveniji tudi delno razjasnilo. Predvsem v zahodni Sloveniji bodo občasno še krajevne padavine, deloma snežne plohe. Najnižje jutranje temperaturre bodo od -4 do 0, na Primorskem okoli 4, najvišje dnevine od -1 do 3, na Primorskem do 10 stopinj Celzija. (STA)

ITALIJA - Ob vrnitvi na delo

Berlusconi napovedal temeljito davčno reformo

RIM - Predsednik vlade Silvio Berlusconi se bo v pondeljek po štirih tednih okrevanja po napadu neuravnovešenega moškega vrnih v Rim na delo. Kot je včeraj povedal v pogovoru za dnevnik La Repubblica se bo med drugim lotil davčne reforme, katere cilj je uvedba dveh davčnih stopenj.

V Italiji naj bi tako uvedli 23 in 33-odstotno davčno stopnjo, ki bi bila odvisna od višine prihodkov, na tak način pa naj bi tudi poenostavili sistem. Tovrstni projekt je načrtoval že leta 1994, a ga doslej ni mogel nikoli uresničiti, je še dejal 73-letni premier in zagotovil, da njegova vlada ne bo povečala davkov.

Izrazil je tudi prepričanje, da bo leto 2010 leto gospodarskega zagona. »Po letu 2010 bomo dokončno izšli iz krize,« je še dejal. Prioriteti italijanske vlade v letošnjem letu bosta tudi reforma pravosod-

SILVIO BERLUSCONI

nega sistema ter ustavne spremembe.

Po napadu v Milanu 13. decembra, ko mu je 42-letni moški v obraz vrgel miniaturno repliko milanske katedrale in mu pri tem zlomil nos ter dva zoba, se Berlusconi počuti dobro. »Sedaj mi gre dobro. Imam majhno brazgotino na obrazu, ki se še vidi, a zdravniki pravijo, da bo izginila. Žal pa sem zaradi napada izgubil zob,« je še dejal italijanski premier.

SEVERNA IRSKA - Soprog prvega ministra varala moža

Spolni škandal vse bolj prerašča v politično krizo s hudimi posledicami

BELFAST - Severno Irsko pretresa škandal, ki je segel v sam vrh tamkajšnje politike in že prerasel v politično krizo. Sprožila ga je soprog prvega severoirskega ministra Petra Robinsona, tudi sama vidna političarka, ki je priznala ljubezensko afero s 40 let mlajšim moškim, zaradi katere je zašla v sumljive finančne posle in poskusila narediti samomor.

Škandal je pred dnevi sprožila 60-letna Iris Robinson, ko je javnosti razkrila, da se je poleti 2008 zapletla v ljubezensko afero z mlajšim moškim ter da tripi za depresijo, zaradi katere je skušala lani celo narediti samomor. Robinsonova je poslanka v severoirski skupščini in britanskemu parlamentu, že decembra pa je napovedala, da se iz zdravstvenih razlogov umika iz politike. Svojo napoved naj bi uresničila že v prihodnjem tednu.

Soprog Peter Robinson ji je ob njenem javnem priznanju stal ob strani. V čustvenem televizijskem intervjuju je poudaril, da želi ostati predsednik vladajoče protestantske unionistične stranke in severoirske vlade ter da bo svoji ženi stal ob strani. Iris naj bi mu svojo aferto priznala marca lani, ko je tudi skušala na-

rediti samomor. Kot je še zatrdil, je prevzela odgovornost za svoja dejanja, on pa ji je oprostil in ve, da ji je odpustil tudi Bog.

Kasneje pa so začele prihajati na dan nove podrobnosti, zaradi katerih je sprva spolni škandal prerasel v politično krizo. Severoirski program televizije BBC je namreč razkril, da je Iris Robinson svojemu takrat 19-letnemu ljubimcu Kirku McCamleyju na sporen način pomagala odpreti kavarno v Belfastu.

Robinsonova, ki je poleg poslanke tudi mestna svetnica, naj bi najprej v mestnem svetu zagotovila podporo za izgradnjo novega centra ob reki Lagan, v katerem se omenjena kavarna nahaja, nato pa je svojemu ljubimcu od dveh investitorjev priskrbela še 50.000 funtov za odprtje lokal. Pri tem jih je sicer 5000 zahtevala zase. V zameno naj bi za enega od omenjenih investitorjev lobiral v svojem volilnem okraju.

V skladu z zakonodajo bi moralna Robinsonova pristojne lokalne oblasti seznaniti, da ima od odločitve o izgradnji centra in o zakupu tamkajšnje kavarne lasten finančni interes, a tega ni storila. Kot poslanka bi mora-

Karzaj parlamentu predlagal nove kandidate za ministre

KABUL - Afganistanski predsednik Hamid Karzaj je parlamentu včeraj predstavil 16 novih kandidatov za ministre, poroča ameriška tiskovna agencija AP. Gre za Karzajev drugi poskus, da po ponovni izvolitvi za predsednika sestavi svojo vladno ekipo, potem ko so poslanci 2. januarja zavrnili večino njegovih ministriških kandidatov.

Afganistanski parlament je na tajnem glasovanju pred tednom dni zavrnil večino kandidatov za ministre, ki jih je decembra predlagal Karzaj. S tem je zadal hud udarec predsedniku, ki se sooča z očitki o korupciji in hkrati pritiski s strani mednarodne skupnosti, da čim prej oblikuje kabinet, po možnosti še pred konferenco o Afganistanu 28. januarja v Londonu.

Palestinci vztrajajo pri zamrznitvi gradnje

RAMALA - Palestinci so včeraj ponovno zahtevali popolno zamrznitev izraelske gradnje na zasedenih palestinskih ozemljih kot pogoj za ponoven zagon bližnjevzhodnih mirovnih pogajanj. S tem so zmanjšali pričakovanja, ki so narasla po pozivu ZDA, naj se pogajanja obnovijo brez postavljanje kakršnihkoli predpogojev.

»Za obnovo mirovnih pogovorov je nujna popolna ustavitev gradnje« na zasedenem Zahodnem bregu, je pojasnil glavni palestinski pogajalec Sajeb Erekat. Obenem je vztrajal, da mora Izrael pred nadaljevanjem pogajanj izpolniti tudi določbe časovnega načrta za mir iz leta 2003, ki pozivajo k ustaviti gradnje v spornem Vzhodnem Jeruzale

Na Islandiji do začetka marca referendum o banki Icesave

REYKJAVIK - Islandci naj bi do začetka marca na referendumu odločali o spornem vračilu več milijard vrednih vlog britanskim in nizozemskim varčevalcem banke Icesave. Islandski parlament je namreč v petek zvečer z večinsko podporo poslancev spredel odločitev o referendumu, ki naj bi ga pripravili do 6. marca. Gre za 3,8 milijarde evrov, ki so jih britanski in nizozemski varčevalci zaupali banki Icesave, spletni podružnici islandske banke Landsbanki.

Islandci vračilu varčevalnih vlog nasplohajo, saj bodo morali sami več let živeti s posledicami bančnega zloma, hkrati pa naj bi sedaj nakazovali milijarde še v tujino. 61.000 Islandcev, kar je četrtina vseh volilnih upravičencev na otoku, je tako že podpisalo protestno pismo proti že sprejeti odločitvi o vrnitvi prihrankov. Islandski predsednik Olafur Ragnar Grimsson se je nato zavezal za referendum, ki naj bi ga sedaj tudi dejansko pripravili do 6. marca.

la tudi prijaviti 50.000 funtov, ki jih je prejel od investitorjev. Poleg tega naj bi Peter Robinson, ki ga ministrski kodeks kot člena vlade zavezuje, da dela v javnem interesu, vedel za denar, ki ga je Iris prejela od poslovnežev. Na soprog naj bi pritiskal, da denar vrne, vendar pa s tem ni seznanil pristojnih oblasti.

In prav zaradi tega se utegne zrušiti tudi njegova politična kariera. Prvi minister sicer zaenkrat vztraja, da bo opral ime in do kazal, da za sporne posle svoje soproge ni vedel. V ta namen in v luči medijskih pristiskov je že odredil tudi uradno preiskavo. Kot je poudaril, o finančnih poslih ni vedel čisto ničesar, kar tudi ni presenetljivo, glede na to, da mu je soprog prikrivala aferto, ki je bila povod zaanje.

A pozivi k odstopu so vse glasnejši. Ogrožen je tudi Robinsonov položaj, temveč tudi celoten severoirski mirovni proces, saj je škandal udaril v zelo neprimernem trenutku. Mirovni proces med severoirskimi protestanti in katoliki je namreč že tako ali tako v težavah, odstop prvega ministra pa bi lahko dokončno pokopal, saj bi porušil kritko ravnotežje v regionalni vladi. (STA)

Ponudbe veljajo do 20. januarja 2010

AL COSTO

VELIKO
ARTIKLOV
BREZ
DODANE
MARŽE

Kuhan
pršut
BERETTA
cena za 100 g

€ 1,29

Testenine
AMATO
več vrst
500 g, 0,98 €/kg

€ 0,49

Ekstra
deviško
oljčno olje
OLEARIA
DEL
GARDA
1 liter

€ 2,98

Osličji
fileji
FINDUS
zamrznjeni
400 g, 11,25 €/kg

€ 4,50

OFFERTA
1000g
Piškoti
MULINO
BIANCO
več vrst
1 kg

OFFERTA
1000g
€ 2,39

€ 0,98

COCA COLA
klasična, light,
brez kofeina,
Zero, 1,5 l/tra
0,65 €/liter

Prašek
za pralni
stroj
ACE
polvere - 68 pranj

€ 7,90

Videokamera
SANYO
VPC CG 9
• snema na SD kartice
• ločljivost do 9 milijonov pik
• zoom 5X
• snema v Mpeg4 formatu
• digitalni stabilizator
slike
• 2,5" LCD zaslon
• reža za SD kartice:
sprejema SD kartice
do 32 GB
• litija baterija

OD € 169,00 POPUST 23%
€ 129,00

Varčne
žarnice
IMPLUX
• 5 W E14
• 11 W E27
• 15 W E27
• 20 W E27
• 25 W E27

vsaka
€ 2,99

**VSE
VEN!**
POPUSTI DO 40%
NA VSEH V PRODAJNEM
MESTU POSEBEJ OZNAČENIH
TEHNOLOŠKIH ARTIKLIL.
DO PRODAJE ZALOG

DANES ODPRTO

Hipermarket Emisfero

MONFALCONE/TRŽIČ (GO) Kraj San Polo, ulica Pocar - Tel. 0481/416740

Odperto od ponedeljka do sobote: NEPREKINJEN URNIK 9.00 - 20.30 - nedelja: 9.30 - 20.00

EMIESFERO najdete tudi v krajih: Belluno, Fiume Veneto (PN), Perugia, Scorzè (VE), Silea (TV), Vicenza, Vittorio Veneto (TV), Zanè (VI)

PROMETNE POVEZAVE - Po pisanju ljubljanskega Dnevnika

Ali je železniška proga Trst-Divača pod vprašajem?

Italija naj bi odstopila od projekta, ker naj bi bil predrag - Tudi Slovenija rezervirana

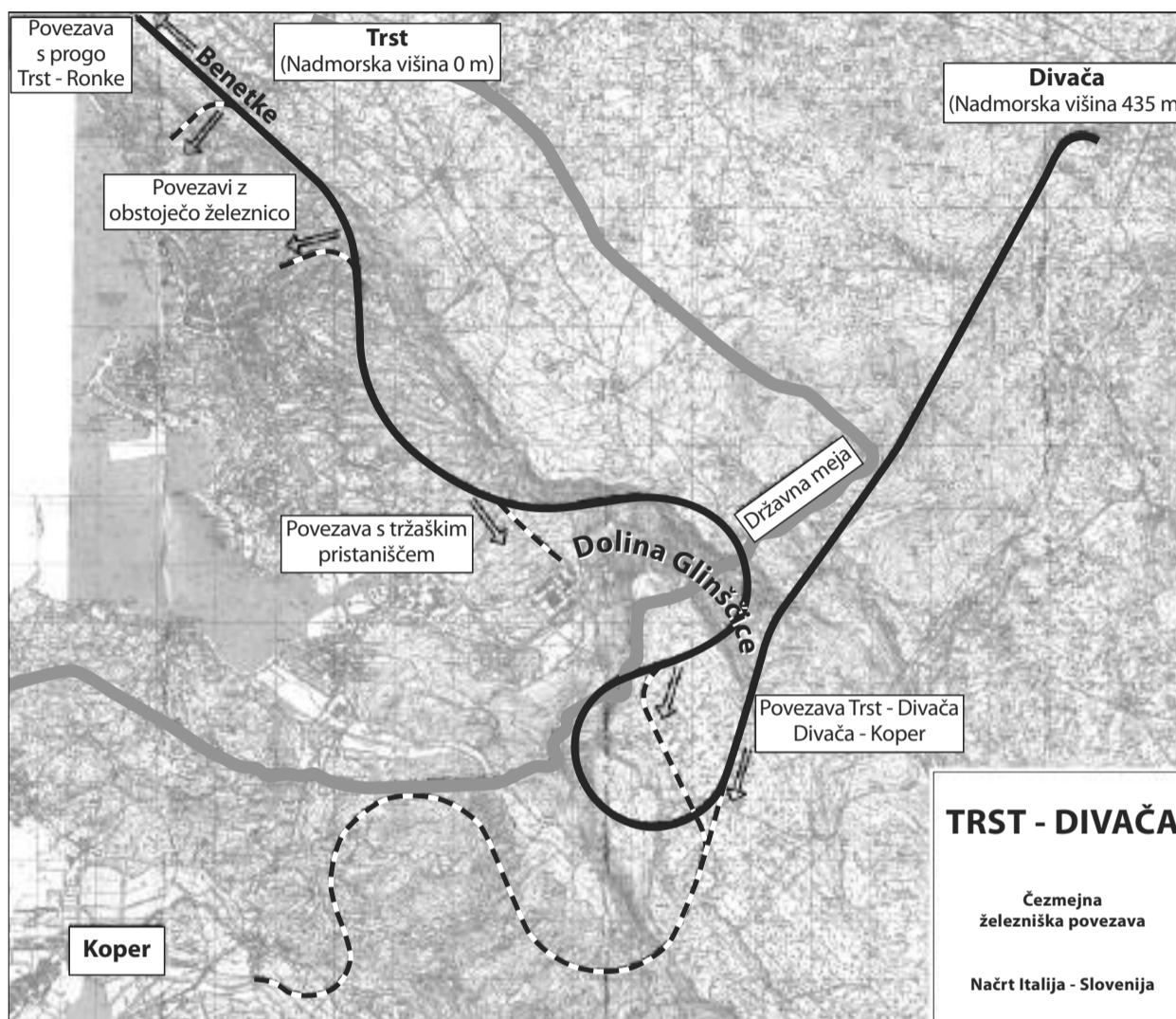
Železniška proga med Trstom in Divačo naj bi bila pod vprašajem. S tem pa naj bi bil pod vprašajem tudi peti evropski koridor hitre železniške povezave med Lyonom in Kijevom. Tako je včeraj z velikim poudarkom na prvi strani zapisal ljubljanski Dnevnik.

Novinar Primož Cirman je iz več virov, tudi blizu diplomatskih krogov, izvedel, da naj bi »na italijanski strani resno razmišljali o izstopu iz sporazuma o sofinanciranju izdelave prostorske, investicijske in projektne dokumentacije za progo Trst-Divača«, ki so ga na začetku decembra 2008 podpisali skupaj s Slovenijo in evropsko komisijo.

»Na italijanski strani naj bi ocenili, da je gradnja proge po predvideni trasi predrag,« je zapisal Dnevnik. Nova proga, ki bi po zavodu na slovenski strani prečkala italijansko mejo na hribovitem terenu severno od Socerba, bi se namreč na bodočo progo med Koprom in Divačo priključila v predoru pri Črnom Kalu. »Že po oceni stroškov priprave projektne dokumentacije za progo, ki bi bila speljana skozi več predorov, so ti že leta 2008 s prvotno predvidenih 71 milijonov evrov zrasli na več kot sto milijonov evrov, pri čemer naj bi Slovenija za ta namen porabila skoraj 29 milijonov evrov. Sedanji trasi uredno nasprotuje tudi deželna uprava Furlanije-Julijске krajine, ki je bila naklonjena gradnji proge severno od Trsta,« je še zapisal Dnevnik.

Na slovenskem ministrstvu za promet so novinarju Dnevnika sicer zatrdirili, da »od sporazuma ni odstopil nihče«, priznali pa so, da »so z italijanskimi strani v okviru rednega dialoga dobili pobudo za nekatere spremembe na trasi.« Na ministrstvu so pa dodali, da »ta pobuda še ni bila niti strokovno ocenjena, ali je sploh izvedljiva, zato jo morajo najprej oceniti strokovnjaki v tehnični skupini. Kaj več bo o zadevi znano konec meseca, ko naj bi se predvidoma sestala medvladna komisija za zgraditev železniške povezave Trst-Divača.«

Nova podzemna železniška povezava Trst-Divača je na Tržaškem naletela na ogorčena nasprotovanja

okoljevarstvenikov, pa tudi dolinske občinske uprave in skupščine, saj bi trasa proge pod Dolino Glinščice ogrožila podzemlje in predvsem tamkajšnje vodne vire. Dnevnik ob tem opozarja, da »ne gre zanemariti niti političnega preračunavanja naše zahodne sosedje. Ta namreč v zadnjih mesecih ne skriva želje po obuditvi tako imenovanega tabeljskega koridorja med Benetkami in Dunajem, ki bi Slovenijo ob opustitvi gradnje nove proge do Italije dokončno izbrisal s trase petega koridorja in kreplje omogočil dostop do virov financiranja za gradnjo domače železniške infra-

strukture iz evropskega proračuna. Tabeljski koridor bo na novo zaživel po letu 2013, ko naj bi bila končana 125 kilometrov dolga hitra proga med Gradcem in Celovcem.«

Ko bi res prišlo do opustitve proge Trst-Divača, bi se Slovenija lahko v celoti osredotočila na gradnjo nove proge med Koprom in Divačo, ki je življenskoga pomena za Loko Koper. »Ta proga se bo zagotovo začela graditi prva, in to že letos, saj je v nasprotju s progo Trst-Divača že umeščena v prostor in trenutno se izdeluje gradbeno dovoljenje, so na slovenskem ministrstvu za promet pojasni-

li novinarju ljubljanskega Dnevnika.

Prav morebitna pospešitev gradnje proge do Kopra, ki naj bi stala okrog 700 milijonov evrov, bi lahko obudila tudi zamisel o podaljšku te proge do Trsta.

»Vse kaže torej, da bo v pogovorih med Slovenijo in Italijo najpomembnejše, kako bosta obe državi pred evropsko komisijo, ki je projekt uvrstila med prednostne, upravičili svoj odstop od proge, ki je vsaj na tej trasi ne želi več nobena od podpisnic sporazuma, in katera država bo iz nje ga izstopila prva,« je ocenil ljubljanski Dnevnik.

ZAHODNI KRAS Resolucija v podporo žensk

Zahodnokraški rajonski svet se je na eni zadnjih sej v preteklem letu obrgnil ob vprašanje podaljšanja delovne dobe za zaposlene v javnih upravah do 65. leta starosti. Podpredsednik rajonske skupščine, svetnik Stranke komunistične prenove Roberto Cattaruzza je vložil resolucijo, v kateri je uvodoma spomnil na spoštovanje zahtevev evropskega sodišča o podaljšjanju delovne dobe za zaposlene ženske, obenem pa tudi na vladne obljube o ustavovitvi posebnega strateškega skladova za podporo gospodarstva in za prispevke socialnemu sektorju.

S podaljšanjem delovne dobe žensk zaposlenih v javnih upravah bo pokojninski zavod za javne uslužbence Inpdap do leta 2018 dodelil po nekaterih izračunih 30.041 pokojnih manj, kot bi jih, če bi obveljal termin 60 let za upokojitev žensk. Tako bo v obdobju od letos do 2018 prihranil okrog 2.500 milijonov evrov. Gre za ogromno vsoto. Vsekakor večjo od finančnih sredstev v strateškem skladu (okrog 2 tisoč milijonov evrov).

Svetnik Stranke komunistične prenove je v dokumentu zapisal, da so žrtve še vedno žrtve hrude diskriminacije: težje dobijo delo, njihovo delo je povprečno slabše plačano od dela moških, imajo manj možnosti za napredovanje in delajo v slabših delovnih pogojih kot moški. To diskriminacijo je treba preseči s socialnimi posegi, ki bodo ženskam omogočili enake pogoje kot moškim, predvsem pa potrebno zaščito ob materinstvu.

Zahodnokraški rajonski svet je z odobrenjem resolucijo izrazil veliko zaskrbljenost zaradi posledic uvajanja novih norm o podaljšanju delovne dobe žensk, zaposlenih v javnih ustanovah, in zahteval jamstvo, da bodo sredstva, ki jih bodo pridobili z izvajanjem novih norm, resnično dodeljena socialnim posegom za pomoč ženskam. Obenem je pozval tržaškega župana, naj posreduje to zahtevo predsedstvu vlade in ministrstvu za enake možnosti.

Dokument so poslali tudi deželne skupščini, pokrajinski skupščini in okoliškim občinam.

M.K.

JUTRI - Vpisovanje S Primorskim na izlete okrog sveta

Jutri ob 9. uri se bo v uredništvu Primorskega dnevnika (Ul. Montecchi 6) začelo vpisovanje za tradicionalne izlete Primorskega dnevnika. Radovedni bralci in prijatelji našega dnevnika imajo letos na voljo pet potovanj; tri je pripravila potovna agencija Aurora, dve pa agencija First&Last minute Adriatica.net. Pestra ponudba naj bi zadovoljila še takoj zahtevne turiste, ki jih bodo potovanja poletjala na različne kontinente.

S potovalno agencijo Aurora bomo 13. marca odleteli v Indijo, kjer se bomo zadržali do 27. marca. Od 18. do 23. maja se bomo potepali po Nemčiji (in križarili po Renu), od 18. do 25. maja pa po Rusiji (v prvi vrsti po Moskvi in Sankt Peterburgu). Agencija First&Last minute Adriatica.net je za naše bralce pripravila izleta v Maroko (od 14. do 18. aprila) in na Islandijo (od 23. do 30. junija).

POLITIKA - Tiskovna konferenca Severne lige o načrtih za razvoj mesta v letu 2010 »Prednost morajo imeti Tržačani« Davčne olajšave za tržaška podjetja?

Občinska uprava mora pri prizadevanjih za pomoč brezposelnim pomagati na prvem mestu Tržačanom. Zato bo Severna liga v zvezi s proračunom, o katerem bo razprava v februarju, zahtevala, da bodo imeli glede delovnih stipendij in sploh podob na socialnem področju prednost tisti, ki imajo stalno bivališče v Trstu vsaj 10 let oziroma so v Italiji najmanj 15 let.

To sta poudarila včeraj na tiskovni konferenci poslanec SL Massimiliano Fedriga in občinski svetnik Maurizio Ferrara, po mnenju katerih se mora javna uprava obnašati kot oče. Prej mora nuditi hrano si-novom, še nato, in če kaj ostane, sosedom. Sosedji so v tem primeru tuji. Občina je laňi na osnovi dogovora med Ljudstvom slobode in DS namenila 300 tisoč evrov za delovne stipendije, sta povedala, vendar ni upoštevala stalnega bivališča. Temu takrat nismo oporekali, je dejal Ferrara, toda leto zahtevamo, da se to upošteva.

Sicer je bilo srečanje namenjeno predlogom SL za razvoj mesta v letu 2010, se pravi zadnjem letu mandata desnosredinske uprave. Trst pestijo mnogi proble-

mi, sta poudarila, od pristanišča do težav, ki jih imajo črpalkarji in lastniki trafik zlasti slovenske konkurenco. Z vstopom Hrvaške v EU bodo mnogi ob službo, je menil Ferrara. Mnogi tuji, ki bodo prišli v Trst iskat delo, pa bodo zaradi pomanjkanja delovnih mest prisiljeni v kriminal. Zato morajo tržaške institucije skupaj poskrbeti za dolgoročno načrtovanje, je poudaril Fedriga in napovedal, da bo vložil popravek v parlament z namenom, da se v Trstu ustanovi prostocarinska mestna cna z davčnimi olajšavami za podjetja.

Fedriga je še napovedal, da bosta s Ferraro jutri dopoldne obiskala sintske naselje v Ul. Pietraferrata, da bi ugotovila, ali je zagotovljena varnost Tržačanov. S kvestorjem namerava Fedriga tudi analizirati kazniva dejanja, ki jih izvajajo »cigani« (zingari) in ki »povzročajo mnogo žrtev«. Nujen je »trd« nastop, pravi Fedriga, in treba je usklajevati učinkovite kazni s preventivo. V tem okviru je po njegovem mnenju nujna podrobna študija o nomadizmu in z njim povezanimi družbenimi problemi.

A.G.

Poslanec Massimiliano Fedriga (levo) in občinski svetnik Maurizio Ferrara

KROMA

KAVARNA ROSSETTI - Predstava Bravomabasta!!!

Sveža ironija hudomušnega imitatorja Andra Merkùja

Enourni kabaretni večer mikavne satire na račun krajevnih mogotcev - Ponovitev 20. januarja ob 22. uri

Za dober »one-man-show« so potrebe poliedrične sposobnosti, ki jih najna raznolikost monološke zaslove zahteva. Andro Merkù se kot voditelj in imitator poklicno ukvarja z različnima področjem predvsem v zelo uspešnih radijskih nastopih, ki jih je vsebinsko in oblikovno razvil in prelil v gledališko govorico s predstavo *Bravomabasta!!!*

V svojem drugem gledališkem podvigui, ki je doživel premiero v petek v kavarni Rossetti, se je slovenski ustvarjalec preizkusil kot komik, kabaretist, imitator, pevec in pianist s predstavo, ki odpira vrata kavarne tudi gledališki dejavnosti, kar naj bi odslej postalo redna ponudba tega neformalnega prreditvenega prostora. Stalno gledališče je producent predstave, katere je Merkù edini avtor in izvajalec, ob dragocenih nasvetih novinarja Marjana Kemperleta. Mikavna spodbuda satire o protagonistih tržaške stvarnosti je kot pričakovano delovala zelo učinkovito, saj je občinstvo napolnilo vse razpoložljive sedeže in je sledilo predstavi tudi stope. Med gledalcji so bili zvesti poslušalci Merkujevih radijskih oddaj, a tudi razne krajevne osebnosti, ki so navadno tarča njegovih imitacij, v prvi vrsti tržaški župan Roberto Dipiazza. »Bob of the Square«, kot ga je protagonist večera duhovito poimenoval, je priznal, da pogosto posluša radio in se sam nasmeje ironičnemu obravnavanju svoje figure, kar je za javno osebnost neobhodna plat medalje, in je tudi dejansko izkazal svoje upoštevanje profesionalnosti voditelja s poklonom, grbom mesta, »da bi se vedno spomnil župana, iz katerega se je toliko krat norčeval.« Tudi tokrat ni manjkalo hudo mušnih skečev na njegov račun, češ, da je po napadu na predsednika vlade, preventivno uničil vse kipce katedrale sv. Justa in Vejne, ali da bo afero uplinjevalnika prepustil Slovencem na Krasu, saj naj bi ga postavil v kontovelsko mlako.

Enourni kabaretni večer je slonel na starih in novih imitacijah, med katerimi so bili seveda Merkujevi klasični - poleg že omenjenega župana predvsem bojevita znanstvenica Margherita Hack z glavo med zvezdami in polemično žlico uperjeno v politiko.

V prvem delu predstave je Merkù oral ledino z manjšo sproščenostjo in učinkovitostjo v monologu, ki je obravnaval državno politiko, od atentata na predsednika Berlusconija do ministra Tremontija in njegove Robin-hoodovske gospodarske strategije, od hudomušnosti Beppeja Grilla do kan-tavtorja Franca Califana. Avtorski projekt pa je zaživel predvsem s tržaško in deželno obarvanimi točkami, predvsem s posrečeno imitacijo pisatelja Claudia Magrisa, ki se

telefonsko pogovarja s prijatelji in znanci v smešnem kontrastu vsakdanjih zadev in tržaškega narečja, književnih izrazov in prispevov. Sledil je Primo Rovis, ki je v staromodnem stilu pojasmil, kako bi spremenil Barkovje v Copacabano, nato še parodija deželnega telednevnika v dvojnem prispevku katastrofalno nastrojenega Tina Zave in Gabrielle Fortune. V Merkùjevo mrežo so padli tudi patron Barkolane Fulvio Molinari, Riccardo Illy in Renzo Tondo s svojo furlanskim, gorsko pragmatičnostjo. Po vmesni točki s klasikom italijanskih imitatorjev Luco Giurato, ki bere dnevnik iz Piščancev, so se za konec zvrstili še športniki - trener Cesare Maldini, Fabio Capello, ki za samosovo angleščino potrebuje prevajalca iz jezikovnih, narečnih kalupov, in še Dino Zoff. Med besednimi igrami, šalamami in pevskimi točkami, pri katerih je Merkù sam zaigral na klavir, se je večer iztekel v prijetnem duhu. Samoironičen naslov predstave ni zrcalil namreč misli zadovoljne publike, ki je z aplavzom spodbudila k izvedbi dodatne komične točke. Ponovitev predstave bo na sporednu 20. januarja ob 22. uri. (ROP)

Merkù je povsem zadovoljil občinstvo, ki je napolnilo vse razpoložljive sedeže in predstavi sledilo tudi stope

KROMA

NABREŽINA - Pri centru za mentalno zdravje

V parkirišču nenevarna ročna bomba iz prve vojne

V petek zjutraj je uslužbenec nabrežinskega centra za mentalno zdravje opazil domnevno bombo, ki je ležala v parkirišču zdravstvenega objekta. Odtipkal je številko 113 in nekaj minut zatem so v Nabrežino prihiteli devinski policisti, pirotehnični in osebje politične policije Digos.

Pirotehnični so ugotovili, da je to ročna bomba ananasove oblike in da predmet ni neveren. Šlo je namreč samo za ogrodje bombe, brez vžigalnika in eksplozivnih snovi. Po prvih ocenah naj bi bila ročna bomba ostanek iz prve svetovne vojne. Kako se je bomba znašla v nabrežinskem parkirišču oziroma kdo jo je izgubil ali pa tja položil, zaenkrat ni znano.

Drevo padlo na progo, pozni vlaki in jezni potniki

V Grljaju je drevo padlo na tokovno omrežje železnice. Zgodilo se je včeraj zjutraj. Oviro so morali odstraniti, zaradi česar je bil železniški promet začasno ustavljen. Novico je sporocila družba Trenitalia, ki upravlja italijanske železnice. Dogodek je povzročil precej težav, zamujalo je deset vlakov, med temi je bilo osem deželnih. Vlaki so zamujali največ sto minut, najbolj jezni pa so bili potniki, ki so se pripeljali iz Benetk. V Trst so prispevili z več kot enourno zamudo, zaradi česar so glasno protestirali.

Pregloboko pogledal v kozarec in si zasluzil globo

Policija je prijavila sodstvu 39-letnika, ki ni hotel izdati svoje istovetnosti. Možkar je v petek zvečer v alkoholnih hlapih razgrajal v nekem baru na Senenem trgu. Gostje barja so poklicali policiste, ki so razgrevete skušali pomiriti. Zaradi vinjenosti so mu tudi napisali globo.

PROMET - Več nesreč s skupnim imenovalcem neprilagojene hitrosti

Neprevidnost na mokrem

Ta teden na tržaški hitri cesti vsaj dve nesreči na dan - Občinska policija: hitra cesta ni avtocesta! - V Štivanu se je prevrnil avtomobil

V deževnem vremenu mnogo voznikov ne upošteva nevarnosti spolzkih cest in vozi enako hitro kot na suhem, neprilagojena hitrost pa je najpogosteji vzrok prometnih nesreč. Včeraj se je na Tržaškem spet pripetilo kar nekaj nesreč, v katerih se ni nihče huje poškodoval.

Opoldne je avtomobil peugeot 206 (*na sliki Kromaj*) zaneslo z vožišča v zaščitno ograjo v bližini nakupovalnega središča Le Torri d'Europa. Mlad voznik, ki je vozil v smeri proti Miljam, se ni poškodoval. Z nesrečo se je ukvarjala prometna policija. Približno na istem mestu se je ta teden zgodilo najmanj pet prometnih nesreč. Tržaška občinska policija opozarja, da hitra cesta ni avtocesta. Vozniki morajo spoštovati prometne omejitve 90, 70 in 50 kilometrov na uro, ko dežuje pa morajo voziti še bolj počasni. Udeleženci prometa morajo upoštevati vse dejavnike, od lastnih refleksov in učinkovitosti zavor do vremenskih razmer, gostote prometa in vidljivosti. »Kaže, da te dejavnike marsikdo podcenjuje,« pravijo v operativnem centru občinske policije.

Ob isti uri je avtomobil od zadaj trčil v skuter v Ulici Carucci, skuterist se je lažje poškodoval, nekaj pred 15. uro pa sta vozili trčili na hitri cesti med Katinaro in Dolino (v smeri Trsta). Škoda na avtomobilu s koprsko registracijo je bila precejšnja. Okrog 14. ure pa se je avtomobil prevrnil v Štivanu, v bližini spomenika »toskanskih volkov«. Voznik se je udaril v obraz, rešilec ga je prepeljal v katinarsko bolnišnico. Po besedah pravne policistov bo okreval v doglednem času. (af)

Krojač za dame

v nabrežinski telovadnici

V nabrežinski telovadnici bo danes ob 10. uri v okviru gledaliških srečanj zaživel predstava francoskega komediografa Goerga Feydeaua Krojač za dame. Predstava v priredbi in režiji Sandra Rossita obeta vrsto nesporazumov, trikov in skritih ljubezni. Vstop je prost.

Valentin - poklon

argentinskemu filmu

Na pobudo kinokrožka Metropolis bo v prihodnjem mesecu zaživel niz filmov v poklon Argentini. Prvi bo na vrsti že jutri, ko bodo v baru Knulp (Ul. Madonna del mare 7/a) ob 20.30 predvajali film Valentin Alejandra Agrestija. Zgodba je postavljena v šestdeseta leta preteklega stoletja. Valentin je 9-letni otrok, ki živi z babico, potem ko ga je mati zapustila, oče pa ga izkorističa, da bi privlačeval žensko pozornost. Mali pa si najbolj želi družine, ki bi živel v ljubezni.

Angela Hewitt v Rossetti

Tržaško gledališče Rossetti bo jutri ob 20.30 gostilo mednarodno zvezdnico, znano kanadsко pianistko Angelo Hewitt. Občinstvu bo postregla z Bachovimi, Beethovenimi in Brahmsovimi skladbami. Več informacij je na voljo na spletni strani www.societadei-concerti.net.

Predstava za otroke

Danes se spet začenjajo srečanja z gledališčem za naše najmlajše Ti racconto una fiaba - Povem ti pravljico. V gledališču Orazio Bobbio bodo danes ob 11. in ob 16.30 nastopili člani združenja Artisti Associati iz Gorice, ki bodo ponudili pravljico Sarà avtorice Serene Fornatti. Vstopnina znaša 6 evrov.

Vodeni ogled futuriščne razstave

Danes bo ob 11. uri na voljo brezplačni voden ogled (vključen je v ceno vstopnice) razstave posvečene futurizmu in liku Giorgia Carmelicha v muzeju Revoltella. Vodila bo Patrizia Locardi in trajala bo eno uro. Vstopnina 6 oz. 4 evrov.

Božični koncert

V cerkvi Marijinega brezmadežnega srca (Ul. Sant'Anastasio) bo danes ob 16.30 zadonele božične pesmi. Zbor Hortus Musicus, ki ga vodi maestro Vincenzo Ninchi, in zbor mladinskega centra Claret pod takirko Alessandra Esposita bosta poskrbeli za sklop pesmi, ki bodo poslušalce ogrele pri srcu. Vstop je prost.

Koncert stare glasbe

V kinodvorani pri cerkvi Madonna del Mare na Trgu Rosmini bo danes ob 16. uri na sporednu sedmi koncert v okviru druge izvedbe Festivala stare glasbe Antonio Vivaldi. Nastopil bo zbor Collegium Musicum Fluminense pod vodstvom Davida Stefanutti. Pevci bodo postregli s skladbami Haendla in Purcella.

Filozofski simpozij

Oddelek za vzgojivo vede, Fakulteta za leposlovje in filozofijo ter oddelek za filozofijo tržaške univerze vabijo jutri in v torek na srečanje z naslovom Il sé tra Oriente e Occidente v poklon Aldu Magrisu in Mauriziu Paganu. Jutri se bo začel ob 15.30 v auditoriju bivše ribarnice, v torek pa se bo premaknil v palačo Brambilla Morpurgo v državni knjižnici na Trgu Papa Giovanni XXIII 6. Beseda bo tekla od klasičnih, grških filozofov, mimo krščanskih mislecev vse do vprašanja identitet in še morskičesa. Več informacij je na spletni strani <http://ilsetraorienteeoccidente.wordpress.com>.

NUMIZMATIKA - Diplomska naloga zbiratelja Andreja Štekarja vzbuja zanimanje pri izvedencih

»Srednjeveški kovanci iz našega prostora so bili kot ameriški dolar ali nemška marka«

Nalogo je zagovarjal na Inštitutu za verske vede v Trstu - Objave v revijah in zbornikih ter nagrada v Padovi

Denar ne pomeni samo bogastvo (ali revščino - za tistega, ki ga nima), ampak je tudi priča o določenih zgodovinskih obdobjih. To prav gotovo velja za srednjeveške kovance, ki so bili predmet diplomske naloge, ki jo je ekonomist Andrej Štekar, drugače uslužbenec Zadružne kraške banke in tudi predsednik numizmatičnega društva Janeza Vajkarda Valvasorja, pred dvema letoma zagovarjal na Inštitutu za verske vede v Trstu, njene odlomke pa objavil v specializiranih revijah in zbornikih v Italiji in Sloveniji, zadnjie pa je oktobra lani tudi prejel pomembno nagrado Numizmatičnega krožka iz Padove, medtem ko na objavo čakajo še drugi deli naloge. Slednja je posvečena krščanski simboliki na srednjeveških kovancih na Slovenskem, pri čemer zajema celotno območje sedanje Slovenije, Furlanije-Julijanske krajine in Koroške, obdobje pa je tisto, ki gre od začetka 12. do konca 13. stoletja, ko so naši kraji doživeli pravi gospodarski razcvet.

Ekonomist z numizmatičnimi in verskimi zanimanjimi

Andrej Štekar je sicer diplomirani ekonomist (diplomiral je na tržaški univerzi z disertacijo o stroških za čiščenje nafta), že dalj časa pa je njegov konjiček numizmatika (že na univerzi je napisal in tudi objavil referat o srednjeveških denarju na Slovenskem), medtem ko se je pred nekaj leti odločil tudi za študij na Inštitutu za verske vede tržaške škofije, ker je čutil potrebo po filozofski in verski poslobitvi. Tako je opravil triletni teološki tečaj za usposabljanje k poučevanju verouka, ki je na koncu predvideval tudi diplomsko nalogu. V njej je Štekar združil svoje ekonomsko, numizmatično in teološko znanje in pod mentorstvom prof. Massima Gnezde napisal skoraj dvesto strani dolgo disertacijo o krščanski simboliki na srednjeveških kovancih na slovenskem območju, na zaključnem zagonu leta 2007 pa je prejel oceno 110.

Zgodba o srednjeveškem ekonomskem »boomu«

Avtor v svoji nalogi obravnava dvajset srednjeveških novcev z raznimi krščanskimi simboli, ki jih je analiziral, kolikor se je dalo, pravi Andrej Štekar. Simbol je v resnici veliko, težava pa je v tem, da je težko razumeti, kaj v resnici prikazujejo, pomisli pa je treba, da gre za majhne novce s premerom približno enega centimetra. Nekatere novce je kot zbiratelj že imel v lasti, pri drugih pa si je pomagal s katalogi, publikacijami in slikami, ker pač zbira na podlagi lastnih zmogljivosti in je treba pomisli, da so nekateri kovanci izredno redki, tako da stanejo tudi od 5.000 do 10.000 evrov.

Kaj nam sporočajo obravnnavani novci? V prvi vrsti to, da obdobje med koncem 12. in začetkom 13. stoletja sopada z nekakšnim ekonomskim »boomom« oz. razcvetom. Gre za relativno mirno obdobje, ko ni kakih večjih vojn in ko na Koroškem odkrijejo srebrno rudo ter jo začenjajo spremniti v denar. Kdor ima rudo, ima pač interes, da gre srebro v obtok in tako se razširijo kovnice: glavna je v Brežah na Koroškem, potem so tu še Šentvid, Grebin, Velikovec, Kamnik, Ljubljana, Slovenj Gradec, Ptuj, Kostanjevica, Sv. Križ, Čatež, Rajhenburg, Oglej, morda Čedad in Trst, medtem ko se goriški denar kuje v Lienzu na vzhodnem Tirolskem. Gre za sorazmerno velike količine denarja, na katerem se začenja nekaj pojavitati: take ali drugačne podobe, najprej bolj grobe, nato pa bolj izdelane. Simbolika je krščanska, saj denar kujejo škofje, nadškofje in patriarhi, pa tudi razni plemiči, ki uporabljajo delno krščansko, delno pa tudi laično simboli. Tako se na krajevnem denarju znajdejo tudi svetniki, kot so sv. Just ali sv. Mošhor in Fortunat, pa tudi »nenavadne« fi-

Na sliki levo:
Andrej Štekar
(levo) prejema
nagrado Antenore
iz rok predsednika
Numizmatičnega
krožka iz Padove
Giancarla Cerabina

gure škofov oz. patriarhov brez simbolov svojega dostojarstva, se pravi palice, mitre in palija, ki kažejo na to, da so bile te osebe sicer izvoljene, ne pa posvečene. Šlo je za posebne situacije, ki si jih danes niti ne sanjam, pravi Štekar, ki dodaja, da je to bilo takrat mogoče, ker so bile to »osebe, ki jih je de facto šlo bolj za obvladjanje teritorija in so za to dobili pot preko cerkevih služb, vse pa je slučajno sovpadlo tudi s problemi znotraj Cerkve, kot npr., da ni bil še izvoljen papež ali pa da je papež imel večji interes, da je z določeno osebo prijatelj in ji je zato zagotovil nadzor nad teritorijem, tudi če s cerkvenega vidika ni bilo vse prav. Papež je lahko tudi zahteval odstop, samev stvar se je vlekla leta in niso imeli moči, da dotično osebo prisilijo k odstopu.« V svojih raziskavah je dal primer nesojenega oglejskega patriarha Filipa Koroškega, ki si je neuspešno prizadeval, da bi bil priznan.

V drugih primerih gre tudi za globljo krščansko simboliko, prikaz »nebeskega« in »zemeljskega« Jeruzalema. Na številnih novcih se namreč pojavlja figura sakralnega objekta z dvema stolpoma oz. zvonikoma: po nekaterih razlagah gre za simbol nebeskega Jeruzalema oz. patriarhalne cerkve, po drugih pa za reprodukcijo kapele v jeruzalemski baziliki Božjega groba, kjer naj bi bili stebri nič drugega kakor veliki svečniki, ki še danes obdajajo kapelo, ki je v teku stoletij vsekakor doživil več rušenj in predelav. Dogajalo pa se je, da so romarji, ki so prihajali v Jeruzalem (tja je potoval tudi eden od oglejskih patriarhov), narisali kapelo Božjega groba in po vrnitvi v domači kraj poskrbeli za izgradnjo kopij. Treba je upoštevati, da je za kristjana Jeruzalem najpomembnejši kraj, saj je tam na podlagi izročila Kristus bil umorjen in je po treh dneh vstal od mrтvih, za srednjeveškega človeka pa je bilo pomembno, da se sveto mesto iztrga iz rok muslimanov, opozarja Štekar.

Razdrobljeno, a vseeno povezano območje

Simbolika na krajevnih srednjeveških kovancih priča tudi o sicer fevdalno razdrobljenem, a vseeno povezanim območju. Posestva so si delile fevdalne rodbine, ki so si bile po eni strani konkurenčne, po drugi pa so se rodbinsko povezovale: »Danes se nam zdi Koroška daleč, ampak pomislišti jih treba, da je koroški vojvoda Ulrik umrl v Čedadu, medtem ko je zastopal brata Filipa, ki se je potegoval za mesto oglejskega patriarha v Čedadu pa je tudi pokopan. S Koroške so nadzorovali tudi območja v Furlaniji.«

Do maksimalne povezave je po Štekarjevih besedah prišlo v času češkega kralja Otokarja II. Przemysla, ki je zavladal na obsežnem območju, ki je vključevalo Češko, Dunaj in celotno Štajersko, po smrti koroškega vojvode Ulrika pa je podedoval tudi Koroško in posledično tudi območja v Furlaniji. A to mu je uspelo, dokler je trajalo brezvladje po smrti cesarja Friderika II. Ko so za cesarja izvolili Rudolfa I. Habsburškega, pa je ta zahteval vrnil vseh ozemelj, ki jih je Otokar zasedel brez cesarskega privoljenja. Prišlo je do vojne, v kateri je bil češki kralj ubit, tukajšnje ozemlje pa je prišlo pod nadzor Habsburžanov. Ti so pozneje prenesli središče svojega delovanja delno na Tirolsko in delno na Dunaj, tako da so naši kraji postali periferija in so zamrli tudi z denarnega vidika, saj je nova oblast imela interes drugje: delovati sta začeli pretežno graška in tirolska kovnica. K delnemu zatonu so v 15. stoletju dodatno prispevali še turški vdori, tako da se, z izjemom celjskih grofov, na Slovenskem ni več koval denar, kar je trajalo vse do osamosvojitve Slovenije.

V bistvu gre torej za sorazmerno kratko obdobje približno 150 let, saj se

AFERA - Tokrat o alternativnem priznanju Corriere della Sera spet o Borisu Pahorju

Slovenski pisatelj Boris Pahor si je včeraj spet zaslužil mesto na straneh največjega italijanskega dnevnika Corriere della sera. Konec decembra je njegova časnika Marisa Fumagalli namreč širošo javnost seznanila z novico, ki jo je objavil naš dnevnik, o odločitvi tržaškega župana Roberta Dipiazza, da ne bo pisatelju podelil zaslužnega meščanstva Trsta. Pahor je namreč takrat, ko je občinski odbor odobril sklep o podelitev priznanja, postavil nekaj pogojev, ki jih župan naposled ni sprejel. V prvi vrsti je šlo za omembo trpljenja, ki ga je nemu in slovenski narodni skupnosti v Trstu povzročilo medvojno fašistično obdobje. »Pogojev pa ne gre postavljati, ko ti nekdo nekaj podari. Podarjenemu konju ne gledaš v zobe,« je za naš dnevnik dejal župan, njegove besede pa so odmevale po vsej državi.

Včeraj pa so italijanski bralci izpod peresa Fumagallijevi lahko izvedeli, da bo Pahor jutri v tržaškem novinarskem krožku prejel alternativno priznanje, ki mu ga bo poklonil odbor tržaških inte-

je kovanje začelo okoli leta 1150, zamrlo pa je okoli leta 1300: a v tem obdobju so denar, ki so ga kovali v naših krajih, zaradi visoke kakovosti srebra sprejemali kot valuto malo povsod, saj jih je najti tudi na Madžarskem in v Romuniji: »Bili so kot ameriški dolar ali nemška marka, ki so jo uporabljali v vzhodnih državah, ker je bila močna valuta,« pravi Štekar.

Objave in nagrada

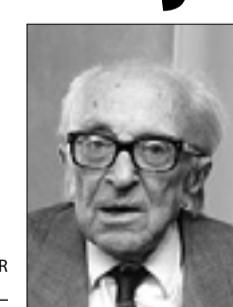
Andrej Štekar je nekatere ugotovitve iz diplomske naloge predelal in objavil v specializiranem tisku v Italiji in Sloveniji. Tako je simboliko nebeskega kralja v zemeljskem Jeruzalemu predstavil v prispevku, ki ga je leta 2008 objavil najpomembnejši italijanski numizmatični mesečnik Cronaca numismatica, ki izhaja v 15.000 izvodih, po tej objavi pa je del diplomske naloge o krščanski simboliki na kovancih objavil v zborniku Annales Znanstveno-raziskovalnega središča v Kopru, za kar ga je zaprosil njegov direktor Darko Darovec. Zatem je druge dele naloge prevedel v slovenščino (izvirnik je namreč v italijanščini) in objavil v Numizmatičnem vestniku, kjer načrtuje tudi druge objave (do naslednje bi moral priti januarja letos).

Raziskovanje mu je prineslo tudi nagrado Premio Antenore Città di Padova, ki mu jo je letošnjega 9. oktobra v Padovi podelil tamkajšnji numizmatični krožek Circolo numismatico Patavino. Na razpis za nagrado je naletel v neki numizmatični reviji, obravnaval pa je versko, družbeno in gospodarsko zgodovino oglejskega patriarhata od konca 12. stoletja do leta 1420, kar je soppadol z nekaterimi poglavji iz njegove naloge, postal pa je štiri elaborati, ki so bili očitno dobro ocenjeni. V okviru nagrjevanja, ki je potekalo v padovskem muzeju Bottaccin, je Andrej Štekar držal tudi predavanje, v katerem je sintetično podal poglavja o simbolih Jeruzalema, sv. Mohorja in Fortunata in sv. Janeza.

Raziskava teče dalje

Z objavami in nagrado pa se stvar ni zaključila, saj raziskava teče dalje: »Imam že seznam novih simbolov, ki bi jih želel analizirati, vendar bomo videли, kdaj. Problem je namreč v tem, da lahko razumeš simbol, nejasen pa ti je razlog, zakaj je bil tisti simbol uporabljen. Zato mislim še naprej delati, dokler se bo dalo: če ima kdo protiargumente, naj jih objavi in bomo diskutirali.«

Ivan Žerjal

BORIS PAHOR

KROMA

ZALOŽNIŠTVO Časnika Il Piccolo ne bodo več tiskali v Trstu

Založniška družba Editriale Fvg skupine Espresso je včeraj sporočila sindikalnim organizacijam, da dnevnikov Il Piccolo in Messaggero Veneto ne bodo več tiskali v Trstu oziroma v Vidmu. Družba Editriale Fvg se namerava namreč v prihodnosti posluževati druge tiskarne in naj bi zato omenjena dnevniška po napovedih v prihodnosti tiskali v kraju Amaro pri Vidmu ali v Padovi.

Po mnenju sindikata je odločitev »paradoksalna in protislovna«, tudi glede na aktivno bilancijo leta 2008 in na prihodke v zadnjih letih. Sindikat tudi opozarja, da se bodo morali pri zadeti delavci preseliti. Zato zahtevajo od občinske, pokrajinske in deželne uprave ustrezne ukrepe za ugotovitev uravnotevne in za delavce netramatične rešitve.

KMETIJSTVO - Javni upravitelji, pridelovalci in predstavniki kmetijskega ministrstva

V Vidmu jutri pomembno srečanje za Prosecco DOC

Prizadevanja za »protivrednosti« za uzakonitev zaščitene vinske znamke Prosecco DOC bodo v ospredju jutrišnjega srečanja na videmskem sedežu dejelnega odborništva za kmetijstvo. Govor bo o finančnih sredstvih za ovrednotenje kontovelsko-proseškega in nabrežinskega brega, o ustanovitvi središča za promocijo Prosecca Doc v matičnem Proseku, o upravnih načrtih evropskih zaščitenih območij na Krasu ter o drugih prispevkih za kmetijski sektor in za zaščito kraškega ozemlja. Dejansko: na pogajalski mizi bo spet platforma zahtev, ki sta jih Kmečka zveza in Konzorcij za zaščito vin Kras že pred meseci iznesla zato, da bi imeli tudi avtohtoni vinogradniki in kmetovalci nekaj od tega, kar bo italijanskemu vinarskemu sektoru prinesla uvedba zaščitene znamke proseške penine.

Pred mesecem dni je pokrajinski odbornik za kmetijstvo in podpredsednik pokrajine Walter Godina dal pobudo o skupnem srečanju med krajevnimi upravitelji in predstavniki kmetijskih organizacij ter predstavniki italijanskega kmetijskega ministrstva in dejelnega odborništva za kmetijstvo. Jutri se bodo tako v Vidmu sestali nekateri referenti kmetijskega ministrstva in dejelnega odbornik za kmetijstvo Claudio Violino na eni strani ter delegacijo krajevnih upraviteljev in predstavnikov kmetijskih organizacij s pokrajinskim odbornikom Godino na drugi. Godina je izrazil upanje, da bo sestanek vendarle privadel do rezultatov, ki bodo zadovoljili tukajšnje pridelovalce in upravitelje.

Bo kontovelsko-proseški breg postal domicil zaščitene znamke Prosecco DOC?

KROMA

ŠKEDENJ - Jutri jih bo dopolnil 85

Dušanu Jakominu še mnogo ustvarjalnih let

Tudi cenjeni kolega Dušan Jakomin sodi med take ljudi, da bi jim človek težko prisodil leta, ki so se jim nabolala. Verjeti ali ne, jutri jih bo praznoval petinosemdeset. To so že leta, pri katerih marsikdo lahko brez zamere in povsem zasluženo presedi dobršen del dneva za toplim zapečkom. To pa še zdaleč ni Dušanov primer. Preveč nalog in zamisli ga čaka vsak dan, da bi se lahko predal mirovanju. Eno izmed svojih številnih pobud, ki bo lahko imela še daljnosežne posledice, je nastavil prav pred kratkim.

Malo pred božičnimi prazniki je v škedenjski etnografski muzej povabil tržaškega župana Dipiazzo, ki se je, očitno presenečen in navdušen nad tem, kar je videl, takoj zavzel za slovensko sekcijo v etnografskem muzeju, ki bi moral nastati v tržaškem središču. Z Dušanom sem govoril malo potem, ko je zamisel že vzel v svoje roke in delal načrte za naslednje korake. Saj je nekaj za našo skupnost tako pomembnega vendar potrebno uresničiti.

Tak je Dušan Jakomin, vsepovsod vidni rezultati njegovega dela govorijo o njegovem značaju, njegovi veliki navezanosti še zlasti na Škedenj in ljudo izročilo naših ljudi. Če ne bi bilo njegovih dolgoletnih prizadevanj in marljivega raziskovanja, bi velik del naše narodne identitete tistega območja utonil v nezadržno širjenje mesta. Tako pa se sedaj celo odpira perspektiva, da najde slovensko izročilo достојno mesto v samem mestnem središču Trsta.

O tem, koliko so vredne človekove korenine in identiteta piše Dušan v svojih številnih publikacijah, pri katerih ni pozabil na svoj lastni istrski izvor iz Sv. Antona nad Koprivom. Po njegovi zaslugi so krajanji dobili tudi slovar svojega narečja.

Duhovnik, časnikar, kulturni delavec, raziskovalec. Vse to in še marsikaj drugega je Dušan Jakomin. Za svoje ljudi je nepogrešljiva referenčna točka, pri tem pa ne mislim le na domači Škedenj in območje Kolonkovca, odmene in učinek njegovih dejaj segata mnogo dlje. Dušan je eden naših simbolnih očakov, pravi dušni pastir, ki se zna z miselno širino in avtentično človeško toplino obravati do vernikov in drugače mislečih. Srečanja z njim so vselej trenutki vedrine, veselja in pozitivnega pogleda na svet.

Naj bo tako še naprej, za veliko zdravih, srečnih in ustvarjalnih let, dragi Dušan!

Dušan Udovič

Dušan Jakomin

KROMA

KOLONKOVEC - Žalostna vest

Tiho je odšel Just »Žušto« Kariš

Na območju Kolonkovca je te dni žalostno odjeknila vest o nenadni smrti Justa Kariša, »Žušto«, kot je bil znan med domačini. Umrl je v domači hiši, zelo verjetno mu je odpovedalo srce. Žušto je bil med ljudmi zelo prijubljen, izhajal je iz kmečke družine vrtnarjev. Kariš je bil rojen leta 1935 in bi torej letos dočkal 75 let starosti. Kot otrok je preizkusil grozote druge svetovne vojne, ko je bil med bombardiranjem Trsta leta 1944 skupaj z družino in drugimi domačini zasut v zaklonišču, ki ga je zadela letalska bomba. Takrat so ga le za las še živega rešili izpod ruševin. Po vojni se je kot mladenič zaposil v tovarni Italcentrum, kjer je kmalu doživel hudo nesrečo, zaradi katere je postal invalid. Tako se je oprijel kmečkega dela na domačini, kjer je z leti postal uspešen in ugleden vrtnar. Kmetijo je upravljal z mamo in tetjo, s katero je pred kratkim praznoval njen 102. rojstni dan.

Žušto Kariš je bil od ustanovitve dalje član Kmečke zveze in vrsto let v njenem vodstvu. Poleg tega je bil aktiven tudi v domačem prosvetnem društvu Kolonkovec. Med drugim je bil med pobudniki domačega Praznika solate, ki se je odvijal tudi na njegovem kmetiji. Še zlasti pa je odigral pomembno vlogo v času razlastitev na Kolonkovcu v začetku osemdesetih let prejšnjega stoletja. Takrat je bitka za ohranjanje kmetijskih površin tudi po njegovem zaslugi dosegla pomembne rezultate, užival je veliko zaupanje med domačini in Kmečka zveza je imela v njem veliko oporo.

Kariš je bil tudi zvest bralec Primorskega dnevnika in nas je večkrat obiskal v uredništvu, vedno prijazen in dobrodušen. Takega bomo tudi ohranili v spominu.

JUST KARIŠ

D.U.

PETERLINOVА DVORANA Jutri v DSI Goriška knjiga

Društvo slovenskih izobražencev nadaljuje svojo redno sezono s prvim večerom po božičnih in novotetnih praznikih. Jutri bo v Peterlinovi dvorani predstavitev Goriške knjige, ki sta jo lani izdali Goriška Mihorjeva družba in Slovenska matica kot deveto publikacijo v nizu posvečenem slovenskim mestom.

Goriško knjigo – pesmi, zgodbe in pričevanja – je izbrala in uredila Lojzka Bratuž, slikovno gradivo pa je prispeval Ivan Žerjal. Bratuževa je tudi avtorica eseja Kulturnozgodovinski oris Gorice, Ivan Žerjal je avtor študije Podoba Gorice, Marija Mercina pa je za to izdajo napisala pregled Poti v (Novo) Gorico. Poleg slovenskih avtorjev in nadškofa Attemsa so v knjigi zastopani še Silvano Cavazza, Celso Macor, Fulvio Tomizza, Sergio Tavano in Janez Pavel II. Knjiga je urejena kronološko, od začetkov goriškega mesta do goriških grofov, od reformacije do Attemsa, od druge polovice 19. stoletja do danes. Skupno nad sto besedil najrazličnejših avtorjev. Slika na naslovnicu: Maks Fabiani, Goriški Travnik (1956) z grajskim gričem in gradom.

Goriško knjigo bo v Društvu slovenskih izobražencev predstavila prof. Marija Pirjevec, ki je pred osmimi leti uredila Tržaško knjigo za isto zbirko. Ta je leta 2008 izšla tudi v italijanskem prevodu pri Mladiki.

BRIŠČIKI - Sv. trije kralji Kosilo z glasbo, plesom in tombolo v priredbi kraških občin

Občine Okraja 1.1 Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor so ob prazniku sv. treh kraljev priredile kosilo za ostarele pri Briščikih. Kosilo z glasbo, plesom in tombolo je bilo pod pokroviteljstvom Pokrajine Trst 6. januarja v restavraciji Salvia e Rosmarino blizu centra Avalon in se ga je udeležilo več kot 150 ljudi, ki so praznovali v sproščenem in prijateljskem vzdružju.

v sodelovanju z
ZSKD, USCI, Občino Milje in ZKB
vabi na koncert

S pesmijo vam želimo...

v okviru zborovske revije Nativitas

danes, 10. januarja ob 15.30
v miljski stolnici

NASTOPATA:
DPZ Kraški Slavček
dir. Mirko Ferlanc
Nomos ensemble Wind quartett
dir. Aljoša Tavčar

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 10. januarja 2010
GREGOR

Sonce vzide ob 7.44 in zatone ob 16.41
- Dolžina dneva 8.57 - Luna vzide ob 3.41
in zatone ob 12.31.

Jutri, PONEDELJEK, 11. januarja 2010
PAVLIN

VREME VČERAJ: temperatura zraka 8,2
stopinje C, zračni tlak 995,1 mb pada, veter
7 km na uro jugo-zahodnik, vlag 70-
odstotna, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 9 stopinj C.

OKLICI: Goffredo Sanghez De Luna in
Patrizia Craievich, Roberto Pitton in Maria Luisa Sossi, Bruno Bianco in Rosa Primc.

Lekarne

Nedelja, 10. januarja 2010

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Trg Ospedale 8, Ul. Commerciale 21, Capo di Piazza Mons. Santin 2, Milje - Lungomare Venezia 3, Općine - Proseška ulica 3.

**Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00**

Trg Ospedale 8 (040 767391), Ul. Commerciale 21 (040 411121), Milje - Lungomare Venezia 3 (040 274998).

Općine - Proseška ulica 3 (040 422478)
- samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Trg Ospedale 8, Ul. Commerciale 21, Capo di Piazza Mons. Santin 2, Milje - Lungomare Venezia.

Općine - Proseška ulica 3 (040 422478)
- samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Capo di Piazza Mons. Santin 2 (040 365840).

**Od ponedeljka, 11.,
do sobote, 16. januarja 2010**

Običajni urnik lekarne: od 8.30

do 13.00 in od 16.00 do 19.30

**Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00**

Ul. Ginnastica 6 (040 772148), Naselje Sv. Sergija - Curiel 7/B (040 281256).
Bazovica (040 9221294) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

**Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30**

Ul. Ginnastica 6, Naselje Sv. Sergija - Ul. Curiel 7/B, Trg Venezia 2.
Bazovica (040 9221294) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Venezia 2 (040 308348).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroških bolnišnicih Burlo Garofolo.

12. GLEDALIŠKI VRILJAK

Dramska skupina Bovec

PEKARNA MIŠ MAŠ

Dvorana Marijinega doma pri Sv. Ivanu (Ul. Brandesia 27)
DANES, ob 16. uri (red SONČEK)
in ob 17.30 (red ZVEZDICA).

Sodeluje ŠC Melanie Klein

Animacijo podpira Zadružna kraška banka

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV – TRST
 prireja, na pobudo časnega predsednika Zorka Hareja,
 božični vokalno-instrumentalni koncert

GLEJ, ZVEZDICE BOŽJE

SODELUJEJO RECITATOR: Aleksij Pregar
 SOPRAN: Khristin Nemeth BARITON: Damijan Locatelli
 Mladinski mešani zbor Trst - pripravila Aleksandra Pertot
 Priložnostni mešani zbor pevcev s Tržaškega
 DUDE: Janez Jocif
 Orkester Arsatelier - SCGV E. Komel
 ORKESTRACIJA IN VODSTVO: ADI DANEV
 Trst, stolnica sv. Justa, v nedeljo, 17. januarja 2010, ob 16. uri

Kino

AMBASCIATORI - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Io, loro e Lara«.
ARISTON - 16.30, 18.45, 21.00 »Soul Kitchen«.
CINECITY - 10.45, 13.00, 15.20, 17.40, 20.00, 22.15 »Io, loro e Lara«; 20.25, 22.10 »Rec 2«; 17.35, 20.00, 22.05 »Il riccio«; 10.55, 12.50, 14.45, 16.35, 18.25, 20.15, 22.05 »Il mondo dei replicanti«; 10.50, 12.40, 14.30, 16.25, 18.20, 20.15, 22.10 »Hachiko«; 16.45, 18.35 »Piovono polpette - 3D«; 11.00, 14.45, 17.15, 19.50, 22.15 »Sherlock Holmes«; 11.00, 13.00, 15.15, 22.15 »Natale a Beverly Hills«; 10.45, 12.45, 14.40, 16.35, 18.30 »La principessa e il ranocchio«; 11.00, 12.55, 14.50, 20.20 »A Christmas Carol - 3D«.
FELLINI - 15.30 »Arthur e la vendetta di Malačard«; 17.00, 20.30 »Natale a Beverly Hills«; 18.45, 22.15 »Io e Marilyn«.
GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.30, 18.10, 20.00, 22.00 »Dieci inverni«.
GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »L'eleganza del riccio«.
GIOTTO MULTISALA 3 - 15.45, 17.20, 19.00, 20.40, 22.20 »Hachiko, il tuo migliore amico«.
KOPER - KOLOSEJ - 18.00 »Dobrodošli v deželi zombijev«; 14.00, 16.30, 19.00, 21.30 »Scherlock Holmes«; 12.30, 14.20, 16.10 »Planet 51«; 12.10, 15.20, 18.30, 21.40 »Avatar 3D«;

Loterija

9. januarja 2010

Bari	22	43	3	58	27
Cagliari	57	41	2	72	59
Firenze	32	70	48	12	51
Genova	44	65	32	56	78
Milan	22	42	54	48	71
Neapelj	80	49	9	3	8
Palermo	45	43	50	37	65
Rim	35	3	45	21	88
Turin	47	34	18	40	86
Benetke	43	72	37	29	55
Nazionale	7	63	17	35	44

Super Enalotto

št. 4

1	30	32	45	69	83	jolly 49
Nagradni sklad						5.781.073,03 €
Brez dobitnika s 6 točkami						Jackpot 118.804.207,56 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						- €
19 dobitnikov s 5 točkami						45.640,05 €
2.281 dobitnikov s 4 točkami						380,16 €
88.924 dobitnikov s 3 točkami						19,50 €

Superstar

89

Brez dobitnika s 6 točkami	- €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	- €
Brez dobitnika s 5 točkami	- €
11 dobitnikov s 4 točkami	38.016,00 €
392 dobitnikov s 3 točkami	1.950,00 €
6.138 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
41.258 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
94.391 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

SLOVENSKO
PLANINSKO
DRUŠTVO TRST

prireja v četrtek,
 14. januarja 2010, predavanje

VELIKA IZUMIRANJA V GEOLOŠKI ZGODOVINI

Predaval bo Dr. Andrej ŠMUC

Večer bo v razstavni dvorani
 Zadružne kraške banke na Opčinah,
 Ul. Ricreator 2 ob 20.30

Vabljeni!

SKD TABOR

v sodelovanju z ZSKD

OPENSKA GLASBENA SREČANJA

NOVOLETNI KONCERT

DANES, 10. januarja 2010,
 ob 18.00 v Prosvetnem domu
 na Opčinah

PIHALNI ORKESTER IZ KOMNA,

Dirigent Simon Perčič,
 solist Uroš Pavlovič, trobenta.

FIRMA POHIŠTVA IŠČE dinamične prodajalce od 30 do 50 let za delo na terenu v Sloveniji. Razpoložljivost tudi sobote in nedelje in lastno vozilo. Aktivno znanje italijanskega jezika. Nudimo redno zaposlitev plus provizije. Za razgovor telefon 00386-5-6641074 od 14. do 19. ure.

HAPPY HOUR, DA SKUPAJ NAZDRAVIMO

V petek, 15. januarja 2010, ob 19.30

TOMAŽ NEDOH – predstavitev zadnje CD plošče »Bonaca«.

Posebna gostja Martina Feri, duo Martina Feri & Tomaž Nedoh se poteguje za EMO 2010

V soboto, 16. januarja 2010, ob 19.30

Družabnost s slovensko ljudsko skupino

VOLK FOLK iz Ilirske Bistrike

gledališka skupina iz Šempetra z veselo igro »Posebni gost prihaja«, režiser Dominik Hanžič.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti prireja 16. revijo kraških pihalnih godb: Općine-Prosvetni dom, 23. januarja, ob 20. uri, nastopajo GD Prosek, PO Ilirska Bistrica, Brkinska godba 2000; Sežana-Kosovelov dom, 30. januarja, ob 20. uri, nastopajo PO Divača, GD »Viktor Parma« Trebče, PO Ricmanje.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

sporoča, da bo razstava Tanje Kralj »Mandale« na ogled ob delavnikih od 9. do 18. ure, do 10. februarja.

Prireditve

SKD VIGRED vabi v sredo, 13. januarja, ob 20.30 v Štalco v Šempolju na ogled filma »Trst je naš«.

KD IVAN GRBEC, Škedenjska ul. 124, vabi danes, 10. januarja, ob 18. uri na koncert »V soju dišečih sveč«... Nasopata ŽPS »Dekleta s Škofijo« in ŽPS »Ivan Grbec«. Vodi Marjetka Popovski.

MEPZ GORJANSKO vabi na »Božično novletni koncert« danes, 10. januarja, ob 17. uri, v Vaški dom, Gorjansko. Najprej se bo predstavil domači zbor MePZ Gorjansko, nato bo kot solist ob klavirski spremljavi Ingrid Tavčar zapel basist Goran Ruzier. Glavno vlogo pri oblikovanju pevskega večera bodo imeli gostje MePZ F.S. Sedej iz Števerjana z dirigentko Aleksandro Pertot. Vabljeni!

OBČINA DEVIN-NABREŽINA vabi danes, 10. januarja, ob 10. uri v občinsko telovadnico v Nabrežini na gledališko predstavo »Sarto per signora«, avtor George Feydeau, preredba in režija Sandro Rossi, info: www.teatroincontro.it. Ob 19. uri združenje L'Armonia prireja 17. Mednarodni festival Ave Ninchi. Gostovala bo skupina Proposte teatrali - Fita (Trst) z duhovito komedio »Ma quanti semo a zena??«, avtor Marc Gilbert Sauvajon, priredba v tržaško narečje in režija Massimo Papagno. Vstop prost.

SKD TABOR v sodelovanju z ZSKD - Openska glasbena srečanja danes, 10. januarja, ob 18.00 v Prosvetnem domu na Opčinah novoletni koncert s pihalnim orkestrom iz Komna, dirigent Simon Perčič, Uroš Pavlovič, trobenta. Vljudno vabljeni!

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV v sodelovanju z USCIV vabi na niz koncertov v sklopu revije Nativitas: Milje, Stolnica, danes, 10. januarja, ob 15.30 nastopata DPZ Kraški slavček-Nabrežina (dir. Mirko Ferlan) in Kvartet Nomos-Trst (umeščni vodja Aljoša Tavčar).

SKD F. PREŠEREN z Boljuncem - Skupina 35-55 prireja v petek, 15. januarja, ob 20.30 v društveni dvorani v gledališču F. Prešeren predavanje Mauricia Radacicha (italijančini) »Mlini v dolini Glinščice«. Vabljeni.

SKD SLOVENEC in župnijska skupnost iz Boršta in Zabrežca prirejajo v nedeljo, 17. januarja, praznovanje vaskoga zavetnika sv. Antona. Ob 17. uri v vaški cerkvi slovesna sveta masa, ob 18. uri v Srenjski hiši kulturni program, sodelujeta MePZ Slovenec-Slavec, dirigent Danijel Grbec in

UČITELJI COŠ GRBEC STEPANČIČ

vabilo starše otrok, ki obiskujejo 3. letnike otroškega vrtca na dneve odprtih vrat v Barkovljah (Ul. Vallicula, 11) bodo v ponedeljek, 1. 8. in 22. februarja, od 11. do 12. ure. Dnevi odprtih vrat v Lonjeru (Lonjerska cesta, 240) bodo v torek, 2., 9. in 23. februarja, od 10.30 do 12. ure.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA NA VRDELI

sporoča, da v ponedeljek, 11. januarja, ob 16.30 bo na sedežu ravateljstva v UL. Caravaggio 4 srečanje za starše, ki nameravajo vpisati svoje otroke v državna vrtca v Barkovljah in Lonjeru. Dnevi odprtih vrat v Barkovljah (Ul. Vallicula, 11) bodo v ponedeljek, 1., 8. in 22. februarja, od 11. do 12. ure. Dnevi odprtih vrat v Lonjeru (Lonjerska cesta, 240) bodo v torek, 2., 9. in 23. februarja, od 10.30 do 12. ure.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE sporoča,

da je ministrstvo za šolstvo razširilo paletu naslovnikov za vključitev v prednostne sezname učnega osebja. Tudi suplenti, ki so bili v š.l. 2008/09 imenovani iz zavodskih lestvic za ne-pretrgoma za 180 dni, smejo nameči vložiti tozadevno prošnjo, in sicer do 14. januarja na tajništvo šole, na katere so poučevali. Obrazci

KRMIN - Slovenska osnovna šola in vrtec v Bračanu

S selitvijo »vpisni udar« in kakovostna ponudba

Na Plešivem naj zaživi prosvetno središče, ki bo v podporo šolskemu programu

GORICA - Jutri Delavci se vračajo na gradbišča

Po prazničnem premoru se bodo delavci jutri ponovno vrnili na gradbišča v goriškem mestnem središču, so sporočili z občine. Na Trgu sv. Antona, kjer so dela v minulih mesecih potekala na polno paro, naj bi bil obnovitveni poseg zaključen že ob koncu februarja, zadnje malenkosti v Ulici Garibaldi, ki so jo pred prazniki že pretlakovali, pa naj bi uredili v nekaj dneh.

Jutri se bodo delavci ponovno lotili tudi posega pred županstvom, kjer so že začeli s posodabljanjem napeljave za elektriko, plin in kanalizacijo. Jutri ali najkasneje v torek bo direktor del s podjetjem tudi odločil, ali bodo pred pretlakovanjem trga Municipio začeli z novo Ulico Mazzini (le-ta bo po novem namenjena le pešcem) oz. če bodo najprej prekrili s porfirnimi ploščicami trg pred županstvom.

Pred koncem februarja pa bodo ponovno stekla tudi gradbeni dela na goriškem Travniku. Prvi od petih posegov, ki se bodo zvrstili v prihodnjih mesecih, bo namenjen tlakovjanju še nedokončanega dela trga. Občina bo zbirala prijave gradbenih podjetij do 22. januarja, štiri dni kasneje pa bodo odprli kuverte s ponudbami. Pred koncem meseca bodo zaključili predvideni upravni postopek in dal v zakup dela, ki naj bi se začela pred koncem februarja.

Stvarnost se spreminja, vselej in povsod. Ko pride do sprememb, drugačnih pogojev in potreb, navadno sledi analiza, nato krizno ali prehodno obdobje, ki predpostavlja trenja kot pri potresnih sunčih, zaključi pa se z relativno umirjenim novim stanjem. Do nadaljnega. Z načrtovano selitvijo osnovne šole s slovenskim učnim jezikom Ludvik Zorlut s Plešivega in otroškega vrtca iz Krmina v Bračan nič drugače.

Težišče tega sestavka ni v tehtanju upravičenosti različnih mnenj, ocen in napovedi, temveč v razmišljaju o potrebi, da nas nova lokacija z vsemi organizacijskimi in pedagoškimi vidiki časovno ne preseneti. Zna se pripetiti, da bodo razni dejavniki zamudili dragocen čas, če se bodo moralni ukvarjati s prepričevanjem drugače usmerjenih; čas, ki že sili v temeljito zasnovo ponudbe. Če bi slučajno do razrešitve prostorskoga krča ne prišlo in bi obveljal status quo, bodo pravočasne priprave na spremembo vseeno koristile upravnim, pedagoškim in organizacijskim kadrom, ki se morajo temu začeti posvetiti sedaj, ne pa šele oktobra, ko bo pokuk že v teku.

Pred desetimi leti bi na primer znali podprtati le potrebo po urejenih prevozih učencev in učenk ter o računalniški opremi in bi komaj slutili pojavnost vrste dejavnikov, o katerih sedaj marsikaj vemo, a se jim je potrebno posvetiti in praktično nastaviti. Stanje, ki bo nastopilo v Bračanu, to se pravi na zahodnem robu krmanskega občinskega ozemlja, je ob samoumevnih, a ne prehudih specifičnih razlikah - podobno pogojem, ki sta jih stroka in šolska struktura »skoz dala« že v Špetru pred dvema desetletjema, še bolj pa v Ronkah v zadnjem desetletju.

Vemo, da gre za zapleteno jezikovno kulturno strukturo uporabnikov (beri otrok), ki se bo v Bračanu še bolj približala beneškim in ronškim standardom v primerjavi s Plešivim, kajti računati je, da

bo novo šolsko središče pritegnilo nekaj / mnogo družin z njihovimi otroki z ozemlja, ki bi jim Plešivo bilo za »devetim bregom«. Pripraviti se je potrebno na »vpisni udar«, še bolj pa na kakovostno ponudbo, ki bo odmevala v dokaz tistega, kar slovenska šola je oziroma, kar v njej vidijo in kot jo doživljajo širše plasti prebivalstva, sploh ne zgolj slovensko govorčega. Če to stanje ni veliko drugačno od tistega, ki je značilno v goriški mestni osnovni šoli in še več v vrtcih, se je hkrati potrebno zavedati, da se ne moremo zanašati zgolj na empirizem, da je potrebno nuditi osebju ustrezno možnost izpopolnjevanja in seznanjanja z novim socialnim okoljem, ozemljem in strukturo civilne družbe, da ne bo šola izpadla kot tujek. Le na ta način bo, nasprotno, lahko odsevala v prostor slovensko kulturno izročilo in sodobno sporocilnost.

Kaj pa stavba na Plešivem, v kraju na Čemajni? Preoblikovati jo gre v, če ne kulturno, vsaj prosvetno središče z glasbenim poukom, večernimi dejavnostmi, občasnimi razstavami, morda etnografskim kotičkom in tudi enostavno s prostorom, v katerem naj se več ali manj redno srečujejo najstniki z namenskimi dejavnostmi. Če je ta zadnja sugestija le pobožna želja, kajti tudi glede tega imamo kar nekaj neuspehl izkušenj, ne more biti dvoma, da se lahko s Čemajne prenaša marsikatera kulturna pobuda prav v Bračan v podporo šolskemu programu in obratno: če je samo po sebi umevno, da bo na primer prihodnja božičnica na novi lokaciji, pa naj šola s svojimi udeleženci poskrbi za Dan slovenske kulture 2011 na Čemajni.

Obseg razmišljaj s temi nastavittvami seveda sploh še ni izčrpan. Potreben bo večstranski napor in ne le ta, temveč tudi iznajdljivost, ustvarjalnost in polet, katerega se prepogosto v zadregi sramujemo.

Aldo Rupel

Vhod v plešivsko osnovno šolo BUMBACA

VPISOVANJA Na šolah pripravljam informativna srečanja

Po vrnitvi v šolske klopi po božičnih in novoletnih praznikih in z začetkom rednega delovanja vseh slovenskih vrtcev in šol na Goriškem se ravnateljstva pripravljajo na vpisovanja v prve letnike.

Na Večstopenjski šoli v Gorici so se letos odločili, da bodo vpisom v vrtce, osnovne šole in na nižjo srednjo šolo Ivan Trinko namenili en sam teden, do tedaj pa bo vrsta informativnih priložnosti. Vpis bodo sprejemali med 22. in 27. februarjem na ravnateljstvu v Ulici Grabičio v Gorici; s prihodnjim tednom bodo na šolah in v vrtcih staršem na voljo informativne zgibanke.

Na Večstopenjski šoli Doberdob bodo vpisovanja v vrtce, osnovne šole in na nižjo srednjo šolo, ki delujejo v njenem okviru, potekala od 9. do 27. februarja na ravnateljstvu v Doberdobu (od pondeljka do četrtek med 7.45 in 9.45, o petkih med 11. uro in 13.45, ob sobotah med 7.45 in 9.45, ob sredah tudi popoldne med 15. in 16. uro). Vpisovali bodo otroke v prve letnike vrtcev in prve letnike osnovnih šol; za otroke, ki obiskujejo osnovne šole doberdobske večstopenjske šole, ni potreben vpis v prvi letnik nižje srednje šole, saj je avtomatičen. Če pa prihaja otrok z osnovne šole, ki pripada drugemu ravnateljstvu, je vpis na nižjo srednjo šolo obvezen. V tem primeru bo vpisno položil na ravnateljstvu, kamor je namenjen, oddati pa jo bo moral na ravnateljstvu, od koder se prepisuje, in jo bo le-to posredoval naprej izbrani šoli. Za starše, ki nameravajo vpisati otroka v prvi letnik slovenskega vrtca v Romjanu, bodo organizirali informativno srečanje v pondeljek, 25. januarja, ob 16. uri v prostorih vrtca v Ulici Fratelli Cervi v Ronkah. Rok za vpis v prve letnike slovenskih višjih srednjih šol pa še ni bil uradno sporočen; po neuradnih informacijah naj bi bil odložen na marec. Iz višješolskega središča v Ulici Puccini v Gorici sporočajo, da bo rok nemudoma sporočen.

Koncertna sezona 2009/2010

CARMINA SLOVENICA - Maribor

Na juriš in the mood! - Od koračnic di swinga

Janez Dovč, harmonika | Karmina Šilec, zborovodja

Kulturni center Lojze Bratuž
ponedeljek, 18. januarja 2010, ob 20.30

Predprodaja vstopnic na tel. 0481 531445 od 8.30 do 12.30
ali po elektronski pošti info@kclbratuz.org

ponedeljek, 18. januar 2010
ZENSKE&MOŠKI.COM
Špas teater iz Mengše (Slo)

torek, 2. februar 2010

PASSION DE PRESSHEREN

avtor in izvajalec:
Andrej Rozman Roza

ponedeljek, 15. marec 2010

**TONI MERLOT CABARET
»SCARAVENTE
DOI TAIS«**

igrata Toni Merlot
in Gjelindo Titilli

FESTIVAL KOMIČNEGA GLEDALIŠČA 2010

ponedeljek, 29. marec 2010

ČEFURJI RAUS!

Dejmo stisnt teater iz Ljubljane (Slo)

petek, 16. april 2010

Musical

Teater iz Verone

torek, 11. maj 2010

OPTIMIST

Špas teater iz Mengše (Slo)

igra: Matjaž Javšnik

Predstave se bodo odvijale
v Kulturnem domu v Gorici.

Vpis abonmaja do 18.1.2010
v Kulturnem domu v Gorici
(Ul. Brass 20 - tel. 0481 33288)

GORICA - Vandali s petardami razstrelili nekaj naprav

Pritožbe nad parkomati

Občina bo jutri začela nameščati nove - V Ulici Crispi so avtomati s kondomi zamenjali za parkomat

Levo pokvarjen parkomat v mestnem središču, spodaj avtomat s kondomi v Ulici Crispi

BUMBACA

V zadnjih dneh se vedno več goriških voznikov, ki parkajo v mestnem središču, pritožuje zaradi pokvarjenih avtomatov. Kdor parkira na modrih conah, mora namreč tudi v primeru, da parkomat ne deluje, postaviti parkirni listek na vidno mesto v vozilu. Parkirino mora plačati na najbližjem avtomatu, ki pa pogosto ni ravno za vogalom, ob tem pa lahko spada v območje A, kjer se plačuje višja parkirnina kot v coni B. Pristojni občinski odbornik Fabio Gentile je priznal, da so nekatere naprave res dotrajane in že več časa potrebne zamenjave - pogosto je na primer pokvarjen parkomat pri poštni palaci na Verdijevem korzu -, za okvare ostalih pa so po njegovih besedah krivi vandali, ki so na silvestrsko noč s petardami razstrelili pet parkomatov.

Gentile in poveljnik goriških mestnih redarjev Marco Muzzatti sta zagotovila, da je občina že nabavila nove naprave za plačevanje parkirnine, le-te pa bodo začeli nameščati južri. »Zaradi vandalskih akcij in dotrjanosti moramo skupno zamenjati približno deset naprav. Trenutno smo jih kupili dvanajst, nato pa jih bomo še pet. Prvi parkomat, ki ga bomo zamenjali, bo tisti v bližini pošte na Korzu Verdi,« je povedal Muzzatti, po besedah katerega bo občina za vsako napravo plačala približno 3.000 evrov. Do zamud pri zamenjavi parkomatov je prišlo tudi zato, ker so bili uslužbenci podjetja Sis iz Ronk, ki je po novem odgovorno za upravljanje vseh 41 parkomatov na območju goriške občine, v prejšnjih dneh na dopustu.

Avtomobilisti pa se ne jezijo le nad pokvarjenimi parkomati, pač tudi nad drugimi »zavajajočimi« avtomati v mestu. V lekarno Morandini v Ulici Crispi so namreč večkrat vstopili vozniki, ki so avtomat s kondomi zamenjali za parkomat. »Dogajalo se je predvsem v preteklosti, v zadnjih časih nismo zabeležili teh primerov. Šlo je predvsem za slovenske državljanje, ki verjetno niso razumeli jezika in so avtomat zamenjali za parkomat. Ko so opazili, da so naredili napako, so prišli k nam in vprašali, če jim lahko vrnemo denar,« so povedali v lekarni v Ulici Crispi.

DOBERDOB - Varčevanje z energijo in varovanje okolja

Fotovoltaične naprave na treh občinskih stavbah

S panoji nameravajo opremiti županstvo, sprejemni center Gradina in doberdobske vrtec

Doberdobska občina je sklenila, da bo odločno stopila na pot varčevanja z energijo in varovanja okolja. Uprava se bo namreč zavzela za nakup treh fotovoltaičnih naprav, s katerimi bo oskrbovala z električno energijo tri poslopja v občinski lasti. S fotovoltaičnimi panoji, ki naj bi jih namestili že v teklu letošnjega leta, nameravajo opremiti županstvo, sprejemni center Gradina in stavbo otroškega vrtca v Doberdobu, ki imajo najprimernejšo lokacijo.

»Projekt je sicer še v nastajanju, nameravamo pa ga uresničiti čim prej, saj želimo izkoristiti državne prispevke oz. akcijo "Conto energia", s katero spodbujajo nakup in instalacijo fotovoltaičnih naprav. Sklepa v občinskem odboru še nismo izglasovali, saj moramo najprej zbrati vse potrebne podatke. Menim, da bomo vse potrebne informacije zbrali še v tem mesecu,« je povedal občinski odbornik Daniel Jarc, po katerem naj bi občina Doberdob za tri fotovoltaične naprave okvirno potrošila 150.000 evrov. »Zaenkrat še nismo odločili, če bomo najeli posojilo ali če bomo investicijo krili z lastnimi sredstvi. Naložba se vsekakor izplača, saj bi s pomočjo državnega prispevka stroške amortizirali v osmih ali desetih letih. Država nudi prispevke na proizvedeno kakovatno uro električne energije za celih dvajset let, tako da bi po amortizaciji investicije tudi nekaj zaslužili,« pravi doberdobski odbornik za prostorsko načrtovanje, kmetijstvo, evropske načrte, promet in prevoze.

Jarc je pojasnil, da sedeža županstva, doberdobskega vrtca in sprejemnega centra Gradina niso izbrali naključno. »To so namreč občinska poslopja, ki so najbolj primerna za postavitev fotovoltaičnih panojev. Strehe morajo biti orientirane proti jugu in morajo biti izpostavljene sončnim žarkom,« je povedal odbornik. Jarc je izpostavil, da bo občina Doberdob z namenitvijo fotovoltaičnih naprav zelo veliko prihranila na električni energiji, saj bo občinska stavba na primer po-

Sprejemni center na Gradini
FOTO COCO

stala energetsko samozadostna. »Na sprejemnem centru Gradina bi nam morda uspelo celo ustvariti presežek. V teh dneh preučujemo, kako bi odvečno električno energijo lahko najbolje unovčili,« je podprtjal Jarc, po katerem razmišlja občina Doberdob tudi o drugih oblikah energetskega varčevanja.

Med načrti je odbornik Daniel Jarc omenil evropski projekt, s katerim bi radi racionalizirali in obenem izboljšali učinkovitost javne razsvetljave, posodobiti pa želijo tudi sistem centralne kurjave v občinski stavbi, kjer bi z novo tehnologijo lahko znižali stroške in omilili negativne učinke na okolje. (Ale)

REVIIA JANA - Nominacije

Tea Leban Slovenka leta

Erik Brecelj iz Ajdovščine Delova osebnost leta

V ljubljanski Drami bo v torek popoldne revija Jana že 22. leto zapored razglasila Slovenko leta - žensko, ki je najbolj zaznamovala minilo leto. Med 13 nominirankami za Slovenko leta 2009 je tudi direktorica Varstveno delovnega centra Nova Gorica Tea Leban.

»Predstavlja zadnji del zgodbe o Stari Gori, častiljni stoltni stavbi, kjer je bila precej časa bolnišnica za otroke z možganskimi okvarami. Sredi devetdesetih let je hotela občina bolnišnico ukiniti, otroke razmestiti po drugih ustanovah ali jih poslati domov, starogorsko zgradbo in park pa prodati. Temu so se uprle matere prizadetih otrok in poiskale podporo ter pomoč po vsej Sloveniji in po dolgem boju je Stara Gora ostala ne le zatočišče otrok s hudimi okvarami možganov, ampak tudi delovni in varstveni center za mlade s posebnimi potrebami. Pred tremi leti je ustanovo prevzela Tea Leban, ki je združila svoje bogato znanje, menedžerske sposobnosti in socialni čut ne le za bolnike in njihove svojice, ampak tudi za zaposlene. Stara Gora ji je uspelo povezati z okoljem, ki jo sprejema in ji pomaga,« piše v obrazložitvi k nominaciji.

Te dan je sicer na Primorsku romal še en laskavi naslov. Kirurg na ljubljanskem onkološkem inštitutu Erik Brecelj, doma iz Ajdovščine, kamor se je lani tudi preselil, je namreč v svojo zbirko priznanj dodal še eno. postal je Delova osebnost leta 2009, potem ko je spomladni že prejel najvišjo nagrado občine Ajdovščina - petomajsko priznanje, ponaša pa se tudi že z nazivom Osebnost Primorske in Osebnost leta 2009 po izboru poslušalcev Vala 202. Po mnenju uredniškega kolegia Dela je leto 2009 zaznamoval z velikim prizadevanjem za izboljšanje razmer in z opozarjanjem na napake v slovenskem zdravstvu. Med nominiranci se je znašel še en Primorec, prav tako z Ajdovščine, podjetnik Ivo Boscarol, direktor letalskega podjetja Pipistrel. (tb)

NOVA GORICA - Dve desetletji stara zamisel dobiva nove razsežnosti

Letos bodo opravili prve korake na poti do parka Nanos-Trnovski gozd

Trovski gozd
ARHIV

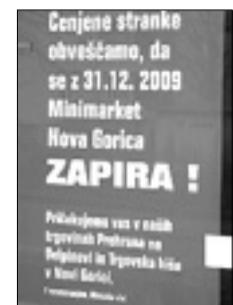
Ideja o oblikovanju regijskega parka Nanos-Trnovski gozd, ki bi obsegal večje severno-primorske regije, je stara več kot dve desetletji, nazadnje pa so jo oživeli leta 2006, ko je svet regije, ki ga sestavljajo župani vseh severnoprimske občin, izglasoval sklep o ustanovitvi omenjenega parka. A je takrat ostalo le pri sklepu. Premaknilo se je lani, ko je zamisel v novih oblikah ponovno zaživel v razvojnih projektih občin in ko je vendarle stekel konkretnejši, enoleten projekt, v okviru katerega naj bi preverili pogoje za vzpostavitev omenjenega parka na celotnem območju lokalne akcijske skupine za razvoj.

Nosilec projekta, ki je preko LAS-a in kmetijskega ministrstva financiran tudi iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, je sicer občina Idrija, izvajalec pa Idrijsko-cerkljanska razvojna agencija, kot partnerji pa pri projektu sodelujejo tudi druge občine in

razvojne ustanove na Severnem Primorskem, med njimi mestna občina Nova Gorica, BIT Planota in novogoriški Kmetijsko gozdarski zavod. Osnovni cilj projekta je proučiti možnosti za oblikovanje regijskega parka, obsežnega območja regijsko značilnih ekosistemov in krajine z večjimi deli pravobitne narave in območji naravnih vrednot, in prepleteti s krajino, kjer je človekov vpliv večji, a uravnotežen z naravo. Cilji tovrstnih parkov so predvsem ohranitev naravnih danosti in ekosistemov ter zagotovitev izvajanja sonaravnih dejavnosti in preživetja tamkajšnjih prebivalcev. V okviru projekta, ki se bo zaključil junija letos, bodo sodelujoči v projektu skozi delavnice s predstavniki širše strokovne javnosti in ob prostorski analizi obstoječih možnosti in omejitev predstavili možnosti vzpostavitev regijskega parka Nanos-Trnovski gozd. Pripravili pa bodo tudi ustrezna gradiva za nove projekte, ki jih bo mogoče prijaviti na mednarodne razpise. (tb)

NOVA GORICA

Mesto vrtnic ima rekord brezposelnih v letu 2009

TRGOVINE
ZAPIRAJO

FOTO T.B.

Napovedi o 100 tisoč brezposelnih v Sloveniji ob koncu leta 2009 so se zelo približale dejanskemu stanju. Na republiškem zavodu za zaposlovanje je bilo namreč konec decembra prijavljenih skoraj 97.000 brezposelnih, kar je 46 odstotkov več kot leto poprej in je podobno stanju iz leta 2004. Rekorde tolč Nova Gorica, kjer se je brezposelnost v letu dni povečala za neverjetnih 62,4 odstotkov, z 2.370 na 3.850 brezposelnih.

Medtem ko se je Goriška pred leti lahko pojavila z eno najnižjih stopenj brezposelnosti v državi, pa je zdaj ravno napsrotno. Statistike za leto 2009 ni popravilo niti izboljšanje v decembru, ko je brezposelnost na Goriškem, v primerjavi z nekaterimi drugimi deli države, vendarle nekoliko padla. A kljub temu 3.850 ljudi brez dela ostaja zaskrbljujoče število, ki naj bi se v letošnjem letu, po ne prav obetavnih napovedih, še povečalo. Na republiški ravni naj bi se število brezposelnih tudi v 2010 povečevalo, vse tja do 110 tisoč brezposelnih ob koncu leta.

Na lansko brezposelnost je vplival porast stečajev, presežnih delavcev in zaposlenih za določen čas. Tako se je samo decembra na republiški zavod za zaposlovanje na novo prijavilo več kot 8.400 brezposelnih oseb, ta priliv pa se je v primerjavi z mesecem poprej zmanjšal zaradi manjšega števila stečajev, ki jih je bilo v mesecu dni kar za 78,2 odstotka manj. Povpraševanje po delavcih se je lani najbolj zmanjšalo v proizvodnji kovin, v proizvodnji drugih strojev in naprav ter v proizvodnji usnja, usnjini in sorodnih izdelkov. Povečanje povpraševanja po delavcih je bilo zaznati le na področju izobraževanja. (tb)

V GORICI

Oživljajo bivšo bolnico

Stranka komunistične prenove opozarja, da v Gorici »oživljajo« nedanjo splošno bolnišnico v Ulici Vittorio Veneto. »Pravljica o novi bolnišnici Janeza od Boga se sesava kot peščeni grad. Prenovitvena dela so bila opravljena slabo, osebja in prostora pa je premalo, zato pa že iščijo začasne rešitve in selijo do ločene storitev v bivšo bolnišnico v Ulici Vittorio Veneto. To je prineslo dodatne stroške, zaradi česar je računsko sodišče že sprožilo raziskavo,« pravijo iz goriškega krožka Stranke komunistične prenove in poudarjajo, da se desnosredinska deželna vlada zavzema zgolj za krčenje stroškov, kakovost storitev pa je zanje deveta briga. Po mnenju predstavnikov Stranke komunistične prenove in tehnikov, ki zbirata podatke o delovanju goriških zdravstvenih struktur, bosta v bistvu legitimirali krčenje stroškov, za kar si prizadevajo na deželi. »Direktor zdravstvenega podjetja že ima vse podatke, ki jih zbirata komisiji, saj je pred dnevi dejal, da pozna proračun od A do Ž,« poudarjajo pri Stranke komunistične prenove.

GORICA-TRŽIČ - Zaradi sprememb v Zalivskem toku, onesnaževanja in ribolova

Jeguljam grozi izumrtje, killer rak se širi po Tržiškem

Ribiški zavod ETP omejil ulov ribe kačaste oblike - Prišlec iz porečja Misisipija ogroža avtohtone vrste

Jeguljam grozi izumrtje in njihovo število upada tudi v Soči in Vipavi, po kanimalih med Tržičem in Štarancanom pa se širi severnoameriški močvirski rak, ki je vpisan v seznam stotih najbolj nevarnih invazivnih živalskih vrst na svetu in je po Italiji že dobil vzdevek »killer«.

V zadnjih letih so soški in vipavski ribiči opazili, da se je število jegulj nedavno znižalo. Nekateri so dajali krivdo somom, ki naj bi na dnu od optimi usticakali, da bi vanje priplavale ribe kačaste oblike, drugi so tarnali nad onesnaženo vodo in nad nihanjem pretoka. Ne eni ne drugi niso imeli prav, saj je upad števila jegulj odvisen od veliko bolj zaskrbljujočih faktorjev svetovne razsežnosti.

Jegulja živi v večini rek Furlanske-Ilirske krajine. Ugaja ji predvsem mirna voda z mehkim dnom. Dan prezivi do glave zakopana v pesek ali mulj, ponoči pa plava po dnu in išče hrano. Samec zraste do pol metra dolžine, samica je lahko tudi do trikrat daljša in doseže težo do 6 kilogramov. Spolno zrele jegulje se drstijo v Sargaškem morju v Atlantskem oceanu. Potovanje iz naših rek na drtišča trajanje približno eno leto. Med potovanjem se jegulje ne hranijo, po drstivitvah v Sargaškem morju pred Florido pa poginejo. Iker imajo oljni mešiček, ki jim omogoča lebdenje na vodi. Iz iker se izležejo ličinke, imenovane Leptocephalus. Zalivski tok nosi ličinke proti obalam Evropi, njihovo potovanje traja približno tri leta. Ličinke se ob izlivih evropskih rek preobrazijo v mlade rumene jegulje, dolge od 6 do 8 centimetrov, potem pa zaplavajo v sladko vodo, kjer živijo do zrelosti. Spolno zrele, to je med 8. in 10. letom starosti, se jegulje odpravijo drstiti v Sargaško morje.

Število jegulj se manjša zaradi sprememb v Zalivskem toku, ki prinaša ličinke proti Evropi, zaradi onesnaževanja morja in rek, zaradi prekomernega ribolova mladic v oceanu. Jegulje so namreč že dolgo vključene v ekstenzivno gojenje v ribnikih. Ker se jegulja v ujetništvu ne razmnožuje, ribogojna proizvodnja temelji na ulovu mladic, ki jih nato vzrejajo v gojiščih predvsem na Nizozemskem, Danskem in v Italiji.

Mlade jegulje, ki jih po ulovu izročajo ribogojcem, lovijo ob izlivih rek v Portugalski, Španiji, Franciji in Veliki Britaniji. Ta ribolov je po novem urejen z evropskim obnovitvenim načrtom iz leta 2007, v katerem je določeno, da se velik delež ulova mladih jegulj (60 odstotkov od leta 2013) nameni programom za obnovno populacijo v divjem ekosistemu.

Ker se jegulja v zadnjih letih ra-

zredčila, so jo vpisali kot resno ogroženo vrsto v rdeči seznam Mednarodne zveze za ohranjanje narave (IUCN), od leta 2007 pa je kot že omenjeno vključena v evropski obnovitveni načrt. Na podlagi tega načrta je tudi deželni zavod za ribištvo ETP odločil nekaj ukrepov za zaščito rib kačaste oblike. V letošnjem letu bodo ribiči tako lahko uplenili samo pet jegulj na dan, najvišja dovoljena mera pa se je dvignila s 30 na 40 centimetrov; poleg tega bodo ribiči lahko lovili jegulje samo osemkrat na mesec, ne pa šestnajstkrat, kot velja za ostale ribje vrste.

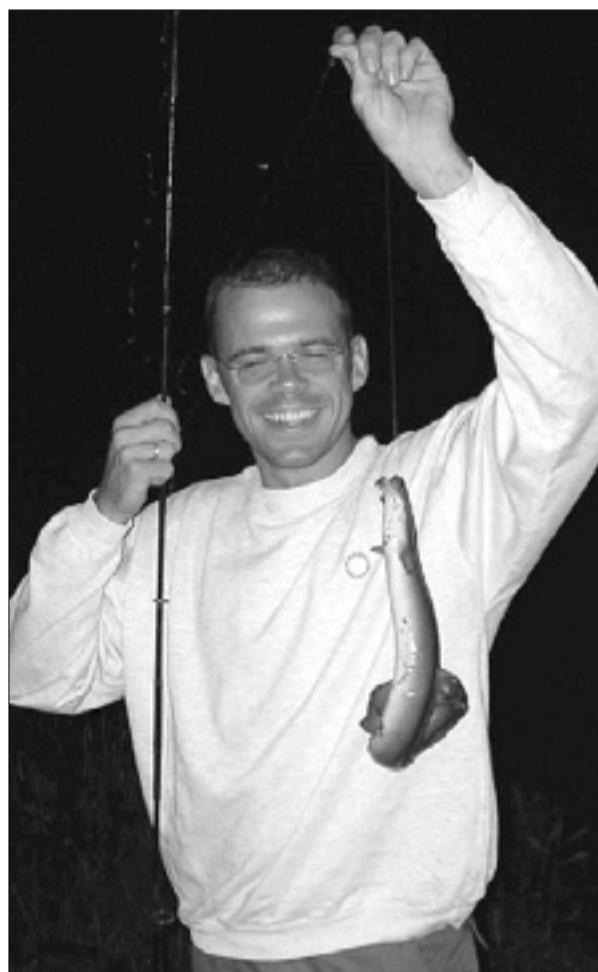
Ce jegulji grozi izumrtje, to nikakor ne velja za severnoameriškega močvirskoga raka (Procambarus clarkii). Poznan je tudi z imenom luizijanski rak, saj je njegova prvotna domovina porečje Misisipija v ameriški državi Luizijana, v Italiji pa so mu nadeli vzdevek »gambero killer«. Za človeka ni nikakor nevaren, pač pa povzroča ogromno škodo na avtohtonih živalskih vrstah in na nasipih rek, v katerih kopljje globoke rove.

Za prihod luizijanskega raka v Evropo so krivi ribiči oz. ribogojci. Gre namreč za zelo odporno vrsto, ki živi v topnih vodah z nizko stopnjo kisika, se izredno hitro razmnožuje, pri hranjenju pa ni nikakor izbirčna. Ribogojci so naselili severnoameriškega raka v številna gojišča, iz katerih je pogosto prišlo do »pobegov«. Severnoameriški raki preživijo več ur tudi na suhem, zelo radi pa se sprehaajo in v eni noči prehodijo tudi po tri kilometre, tako da kolonizirajo vedno nove reke in močvirja. Leta 2007 so prve primerke opazili v kanalu Brancolo v Tržiču in v drugih na pol slanih močvirjih med Tržičem in Štarancanom, v zadnjih časih pa naj bi se njihova prisotnost že okreplila. Ameriški raki so zelo škodljivi, ker s kopanjem rovov povzročajo podiranje nasipov in rušenje bregov; severnoameriški prišleci so po drugi strani pravi »killerji« za druge vrste rakov. Sami so odporni na račo kugo in zanjo ne zbolijo, vendar jo prenašajo na druge vrste rakov, ki zaradi tega v določenem vodotoku kmalu izumrejo. Severnoameriški raki poleg tega v naših krajih nimajo naravnih sovražnikov, saj se jih čaplje in druge ptice otepajo zaradi njihovih močnih klešč.

Severnoameriškega močvirskoga raka je Evropska unija vključila na seznam 100 najbolj nevarnih invazivnih tujerodnih vrst. Zaradi tega zavod ETP poziva vse ribiče in obiskovalce rečnih bregov, naj takoj obvestijo ribiške in gozdne čuvanje o prisotnosti rakov in njihovih skrivališč ob določenem vodotoku.

Jegulje po podzemnih rovih priplavajo tudi v Doberdobsko jezero; ker so podnevi zakopane v blatu, jih je mogoče ujeti le ponoči (desno); severnoameriški močvirski rak zraste do 15 centimetrov dolžine (spodaj)

FOTO D.R.

ŠTEVERJAN - Na pobudo društva Sedej ob Svetih treh kraljih

Božično slovo od praznikov

Mladinski odsek društva F.B. Sedej nagradil zmagovalce natečaja Moje jaslice - Poleg domačih pevcev nastopil doberdobski zbor Hrast

Zbor Hrast med nastopom (levo); del udeležencev božičnice (desno)

BUMBACA

V števerjanski cerkvi je v sredo potekala božična, ki jo prosvetno društvo Frančišek B. Sedej že tradicionalno prireja na praznik treh kraljev in s katero se dejansko zaključuje praznični božični čas. Večer, ki ga je povezovala Liza Terčič, je uvedel domači mešani pevski zbor F.B. Sedej pod vodstvom dirigentke Aleksandre Pertot, nato pa so člani mladinskega odseka nagradili zmagovalce letošnjega natečaja Moje jaslice. Letos so bile jaslice po njihovih besedah povsod izredno lepe, vsekakor pa so po težki izbiri

prvo mesto podelili Emi in Bernardin Terpinu; drugo mesto sta osvojila Julian in Emanuel De Caro, tretje pa Nikolaj, Veronika in Tereza Hlede. Mladinski odsek je podelil nagrado tudi za najlepše božično drevesce, ki sta jo prejela Petra in Ivan Devetak.

Po nagrajevanju je nastopil mešani pevski zbor Hrast iz Doberdoba, ki ga vodi Hilarij Lavrenčič. Božičnico je sklenil pozdrav predsednika društva F.B. Sedej Mateja Pintarja, ki je vsem prisotnim voščil veliko srečje, zdravja in lepih trenutkov v novem letu.

Vpisovanje izletnikov Primorskega dnevnika

Jutri ob 9. uri se bo v Kulturnem domu v Gorici (Ul. Brass 20) začelo vpisovanje za tradicionalne izlete Primorskega dnevnika, ki se jih je od ustanovitve udeležilo že na stotine popotnikov. Radovedni bralci in prijatelji našega dnevnika imajo letos na voljo pet potovanj: tri je pripravila potovalna agencija Aurora, dve pa agencija First&Last minute Adriatica.net. Pestra ponudba naj bi zadovoljila še tako zahtevne turiste, ki jih bodo potovanja popeljala na različne kontinente. S potovalno agencijo Aurora bomo 13. marca odleteli v Indijo, kjer se bomo zadržali do 27. marca. Od 18. do 23. maja se bomo potepali po Nemčiji (in križarili po Renu), od 18. do 25. maja pa po Rusiji (v prvi vrsti po Moskvi in Sankt Peterburgu). Agencija First&Last minute Adriatica.net je za naše bralce pripravila izleta v Maroko (od 14. do 18. aprila) in na Islandijo (od 23. do 30. junija); vpisovanje za izleta v organizaciji agencije Adriatica.net bo jutri potekalo od 9. do 14. ure, do zapolnitve mest pa bo možno nadaljnje vpisovanje v poslovalnici v Trstu, v Ulici San Lazzaro 13 (tel. 040-637025).

SPDG in tečaji smučanja

SPDG bo od 17. januarja do 7. februarja letos priredilo nedeljske tečaje smučanja v Forni di Sopra in v Žlebeh (Nevejsko sedlo) in poskrbelo tudi za avtobusni prevoz. Prijave bodo sprejemali še jutri, 11. januarja, od 18. do 20. ure na sedežu društva, Verdijev korzo 51/int. v Gorici.

Križem kražem z Ruplom

V torek, 12. januarja, bo tržaška radijska postaja pričela oddajati niz pripovedi pod skupnim naslovom Križem kražem po Primorski. Aldo Rupel je v trinajstih nadaljevanjih posnel opise nekaterih po dolžini skrajnih pohodov, ki jih je opravil sam ali skupinsko v zadnjih desetih letih. Pripovedi se omejujejo na ozemlje Primorske in zaobjemajo manj znane ali uporabljene smeri in zamisli za ozaveščanja oziye domovine v spominu in izkušnji. Oddaje se bodo zvrstile v zaporedju vsaki torek s pričetkom ob 18. uri.

Usmerjanje višješolcev

Goriško pokrajinsko odborništvo v sodelovanju z deželnim centrom za usmerjanje bo priredilo informativno srečanje za dijake 4. in 5. razredov višjih srednjih šol, katerim bodo predstavili univerzitetno ponudbo, podiplomske tečaje in možnosti za zaposlitev. Dijaki 4. razredov slovenskega licejskega pola Trubar-Gregorčič bodo na vrsti v torek.

Zbor Štandrež v Ronkah

Zenski zbor iz Ronk in društvo Jadro prirejata tradicionalni Božični koncert danes, 10. januarja, ob 15.30 uri v cerkvi Sv. Lovrenca v Ronkah. Nastopil bo mešani zbor Štandrež pod taktirko Davida Bandlja.

Po maši Snežna kraljica

Duhovnica sv. Ivana iz Gorice prireja danes po maši ob 10. uri v bližnji dvorani Franca Močnika postavitev predstave Snežna kraljica; nastopila bo mladinska skupina Radijskega odra iz Trsta.

Pravljlje sveta v Feiglovi

V veselje otrok se v Feiglovo knjižnico v Gorici jutri ob 18. uri vračajo Pravljlje sveta, ki jih s knjižnico prireja Zveza slovenskih kulturnih društev.

Plesna terapija na Gradini

Družba Rogos bo priredila v sprejemnem centru Gradina pri Doberdoru tečaj plesne terapije po metodi Marije Fux, mentorica bo Martina Serban. Uvodno srečanje bo jutri, 11. januarja, ob 18.30.

Knjige in kava v Ubiku

Ob knjigah bo knjigarna Ubik na Verdijevem korzu v Gorici odslej ponujala svojim gostom tudi kavo. Kdo bo med nedeljskimi obiski knjigarne potrošil več kot deset evrov, bo z današnjim dnem lahko v kavarni Venezia brezplačno pil kavo; acija bo potekala vsako nedeljo.

PODGORA - Mirku Špacapanu posvetili dobrodelni božični koncert

Hospic za rakaste bolnike oprijemljiv plod spomina

Paljk: »Če smo v razdrobljeni družbi sposobni dati, še vedno imamo smisel za sočloveka«

Na podgorskem spominskem večeru zbor F.B. Sedej iz Števerjana (levo), Manuela Quaranta Špacapan s hčerkom Veseljaki iz Doberdoba (desno) in Veseljaki iz Doberdoba (spodaj)

BUMBACA

Farna cerkev v Podgori je bila v petek zvečer nabito polna. Prišli so domačini, a tudi veliko ljudi od drugod, več predstnikov političnega življenja, uglednih gostov, med njimi tudi goriško prefektinjam Maria Augusta Marrosu. Božični dobrodelni koncert v spomin na Mirka Špacapanata je privabil veliko ljudi predvsem zaradi svojega namena, a tudi zaradi spomina na politika, glasbenika, zdravnika, družbenega in kulturnega delavca.

Zakaj so stranka Slovenska skupnost (SSk), krožek Anton Gregorčič, prostovno društvo Podgora, športno združenje Olympia, Zveza cerkvenih pevskih zborov in Zveza slovenske katoliške prosvete priredili koncert, je uvodoma povedal deželnji tajnik SSK Damijan Terpin; poleg njega je med predstavniki politične stranke izstopal tudi deželnji svetnik Igor Gabrovec. Terpin je ob osebnem spominu na Špacapano poučil dobrodelni namen večera, kot je tudi dejal, da so se za Podgoro odločili zato, ker je ravno tu Špacapan dolga leta vodil dva zbara in se tudi aktivno udejstvoval pri prosvetnem društvu. Zbrana sredstva so namenili neprofitnemu društvu Mirk Špacapan - Amore per sempre/Ljubezan za vedno, ki ga vodi Špacapanova vdova Manuela Quaranta.

Večer so uveli mladi pevci otroškega pevskega zpora Veseljaki iz Doberdoba,

ki ga vodi Lucija Lavrenčič. Otoški angelški glasovi so se lepo zlili z glasbeno spremljavo mladih glasbenikov. Aleš Lavrenčič in Simon Cotić sta igrala na violino, Jurij Lavrenčič na violončelo, na orglah pa jih je spremjal Zulejka Devetak. Ko so otroci odpeli Gruberjevo Svetu noč, je spregovoril v slovenskem in italijanskem jeziku domači župnik Karlo Bolčina, ki je podal božično duhovno misel. Sledila je moška pevska skupina Akord, ki jo je dolga leta vodil pokojni Špacapan, danes pa z njegovim delom nadaljuje zborovodja Dario Bertinazzi. Akord je zapel dve pesmi, ki ju je uglašbil Špacapan.

V svojem nagovoru se je nato Jurij Paljk spomnil pokojnega prijatelja in dejal, da mu je všeč predvsem dobrodelni namen božičnega koncerta. »Če smo še sposobni dati, pomeni, da imamo še vedno smisel za sočloveka, da smo še sposobni poiskati v nas tista nagnjenja in čustva, ki nas delajo lepe in lepše, ki nam dejansko omogočajo, da smo skupnost, da, narodna skupnost, in tej razdrobljeni družbi,« je povedal Paljk in nadaljeval: »Morda je najlepši razlog v tem nesobičnem dajanju, tisti "ljubezni za vedno", ki jo je imenitni ruski pisatelj Fjodor Mihajlovič Dostoevski poimenoval "ljubezen za nič".« Paljk je poudaril pomen dela za dobrobit skupnosti, ki je potreben, »če hočemo kot skupnost živeti in se razvijati in ne samo preživeti, na koncu koncev le ginevan-

ti.« Paljk je še izpostavil bogato delovanje Podgorcev, se spomnil poletnih prazničnih večerov pred podgorsko cerkvijo, pri katerih je sodeloval pokojni Špacapan, spomnil pa se je tudi pokojnejša domačina in zasluga organizatorja Natka Antonija in zatrdil: »Duhovnost in pošteno delo človeka odvračata od zaverovanosti vase in ujetosti v svet ter mu omogočata primeren odnos do vsega.« Ob koncu svojega nagovora je o pokojnem Špacapanu še dejal, da je »dobro delal zato, ker ni poznal pogubne neobveznosti, ampak obvezo, saj bil je zavezан nam in naši stvari! Bodimo taki tudi mi! Biti za! Kot smo noco za, bodimo to tudi v vsakdanjem življenju, da ne bomo tudi mi samo neobvezujoči del tekoče družbe neobvezujočih odnosov. Bodimo živi, bodimo skupnost.«

Mešani pevski zbor Podgora, ki ga danes vodi Peter Pirih, je zapel dve pesmi, načrt je nastopal prenovljen in pomlajen mešani pevski zbor Frančišek B. Sedej, ki ga je ob spremljavi na orgle Martine Hlede vo-

dila Aleksandra Pertot. Števerjanski pevci so odpeli pet božičnih pesmi, zatem je njihova nova zborovodkinja povabila polno cerkev, naj z njimi zapoje Svetu noč. To je bil vrhunec večera, ki je bil bogat tudi z radi lepih recitacij Balantičeve poezije v Špacapanovem prevodu, za kar sta poskrbela mlada Mairim Cheber in Matja Kralj iz gledališke šole Arsatelje, ki sta suvereno podala Špacapanovo pesem Vočilo in Božično pesem Ljubke Šorli.

Ob zaključku večera se je Manuela Quaranta Špacapan prisotnim zahvalila za večer; na jasen in ganljiv način je opisala delovanje nonprofitnega društva Mirk Špacapan - Amore per sempre/Ljubezen za vedno, katerega namen je nuditi pomoč terminarnim bolnikom. Napovedala je tudi skorajšnjo ustanovitev hospica v Vidmu, kjer naj bi našlo mir, spokojnost in oskrbo ob zadnjem uru deset bolnikov. V društvenih prostorih je sledila družabnost, ki so jo pripravile domače gospodinje.

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne na slednje bencinske črpalke:

GORICA
ESSO- Ul. Lungo Isonzo 77
ERG- Ul. San Michele 57
AGIP- Ul. Trieste 179

TRŽIČ
SHELL- Ul. Boito 43
AGIP- Ul. Matteotti 22
ERG- Ul. G.F. Pocar

KRMIN
OMV- Drev. Venezia Giulia 53

GRADIŠČE
SHELL- Drev. Trieste 60/a, na državni cesti 351

RONKE
AGIP- Ul. Redipuglia, na državni cesti 305 km 14+

STARANCAN
AGIP- Ul. Trieste 47

MARIAN
OMV- Ul. Manzoni 164

ŠKOCJAN
AGIP- Ul. Battisti 22 (Pieris)

ROMANS
API- Ul. del Castelliere 50

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
BALDINI, Korzo Verdi 57, tel. 0481-531879.
DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ • ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE ISKRIVI SMEH, NA USTIH VSEH

Niz veseloiger ljubiteljskih odrov

PROGRAM
NEDELJA, 17. JANUARJA 2010, OB 17. URI
Kulturno umetniško društvo - Igralska skupina DREŽNIČKA
Dario Fo
ŠE TAT NE MORE POŠTENO KRASI
Režija: Marijan Bevk

NEDELJA, 24. JANUARJA 2010, OB 17. URI
Slovensko kulturno društvo TABOR z Općin
Carlo Goldoni
CAMPIELLO
Prevod in režija: Sergej Verč

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

REDETTORE (Ternoviz), Ul. IX Giugno 36, tel. 0481-410340.

DEŽURNA LEKARNA V ŠKOCJANU

RAMPINO, Trg Venezia 15, tel. 0481-76039.

DEŽURNA LEKARNA V ROMANSU

DEL TORRE, Ul. Latina 77, tel. 0481-90026.

PROGRAM

ČETRTEK, 4. FEBRUARJA 2010, OB 20. URI

Natečaj Mladi oder – nagrajevanje

Otroška dramska skupina SKD HRAST iz Doberdoba

Vik Grabovšek
KAJ SE SKRIVA ZA VELIKIM TREBUHOM?

Režija: Mateja Černic in Marta Ferletič

NEDELJA, 7. FEBRUARJA 2010, OB 17. URI

Dramski odsek Prosvetnega društva Štandrež

Novak Novak
GUGALNIK

Režija: Jože Hrovat

Predstave bodo v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 15.45 - 17.40 - 20.10 - 22.00 »Io, loro e Lara«.

Dvorana 2: 15.50 - 17.50 - 19.50 - 22.00 »Il riccio«.

Dvorana 3: 16.00 »La principessa e il ranocchio«; 18.00 - 20.10 - 22.10 »Soul Kitchen«.

JUTRI V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.40 - 20.10 - 22.00 »Io, loro e Lara«.

Dvorana 2: 17.50 - 19.50 - 22.00 »Il riccio«.

Dvorana 3: 18.00 - 20.10 - 22.10 »Soul Kitchen«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 15.45 - 17.45 - 20.10 - 22.00 »Io, loro e Lara«.

Dvorana 2: 16.00 »Piovono polpette« (digital 3D); 17.40 - 20.00 - 22.00 »Il riccio«.

Dvorana 3: 16.00 - 18.00 - 20.20 - 22.10 »Il mondo dei replicanti«.

Dvorana 4: 15.00 - 16.45 - 18.30 »Hachiko - A dog's story«; 20.20 - 22.15 »Brothers«.

Dvorana 5: 15.00 - 16.45 »La principessa e il ranocchio«; 18.30 - 20.40 »Sherlock Holmes«.

JUTRI V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.10 - 22.00 »Io, loro e Lara«.

vabi na

Tradicionalni novoletni koncert

Nastopajo DPS Bodeča neža, Nomos Ensemble, pevka Martina Feri in oktet Vrtnica

Danes ob 18.30, v občinski telovadnici v Sovodnjah

Ženski pevski zbor iz Ronk in SKRD Jadro vabita na tradicionalni

BOŽIČNI KONCERT

Nastopal bo MePZ Štandrež - pevovodja David Bandelj in Alessandra Schettino, sopran

nedelja, 10. januarja 2010, ob 15.30 uri v cerkvi sv. Lovrenca v Ronkah.

Dvorana 2: 17.40 - 20.00 - 22.00 »Il riccio«.

Dvorana 3: 18.00 - 20.20 - 22.10 »Il mondo dei replicanti«.

Dvorana 4: 18.00 »Hachiko - A dog's story«; 20.20 - 22.15 »Brothers«.

Dvorana 5: 17.30 »La principessa e il ranocchio«; 19.50 - 21.10 »Sherlock Holmes«.

Mali oglasi

PRODAJAM in na Goriškem pripeljam na dom gozdna drva. Obenem prodajam tudi visokokvalitetno briško ekstradeviško oljčno olje. Tel. 0481 - 390238.

PRODAM dva meseca stare lovske pse pame »breton espaniel«. Tel. št. 0481-882421.

PRODAM svetlo in razgledno stanovanje v Štandrežu: dnevna soba, jedilnica, kuhinja, dve spalnici in dve kopalnici, dva balkona, shramba in garaža. Cena 140.000,00 evrov. Tel. št. 328-8872507.

ZAZIDLJIVO ZEMLJIŠČE, 1200 kv m ca. z ali tudi brez - odobrenim gradbenim načrtom za dve stanovanji, vsako po 200 kv m ca. prodajam v občini Doberdobj. tel. 335-5379810.

Osmice

KUKUKOVI v Doberdobju imajo odprt ob četrtekih, petkih sobotah in nedeljah: tel. 0481-78140.

Prispevki

Za padlega brata Dušana in v spomin na Dolfa daruje Nives 20 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Štandrežu.

V spomin na očeta Danila daruje Leda 20 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Štandrežu.

Zalka Nardin daruje 10 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Štandrežu.

Ob 20. letnici smrti Vittoria Sokola daruje družina 50 evrov za KD Oton Župančič iz Štandreža.

Ob 21. obletnici smrti moža Branka Jurna in v spomin njegovih staršev daruje žena Vilma Gerolet 70 evrov za KD Danica.

Pogrebi

JUTRIV GORICI: 11.00, Maria Luisa Pallaver por. De Carlo iz splošne bolnišnice v cerkev Srca Jezus

HRVAŠKA - Danes drugi krog predsedniških volitev

Zmaga se nasmija socialdemokratu Josipoviću

Protikandidatu, neodvisnemu zagrebškemu županu Bandiću, se podpora sicer povečuje

ZAGREB - Na Hrvaškem bo danes drugi krog predsedniških volitev, na katerem zadnje javnomnenjske raziskave napovedujejo gladko zmago socialdemokrata Iva Josipovića. Protikandidatu Milanu Bandiću se je podpora v primerjavi s prvim krogom volitev decembra lani sicer občutno povečala, a ima Josipović še vedno prepirčljivo prednost.

Ta znaša od deset do 17 odstotnih točk, a že deset odstotnih točk prednosti daje Josipoviću pred drugim krogom volitev dovolj razlogov za optimizem. Zadnja javnomnenjska raziskava, ki jo je za hrvaški dnevnik Jutarnji list izvedla ljubljanska agencija Mediana in je zajela več kot 1000 anketirancev, je pokazala, da 52,3 odstotka vprašanih podpira Josipovića, 35,6 odstotka pa neodvisnega kandidata in zagrebškega župana Bandića. Neodločenih je bilo 12 odstotkov vprašanih, a tudi če bi vsi neodločeni podprli Bandića, bi zmagal Josipović.

Podobne rezultate je dala tudi raziskava agencije Puls, v kateri je sodelovalo več kot 800 oseb. Josipovića je podprlo 55,8 odstotka, Bandića pa 39,5 odstotka vprašanih. Bandić kljub zaostanku ne manjka zaupanja vase in je naredil že ogromno, ko se je brez pomoč strankarskega aparata prebil v drugi krog. V drugi krog je sicer prišel s podporo okoli 14 odstotkov glasov, medtem ko je Josipović prejel dobroj 32 odstotkov glasov.

V Bandičevem volilnem štabu so sicer prepričani, da kljub izidom zadnjih javnomnenjskih raziskav še ni vse odločeno. Predvollino kampanjo z geslom "Skupaj za boljšo Hrvaško" so sklenili v petek na osrednjem zagrebškem trgu s koncertom Tonyja Cetinskega, ki se je končal ob polnoči z začetkom volilnega molka. Josipovičevi sodelavci, ki so kampanjo sklenili že prej, medtem poudarjajo, da bo kandidat SDP zmagal z več kot 20 odstotnimi točkami prednosti.

V kampanji pred drugim krogom predsedniških volitev na Hrvaškem je vendar prišlo do ideološkega ločevanja, čeprav imata oba kandidata za seboj skoraj 30-letno članstvo v isti stranki - najprej v hrvaški Zvezi komunistov, nato pa v SDP. Neodvisni Bandić se je namreč obrnil h konservativnim volivcem, Josipović pa računa na podporo liberalnih volivcev.

Za razliko od nezanimivega in medlega prvega krog predsedniških volitev, ki se je končal 27. decembra lani s prepirčljivo Josipovičevim zmago in 18 odstotnimi točkami prednosti pred Bandičem, v minulih dveh tednih ni manjkalo ostrih medsebojnih obrekovanj in agresivnih besednih obračunov med kandidatoma.

V drugem krogu je prišel še bolj do izraza Bandičev populizem. Odkrito so ga podprli širša hrvaška desnica ter posredno tudi Rimskokatoliška cerkev na Hrvaškem in veteranska združenja. Ob strani se drži glavna stranka

Ivo Josipović
ANSA

Milan Bandić
ANSA

hrvaške desnice, vladajoča Hrvaška demokratska skupnost (HDZ). Predsednica stranke in premierka Jadranka Kosor je večkrat poudarila, da HDZ v drugem krogu nima svojega kandidata in tako zavrnila uginjanja, da naj bi bil Bandić skriti kandidat HDZ.

Bandića so javno sicer podprtli nekateri lokalni voditelji HDZ, nedvomno pa podpira tudi večji del članstva, a javne podpore z vrha stranke ali s strani ministrov v vladi ni bilo slišati. Medtem so ga posredno podprtli v škofovskem tedniku Glas konciča, v katerem so vernike pozvali, naj volijo človeka in ne stranke, kar je eno izmed Bandičevih predvollilnih gesel.

Bandića, ki je bil do novembra lani vodja zagrebške podružnice SDP, ki je največja na Hrvaškem, poleg tega pa vrsti podpirajo združenja veteranov, med njimi zloglasni veteran Tomislav Mercep, stranke, kot je Hrvaški demokratični sabor Slavonije in Baranje (HDSSB), ki ga je ustanoval obsojenec za vojne zločine in begunec Branimir Glavaš, manjše desničarske zunajparlamentarne stranke in obrobne politične osebnosti. Podpira ga tudi protislovni nacionalistični pevec Marko Perković Thompson. Bandić je napovedal, da ga bo podprt tudi prijavljeni in karizmatični katoliški duhovnik Zlatko Sudac, ki ga hrvaški katoliki slepo spoštujejo.

VISCO - Sporno zadržanje občinske uprave Izvoljenim predstavnikom preprečili ogled taborišča

VISCO - Občinska uprava Visca je včeraj dopoldne evropski poslanki Debora Serracchiani, poslancu Ivanu Strizolu ter deželnemu svetnikom Paolu Menisu (DS) in Igorju Gabrovcu (SSk) onemogočila ogled območja nekdanje vojašnice in prej še medvojnega fašističnega taborišča v tem kraju.

Kot je Gabrovec (na sliki) poudaril v noti za tisk, je odločitev občinske uprave, da »iz varnostnih razlogov« ne dovoli ogleda taborišča, vredno odločne obsodbe. To zaradi več razlogov. Obisk je bil napovedan z zadostnim časovnim odmikom, obenem pa ni mogče pretrezeti dejstva, da imajo na območju taborišča svoj sedež in vadbene prostore (torej tudi dostop) številne organizacije, kar že samo postavlja pod vprašaj osnovanost utemeljitve občinske uprave. Zanimivo je, da italijanski in evropski poslanci imajo pravico, da stopijo celo v zapore brez vsake predhodne napovedi. To očitno ne velja za ogled opuščenih barak, v katerih so za časa fašizma trplili in umirali slovenski in interniranci. Verjetno pa gre razloge iskatki v dobesedno alergičnem odnosu do fašistične preteklosti, ki je v Italiji še danes zelo občuten in razširjen.

Včeraj dopoldne se je tako pred zaprtim vhodom v taborišče zbrala manjša množica, ki so jo ob že omenjenih poslancih in svetnikih sestavljeni še številni krajevni javni upravitelji. Zbranil je prof. Ferruccio Tassini obnovil zgodovino kraja trpljenja, ki bi ga brezbrizna desnosredinska uprava najraje izbrisala menda v korist gradnje nakupovalnega središča. Glede potrebe, da se taborišče zaščiti in ovrednotiti kot kraj trpljenja in priča vojni grozot, je deželnvi svetnik Igor Gabrovec že lani seznanil deželno upravo z vprašanjem, ki pa ni naletelo na zadovoljiv odgovor. Za spomenisko ovrednotenje kraja se je med drugimi opredelil tudi prof. Boris Pahor, ki si je prestole taborišča lansko zimo tudi ogledal.

Parlamentarica in deželna svetnika so se dogovorili, da bodo na nesramno zadržanje občinske uprave Visca odgovorili z napovedijo, da se bodo v taborišče ponovno namenili 27. januarja, ko v Italiji obhajamo Dan spomina na grozote fašizma in nazizma.

Bandić računa še s podporo hrvaških državljanov v diaspori, predvsem v BiH, kjer je osvojil največ glasov že v prvem krogu volitev, čeprav njihovi glasovi 27. decembra niso bili odločilni. Zagrebški župan vsekakor računa na nekaj odstotkov glasov iz tujine, kjer Josipović praktično nima pomembnejše podpore.

Josipovičev predvollino kampanjo z geslom o "pravični Hrvaški za vse državljanje" so medtem podprtli tako opozicijske stranke, Hrvaška narodna stranka (HNS), Istrska demokratska skupčina (IDS) in Hrvaška stranka upokojencev (HSU), kot vladni Hrvaška socialno-liberalna stranka (HSLS) in Samostojna demokratska srbska stranka (SDSS). Predsedniškega kandidata SDP podpirajo tudi ostala združenja Srbov na Hrvaškem ter manjšo število veteranskih združenj in nekaj upokojenih generalov. Vsekakor ima podporo najširšega dela demokratiskih in liberalnih hrvaških volivcev.

Danes po 19. uri bo jasno, ali je Bandić vendar uspel poenotiti številne glasove hrvaške desnice ter ali se je po drugi strani Josipoviču posrečilo, da svoji stabilni volilni bazi doda še nove glasove, tako z levice kot desnice. (STA)

SLOVENSKA TV RAI Drevi na sporedu komedija Art export v postavitvi SSG

TRST - Nocojšnji program slovenske televizije RAI je namenjen ljubiteljem gledališke umetnosti. Ob 20.50 bo na sporedu komedija Art export, ki jo je po motivih Goldonijevega dela L'impresario delle Smirne napisala lanska dobitnica Grumove nagrade za najboljše dramsko besedilo Žanina Mirčevska in s katero je SSG zaključilo preteklo sezono.

Komedija Art eksport je, tako kot Goldonijev izvirnik iz 18. stoletja, zgodba o skupini povprečnih umetnikov, ki živijo v senči svoje namešljene veličine, njihove ambicije in osebni interesi pa se vrtijo okrog neke iluzorne izredne delovne priložnosti. Da je aktualizacija Žanine Mirčevske povsem uspela, se lahko prepičamo že s kratkim citatom iz besedila: »Tukaj je res prava kri... pogoj so iz dneva in slabši, honarji isti kot pred petimi leti ali pa jih celo znižujejo, kolegi nevoščljivi, ljudje zlobni, prostaški, kritiki nestrokovni, pa še podkuljivi, publike nerazgledana...«. Skratka, komedija »za razmišljanje«, ne samo o splošnem kvarnem vplivu večnega boja za preživetje na umetnost in umetnike, ampak tudi o aktualnem dogajaju na našem tržaškem teatru in ob njem. Predstava Art export je kot karikatura navad in razvad gledaliških umetnikov zaživila v režiji Eduarda Millerja in v igralski zasedbi članov igralske ansambla SSG Vladimirja Jurca, Matije Blagovič, Lare Komar in Romeo Grebenščka ter gostov Polone Vetril, Danijela Malalana, Violete Tomič in Joseja.

PREVOZI - »Vojna banan« s Trstom V Luki Koper zanikajo navedbe o protekcionizmu

KOPER - V Luki Koper zanikajo navedbe vodilnih iz tržaškega pristanišča, ki so v tržaškem časniku Il Piccolo koprsko luko pred dnevi obtožili nelojalne konkurence in protekcionizma države. Luka Koper je sicer res v večinski lasti države, vendar ne prejema nikakršne pomoči iz proračuna, blago pa dobi najbolj konkurencična luka, poudarjajo v Luki Koper.

"Vojna zaradi banan", kakor so jo poimenovali v časniku Il Piccolo, se je pričela z nedavno objavljenim člankom, v katerem je upravitelj terminala za sadje v tržaškem pristanišču Walter Preprost opozoril, da je Luka Koper zaradi nelojalne konkurence tržaško pristanišče prikrajšala za tovor 25.000 ton banan letno. Banane, ki so bile iz Ekvadorja namenjene v vzhodno Evropo, med drugim v Slovenijo, Hrvaško, Ukrailino in Rusijo, je po pisani Il Piccola ruski prevoznik raje kot v tržaškemu izkrcal v koprskemu pristanišču, ki mu je ponudilo ugodnejše pogoje. Luka Koper je po besedah Preprosta ruskega prevoznika sadja prepričala z desetdnevnim brezplačnim skladiscišnjem v hladilnici, kar je po njegovem "neprimerljiva ponudba" ter "povsem nevzdržno za katerega kol upravlja terminalom". Po mnenju Preprosta si tako ponudbo lahko privošči le Luka Koper, ki je deležna izdatne državne pomoči.

Prvi mož tržaškega pristanišča Claudio Boniccioli je v članku ob tem poudaril,

da morajo znotraj EU veljati za vse enaka pravila. Luka Koper je po njegovem mnenju v prednostni položaju tudi zato, ker posameznih terminalov v koprskem pristanišču nimajo v najem zasebniki.

V Luki Koper posla z bananami ne komentirajo, ker gre "za čisto komercialno vprašanje". "Odločno pa zavračamo navedbe v članku o nelojalni konkurenči in o domnevniem protekcionizmu države," poudarjajo. Po njihovem mnenju je res prav nasprotov, saj Luka Koper "ob tem, da sama investira v pristaniško infrastrukturo, ki je lasti države, državi plačuje še koncesino".

Glede očitkov Bonicciolia, da je Luka Koper v prednosti, ker terminalov ne oddaja v najem zasebnikom, pa v koprski luki odgovarjajo, da za razliko od italijanskih pristanišč koprsko niima pristaniške uprave. Država je pristanišče s koncesijo predala v upravljanje podjetju Luka Koper, uprava za pomorstvo pa vrši nadzor, pojasnjujejo. "Taka odločitev izhaja iz nacionalne pomorske strategije in iz dejstva, da je Luka Koper dejansko sama zgradila pristanišče," navajajo v Luki Koper. Sedanja ureditev je po njihovem za Luka Koper ugodna, saj ji omogoča večjo fleksibilnost in vzpostavljanje sinergij med posameznimi terminali. Tak tip organiziranosti poznajo tudi pristanišča drugod po Evropi, predvsem v Angliji, še dodajajo. (STA)

Trije izbirni dodatni programi

DRAMSKI

Slovensko mladinsko gledališče Ljubljana v sodelovanju s SNG Nova Gorica

Neda Rusjan Bric

Eda – zgodba bratov Rusjan

MONODRAMSKI

Mestno gledališče ljubljansko

Dejmo stisnit teater - Glej - Zavod No History Ljubljana

Goran Vojnović

Čefurji raus!

GLASBENI

Zbor Carmina Slovenica

Na juriš in the mood!

Kaj bo padlo

z neba?

Cosa cadrà dal cielo?

2009/10
abonmajska sezona / stagione abbonamenti

Osnovni program

DVE PREMIERNI UPORIZITVI SSG TRST NA VELIKEM ODRU

Anton Pavlovič Čehov
Fausto Paravidino

Uh, ljubezen
Bolezen familje M

Začinimo znova (s tremi)
v sodelovanju z Gledališčem Koper

DVE PREMIERNI UPORIZITVI SSG TRST NA MALEM ODRU

Ivan Aleksandrovič Gončarov
Peter Quilter

Oblomov
Dueti

v sodelovanju z SNG Drama Ljubljana

DVE GOSTUJOČI DRAMSKI PREDSTAVI

Jean-Baptiste Poquelin Molière
Peter Stone, Jule Styne, Bob Merrill

Tartuffe
Sugar - Nekateri so za vroče

Mestno gledališče ljubljansko

Big Band RTV Ljubljana
Poklon Jožetu Privšku

Zbor Carmina Slovenica
Na juriš in the mood!

OZADJE POTEZ BIVŠEGA HRVAŠKEGA PREMIERA

Sanader se vrača, Sanader odhaja

BOJAN BREZIGAR

Novica, da se Ivo Sanader vrača v hrvaško politiko je prav tako presenetljiva, kot je bila 1. julija novica, da jo zapušča. Tako je namreč hrvaški premier nenadoma sporočil, da zapušča mesto predsednika vlade in tudi mesto predsednika stranke HDZ, ki ima v hrvaškem saboru relativno večino. Od zadnjih volitev je takrat minilo le pol-drugo leto in Sanaderjeva odločitev je bila res nenašadna.

Seveda so se takoj pojavila ugibanja o vzrokih Sanaderjeve odločitve. Tako so komentatorji razmišljali o zdravstvenem stanju, kar je premier takoj zanimal, predvsem pa o gospodarskih temah: o hudi krizi, ki jo je preživila Hrvaška, kateri naj bi po pisanih nekaterih strokovnjakov celo grozil bankrot, in tudi o korupciji, v katero naj bi bil vpletjen tudi Sanader. Sam premier na ta vprašanja ni odgovarjal in pojasnil enostavno ni bilo. Njegov umik iz javnega življenja je bil popoln: v nekaj dneh je

njegovo mesto na čelu stranke in vlade prevzela Jadranka Kosor, tedanja podpredsednica vlade, ki sestave kabineta ni bistveno spreminala. Sanaderju pa so namenili simbolno mesto častnega predsednika HDZ. Vse je torej dajalo videl kontinuitete.

Da ne gre za kontinuiteto je postalo jasno že sredi poletja, ko se je Kosorjevi prvič srečala s slovenskim premierom Borutom Pahorjem in nastavila dogovor, ki sta ga premiera kasneje tudi podpisala. Tako sem sam pozvedoval, ali za Sanaderjevim odstopom ni vprašanja slovensko-hrvaške meje in z njim povezanega vstopanja Hrvaške v Evropsko unijo, pa sem prejel le negativne odgovore. Opazovalci, med njimi tudi kar nekaj uglednih politikov, so nejeverno zmigovali z glavo in ostajali pri svojem: šlo naj bi za izključno notranje politične, pretežno gospodarske vzroke. Sedaj pa je Sanader zadevo postavljal drugače in na nedeljski novinarski konferenci povedal, da je odstopil, ker ni hotel pristati na odpovedovanje hrvaške-

mu ozemlju. Smo torej pri temi, ki je ključnega pomena za prihodnost Hrvaške v Evropski uniji.

Tu se seveda postavlja vprašanje: zakaj bi se moral Sanader čemurkoli odpovedovati? Tudi on je namreč dobro vedel, da hrvaška pot v Evropsko unijo ne bo tako zelo hitra, kot je sam napovedoval, saj mora država – mimo odnosov v Slovenijo – rešiti kar nekaj zelo pomembnih vprašanj: če naj se omejimo na tri, bomo zagotovo navedli odnose s haaškim sodiščem, vprašanje korupcije in privatizacijo ladjedelnic, tri zelo trde orehe. Vprašanje odnosov s Slovenijo je bilo sicer pomembno za deblokado pristopnih pogajanj, nikakor pa ne v tisti faziji odločujoče za uspešno zapiranje ključnih poglavij.

Očitno je torej, da so bili za tem vprašanjem drugi razlogi. Če analiziramo, kako so potekala dogajanja, moramo pač opozoriti na nekaj dejstev. Tik pred prvim srečanjem med Kosorjevo in Pahorjem je bil slovenski zunanji minister Samuel Žbogar na obisku in Washingtonu. Po srečanju s Hillary Clinton sta oba ministra na novinarski konferenci priložnostno spregovorila o dobrem sodelovanju, sledilo pa je eno samo novinarsko vprašanje: nanašalo se je na Hrvaško in namenjeno je bilo Clintonovi. Njen odgovor ni bil priložnostno splošen, bil je specifičen: omenila je skorajšnje srečanje obeh premierov, ki naj bi bilo sicer le prvo spoznavno srečanje, in izrazila prepričanje, da bo prišlo do premika v odnosih med državama.

hingtonu. Po srečanju s Hillary Clinton sta oba ministra na novinarski konferenci priložnostno spregovorila o dobrem sodelovanju, sledilo pa je eno samo novinarsko vprašanje: nanašalo se je na Hrvaško in namenjeno je bilo Clintonovi. Njen odgovor ni bil priložnostno splošen, bil je specifičen: omenila je skorajšnje srečanje obeh premierov, ki naj bi bilo sicer le prvo spoznavno srečanje, in izrazila prepričanje, da bo prišlo do premika v odnosih med državama.

Če potem dodamo, da je takoj po podpisu sporazuma Clintonova čestitala Kosorjevi (ne pa Pahorju oziroma slovenska vlada ni sporočila, da bi prejela čestitke) in da se je Kosorjeva zahvalila Združenim državam Amerike za pomoc, ter da so, čeprav s stisnjениmi zobami, tudi na slovenski strani priznali, da je prišlo do močnih pritiskov, čeprav so vztrajali pri zatrjevanju, da je bil podpis sporazuma s Hrvaško izključno slovenska politična odločitev, postaja vse veliko jasnejše. Jasne je, da je bilo veliko pritiskov na Slovenijo in na Hrvaško, očitno so bili pritiski na Hrvaško zelo močni, prihajali pa so predvsem iz Washingtona in tem pritiskom Sanader ni hotel kloniti.

Hrvaški premier je očitno ocenil, da bi bil to za njegov politični lik prehud udarec. Tu namreč ni mogoče pozabiti, da je moral že enkrat kloniti, v začetku leta 2008, ko je moral saboru predlagati ukinitev zaščitne ekološko-ribolovne cone na Jadranu za države članice Evropske unije. Za osvežitev spomina velja povedati, da je v letu 2007 Hrvaška to cono uveljavila tudi za države članice EU, torej v bistvu za Slovenijo in za Italijo, čeprav se je pred leti obvezala, da tega ne bo storila. Sanaderju je ta poteza sicer pomagala do ponovne zmage na volitvah, vendar je z njom glede odnosov z EU zašel v slepo ulico. Na Hrvaškem so sicer zatrjevali, da Slovenija v času predsedovanja Evropske unije ne bo mogla uveljavljati lastnih interesov in da bo torej udejanjanje ekološko-ribolovne cone veliko lažje, vendar se to ni zgodilo. Pod pritiskom Evropske unije je moral Sanader kloniti in manj kot tri mesece po uveljavitvi cone je moral saboru predlagati njenome zmrznitev »dokler z Evropsko unijo ne bo dosežen drugačen dogovor«. Slovenska politika je bila torej glede tega uspešna.

Nato pa je prišlo do močnih ameriških pritiskov. Tu se seveda upravičeno postavlja vprašanje, zakaj so se Združene države Amerike tako angažirale za doseg sporazuma med Slovenijo in Hrvaško, vse do mere, da je moral Sanader, ki s tem očitno ni soglasil, odstopiti.

Tu moramo narediti korak nazaj, v čas prve Prodiujevlade. Spominjam se, da je Berlusconijeva vlada v obdobju 1994–1996 dejansko blokirala pogajanja za (takrat še pridružitveno) članstvo Slovenije v Evropski uniji. Ta odločitev je imela svoje korenine v Trstu in botrovala sta ji predvsem takratna poslanka Marucci Vascon in podtajnik v zunanjem ministrstvu Livio Caputo. Italija sicer ni govorila o blokadi (kot je to nespretno naredila Slovenija), nasprotno, z besedami je podpirala vstop Slovenije v EU, vendar zadevo s takimi ali drugačnimi izgovori zavlačevala v nedogled.

Tudi po padcu Berlusconija z vmesno Dinijevim vladom, v kateri je bila zunanjina ministrica Susanna Agnelli, ni bilo bistvenega napredka. Stvari so se premaknile z mrtve točke šele po nastopu Prodiujevlade leta 1996, vendar tudi tu z ameriškim posredovanjem: Piero Fassino, tedanji podtajnik v zunanjem ministrstvu, v svojih spominih piše, da ga je Prodi po povratku iz Washingtona poklical in mu dejal, da ZDA želijo, da se vprašanje vključevanja Slovenije v Evropsko unijo čimprej reši, ter ga je zato napotil v Ljubljano. Njegov uradni gostitelj je bil državni sekretar Ignac Golob in, ko smo novinarji čakali na novi-

narsko konferenco po koncu srečanja (če me spomin ne var, je bilo to na gradu Strmol), je italijanski novinar, za katerega smo vedeli, da ima odlične stike z zunanjim ministrstvom (in tem ustrezone informacije iz prve roke) gizdalinsko napovedoval, da bo srečanje uspešno, ker da je Italija tokrat pripravljena popustiti prav na vsem. Ne vem, ali je to držalo, saj je bil dejansko potreben španski kompromis s spremembami slovenske ustave, vendar ostaja dejstvo, da je bilo srečanje uspešno.

Tudi sicer ZDA niso skrivali svojega zanimanja za Zahodni Balkan. Sporazum o Bosni in Hercegovini ni bil podpisani na sedežu Združenih narodov, tudi ne v Bruslju, ampak v Daytonu, v ZDA. Nad odločitvijo o razglasitvi neodvisnosti Kosova so prav tako bedele Združene države Amerike, ki so Kosovarjem nakazale postopek in celo prisepnile datum. Zaradi spora med Grčijo in Makedonijo, ki Makedoniji še preprečuje začetek pogajanj za članstvo v Evropski uniji (in tudi članstvo v zvezi NATO) je prišlo do velike diplomatske napetosti med Grčijo in ZDA. Več o tem ne bi napovedali, vendar dogajanja v Grčiji, tudi politična, kažejo na pomajkanje pomoči z onstran Atlantika.

Kdo se bo vprašal, čemu tak interes Združenih držav Amerike za Zahodni Balkan. Odgovor je lahko dokaj enostaven, lahko pa tudi politično kompleksen.

Enostavna varianta govori o nameri, da ZDA končno stabilizirajo regijo, kar je seveda mogoče samo s postopno vključitvijo vseh držav v zvezo NATO in v Evropsko unijo. To bi Washingtonu omogočilo umik vseh čet, ki jih še ima na Balkanu, in dokončno brišanje tega območja z zemljevida križnih žarišč, ki jih je že itak preveč.

Nekoliko bolj kompleksna varianta izhaja iz zgodovine. Navsezadnje je bila težnja za prevlado na Balkanu že med vzroki prve svetovne vojne. Takrat sta k temu težili Avstro-Ogrska in Rusija; ni naključje, da je iskra izbruhnila v Sarajevu. Zadržanje Rusije glede priznanja neodvisnosti Kosova, medtem ko je Moskva čez noč priznala Južno Osetijo in Abhazijo, kaže, da še obstajajo politični interesi na tem območju (sicer zrcalno isto velja za Zahod, ki za priznanje dveh kavkaških držav nima nobenega posluha). Skratka, ZDA si ne privadljajo za stabilizacijo Balkana zgolj zaradi uveljavljanja miru, ampak zaradi svojih strateških pogledov na prihodnost odnosov z Rusijo.

Kakorkoli že, obstaja ameriški interes za dokončno »evropeizacijo« vseh držav Zahodnega Balkana. Ta interes je trčil ob Sanaderjeve poglede oziroma ob njegovo pojmovanje hrvaškega nacionalnega interesa. Podlegel je šibkejši, to je Sanader, in odšel.

Za konec pa še kratko o vprašanju, zakaj se je sedaj hotel vrnil v politiko. Verjetno je od vsega začetka čakan na pravi trenutek in predsedniške volitve, na katerih je kandidat HDZ prejel borih 12 odstotkov in sta se v drugi krog uvrstila dva predstavnika leve opcije, so bile po njegovi oceni primezen trenutek za ta korak. Vendar ni računal na dejstvo, da si je Kosorjeva medtem utrdila oblast in je ni pripravljena več deliti s svojim predhodnikom. Odtod potek kot po tekočem traku: Sanaderju so odvzeli naziv častnega predsednika in ga izbrisali iz seznama članov HDZ na način, ki spominja najhujše čistke iz komunističnih časov: vse se je zgodilo v nekaj urah. Z uteviljtvijo, da je brez privoljenja stranke sklical novinarsko konferenco in kritiziral strankino vodstvo.

Za primerjavo: če bi v Italiji vsakogar, ki kritizira strankino vodstvo, izključili iz stranke, bi ostale vse politične stranke praktično brez članstva ... Sanader se tako ne bo vrnil v hrvaško politiko. Nikoli? V politiki beseda nikoli ne obstaja.

V četrtek, 22. oktobra 2009, se je otroška folklorna skupina OŠ »F. Milčinski« s Katinare udeležila televizijskega snemanja na Deželnem sedežu RAI. Nastopili so učenci 2., 3. in 5. razreda, ki so posneli prispevek z naslovom »V Lonjerju pred sto leti«. Uprizorili so nekdajne igre, pesmice in izštevanke, s katerimi so si nekoč otroci kratili čas pred vaško gostilno. Učenci 4. razreda pa so posneli epizodo »Na Katinari pred sto leti«. Prikazali so navade in predvsem katero je bilo vzdušje med poukom na katinarski šoli na začetku prejšnjega stoletja.

Oba izvirna gledališka utrinka sta nastala izpod peresa učiteljice Ljube Leghissa, mentorice skupine, ki je s požrtvovalnim delom zbrala ves material pri vaščanih, katerim gre se zahvaliti, kajti njihova pričevanja so bila ključna pri sestavi dela. Vlogo bogate meščanke, oziroma hudobne učiteljice, je odigrala gledališka igralka Maja Blagovič. Vlogo godca, oziroma učitelja glasbenega pouka, pa je odigral gospod Silvan Kralj.

Po končanem snemanju so si učenci ogledali televizijske studije pod strokovnim vodstvom režiserke Marije Brecelj. Za uredništvo oddaje je poskrbela Deva Pincin, s pomočjo katere smo uresničili sodelovanje naših učencev na tv programu.

Omembe vredni so tudi izvirni kostumi, ki so jih mladim igralcem ukrojile

neutrudljive mamice in babice pod strokovnim vodstvom gospe Marte Košuta in z nasveti gospe Darije Superina. Vse slike pa so sad sodelovanja s fotografom Giovannijem Montenero.

Kot napovedano je bil prizor o Katinari že predvajan v nedeljo, 6. decembra 2009, medtem ko bo prizorček o Lonjerju na sporedu danes, 10. januarja 2010.

Televizijsko snema

Režiserka si zmisli kašna bo oddaja videti na televiziji, in daje navodila snemalcu, oblikovalcu osvetljave in nastopajočim.

Lucrezia

Urednica oddaje si zamisli celotno oddajo in skrbi, da nastopajoči povejo to kar piše v scenarju.

Kathrin

Asistent snemalca pomaga snemalcu pri delu s kamero.

Monia

Snemalec s kamero posname oddajo.

Nicolò

Oblikovalec zvoka skrbi, da se vse kar nastopajoči govorijo glasno in se različno sliši.

Mitja

Pri oddaji, ki jih ne snemajo v živo najbolj naporno je ponavljanje, dokler ni režiserko zadovoljeno.

Jan

Snemanje otroške folklorne skupine na RAI

Scenografka si zmisli in nariše sceno, ki jo izdelajo v delavnici.

Alex

Nastopajoči govorijo pred kamero to, kar jim naroči urednica, in tako, kot jim naroči režiser.

Sara

Ijica Ljuba je od recep-
dobila posebno izkaz-
nico, s
o lahko je hodila po po-
rostitih televizije.

Gabriele

Asistentka režije pomaga režiserju, prenaša njegova navodila in skrbi, da snemanje gladko teče.

Patrik

Maskerka poskrbi, da so nastopajoči lepo počesani in se njihov obraz ne sveti.

Marta

V središču Trstu, točneje v ulici Fabio Severo 7 se nahaja zgradba najvažnejše italijanske hiše RAI.

Dimitri

Asistentka režije pomaga režiserju, prenaša njegova navodila in skrbi, da snemanje gladko teče.

Patrik

Oblikovalec osvetljave nastavi luči, da lepo osveti sceno in nastopajoče.

Leonardo

»Slovenija je moja druga domovina«, je dejal dr. Antonio Ciccarelli, partizanski zdravnik –kirurg, »dr. Anton«, ko so ga po tridesetletnem snidenju nekdanji borce vprašali, kako vidi Slovenijo danes. Po razpadu Italije leta 1943 je z ekipo bolničarjev prestopil k partizanom na Goriškem.

V NOVI GORICI MU BODO POSTAVILI DOPRSNI KIP

Dr. Antonio Ciccarelli, nepozabni zdravnik partizanskih borcev

MARJAN GROSAR

»Slovenija je moja druga domovina«, je dejal dr. Antonio Ciccarelli, partizanski zdravnik –kirurg, »dr. Anton«, ko so ga po tridesetletnem snidenju nekdanji borce vprašali, kako vidi Slovenijo danes.

Rojen v Novari (Piemont) 06.07.1914, je obiskoval osnovno šolo in gimnazijo v Gorici, Vojški kolidž Nunziatella v Neaplju in 1940 doktoriral iz medicine in kirurgije. Kot re-

zervni poročnik-zdravnik, dodeljen pehoti, se je udeležil vojaških operacij v Albaniji, Grčiji, Jugoslaviji in Sredozemlju do marca 1943, ko je prišel nazaj na Goriško in je vodil sanitetni center na Mirenškem letališču in sanitetni center letalske kadetnice v Šempetu pri Gorici. Tukaj ga je zatekel razpad Italije (premirje) 08.09.1943. Z orožjem razrožene italijanske vojske se je začel splošni ljudski odpor proti prodi-

nim kadrom, ki bi bil kos tako obsežnim bojnim operacijam. Dr. Aleksander Gala – Peter se ga je tako spominal: »Že v prvih dneh bojev okoli Gorice je dr. Anton izpričal svoj humanizem. Brez počitka, noč in dan, je v kmečkih izbah ali na prostem opravljal zapletene kirurške operacije in tako reševal življena številnim ranjencem, ki se ga bodo vedno s hvaležnostjo spošmljali.«

Po zlomu goriške fronte se je skupaj z bolnišnico, ki jo je na Vogrskem vodil dr. Aleksander Gala – Peter, umaknil v improvizirane bolnišnice v Črničah, Vrtovinu, Skriljah in Lokavcu, kjer sta skupaj z dr. Petrom noč in dan opravljal zahtevne operacije in amputacije, med drugimi je Gorjan Jujliju iz Šempeta amputiral levo nogo nad kolennom zaradi gangrene, Birsu Silvanu iz Nove Gorice, takrat sedemletnemu dečku, desno roko, Danilu Danetu iz Kontovela, je amputiral levo nogo in del stopala desne noge kar pod smreko v gozdu pri Tršanovšah.

Z nemškim prodorom je pretila velika nevarnost bolnišnicam v Vipavski dolini, saj so se bližali tudi iz Razdrtega in Cola, vmes so 24. septembra bombardirali Ajdovščino, bilo je več mrtvih in ranjenih, med njimi tudi trije Nemci, ki so jih partizani zajeli ob napadu na njihovo izvidnikov v Rebernicah. Zdravili so jih v Lokavcu. Potrebno je bilo na hitro evakuirati vse ranjence. Naložili so jih na dva kamiona in ambulanco, nekaj so jih še pustili v Lokavcu, tudi dva Nemca, po katere naj bi se vrnil, toda bilo je prepozno; Nemci so že zasedli Lokavec in zajeli tudi partizanske ranjence. Ko so ugotovili, da so partizani zdravili tudi njihove ranjence, so jih odpeljali v Gorico, v bolnišnico Sv. Just, od koder so pozneje pobegnili nazaj v svoje enote. Nemški podoficir, ki mu je dr. Anton amputiral tri sredinske prste in del dlan na roki, je dobro okreval, pobegnil iz Zadloga in pripelj Nemce v hišo, kjer se je zdravil. Ubuli so gospodarja.

Drama z ranjenimi je trajala do pozne jeseni. Nekaj časa so bili na prostem v gozdu pod dežjem in v mrazu. Selili so se glede na varnostne razmere najprej v Tršanovše in ob ustanovitvi centralne bolnišnice tretje operativne alpske cone na domačijo pri Tratniku v Čekovniku, kjer je dr. Anton delal do januarja 1944, nato je skupaj s svojim bolničarjem Giuseppejem Costanzom odšel v okrevališče št. 2 SVPB Pavla v Peklu pri Idrijski Krnicah, kjer je, poleg skrbi za ranjence, veliko pomagal tudi krajevnim prebivalcem. Ob vseh urah in ob vsakem vremenu je bil vedno pripravljen napotiti se tudi v najbolj oddaljene domačije in nuditi svojo plemenito zdravniško pomoč potrebnim domačinom.

Dr. Ivan Cibic-Mirko, takratni ranjenec z goriške fronte je svoje spomine na dr. Ciccarellijo med drugim zapisal v knjigi Partizanska bolnišnica Pavla v Trnovskem gozdu: »Zjutraj smo se z dr. Petrom in dr. Antonom premaknili v skalnato kotanjo v bližini gozdne ceste. Skrili so nas med skale. Sedaj smo bili pravzaprav že bolnišnica s svojo sanitetno službo, zdravniki, bolničarji in kirurškim instrumentarium, skrita v notranjosti Trnovskega gozda. Ta instrumentarij je ves čas pohoda dr. Anton skrbno nosil na hrbtnu, na rokah pa otroka, ki je bil ranjen pri bombardiranju Ajdovščine.«

Aprila 1944 je bil z ukazom štaba IX. Korpusa postavljen za upravnika slovenskih vojaških partizanskih bolnišnic Gorenjskega odreda SVPB Polkjuka in SVPB Stol na Jelovici, kamor je odšel skupaj s svojim bolničarjem Giuseppejem Costanzom, kjer je skrbel tudi za po 60 ranjencev hkrati in se ni pomisljal, ko je bilo potreben popraviti za orožje in vojaško komando ob sovražnem napadu na bolnišnico ter zdržati do končne evakuacije ranjencev.

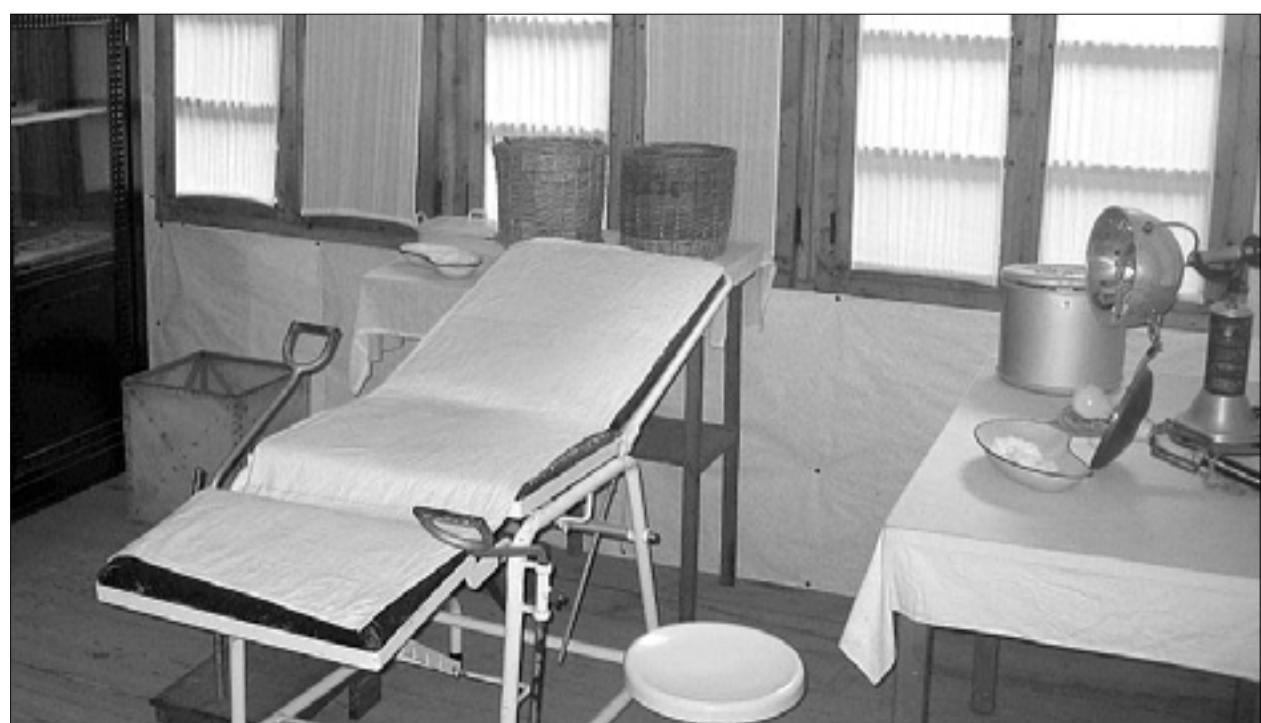
Njegovi bolničarji so bili razpojeni po raznih enotah in okrevališčih, Alfredo Festa, doma iz Beneventa v Campaniji, dobro usposobljen in izkušen bolničar, je bil dragocena pomoč dr. Pavli, saj je na javki in Mrzli Rupi razporejal ranjence po teži poškodbe v centralno bolnišnico ali pa v okrevališča.

Dr. Pavla Jerina Lah je o dr. Antonu pripovedovala veliko lepega in napisala, med drugim tudi tole: »Dr. Anton, kot smo ga klicali, je bil ugleden strokovnjak, priljubljen med borce zaradi izrednega občutka za tovarištvo in visoke zdravniške etike.«

Januarja 1945 je bil na lastno željo premeščen v štab italijanske divizije Garibaldi Natisone, v kateri se je kot vodja sanitete udeležil zaključnih bojev na Cerkljanskem, Idrijskem, Trnovsko-Banjskem planoti, na Hrvaškem ob Kolpi, Kočevskem in Ljubljani.

Po vojni se je vrnil v Italijo in nadaljeval vojaško kariero ter dosegel čin generalporočnika, zdravnika v vojnem letalstvu, leta 1974 pa se je upokojil. Prejel je številna priznanja in odlikovanja, to je Zlato medaljo za zasluge na področju javnega zdravstva.

Društvo vojnih invalidov Severne Primorske in Klub prijateljev bolnišnic SVPB Pavla in Franja menita, da je prav, de se mu druga domovina достојно oddolži za vse, kar je dobrega naredil za naše ranjence in civilno prebivalstvo, za njegovo humanitarno, nesebično in visoko strokovno, požrtvovalno delo, kateremu se je v vsem srcem posvetil v 21 mesecih aktivnega delovanja med slovenskimi partizani. Izbral je najtežjo pot takrat, ko je imel možnost izbire: domov ali med slovenske partizane. Temu sijajnemu, pokončnemu in neomajnemu liku človeka, ki je do zadnjega diha ostal zvest Hipokratovi prisegi, nameravamo postaviti doprsni kip v Novi Gorici.

Na slikah: pod naslovom skupina Mešketov v narodnih nosah, ki jih kljub več kot polstotletnem zatiranju še vedno čuvajo; spodaj Kinga Gal in Carl Haglund.

NAROD, KI GA JE STALIN RAZSELIL POD OBTOŽBO IZDAJSTVA

Desettisoči Mešketov zaprosili za vrnitev v nekdanjo domovino, Gruzija pa jim ne pomaga

FATI MAMIMAŠVILI

Gruzijska vlada se je znašla pod udarom zaradi njenega obravnavanja vračanja Mešketov, etnične skupnosti, ki jo je dal Stalin deportirati leta 1944. Turško gosporeči Mešketi so eden izmed narodov, ki so bili pod obtožbo izdajstva kolektivno izgnani z območja Kavkaza, vendar se, v razliko od Čečenov, Karkajev in nekaterih drugih

niso smeli vrniti v domovino. Dolga leta so živelii pretežno v Uzbekistanu, kjer je pogosto prihajalo do medetničnih sponpadov, vse dokler jih niso leta 1989 prav zaradi teh sponpadov Uzbeiki izgnali. Večina se jih je tako zatekla v Azerbajdžan in v južne predele Rusije in so tam tudi ostali, čeprav se je Gruzija obvezala, da jim bo

dovolila povratek v to državo.

Kakih 10.000 Mešketov se je v teh letih z območja okoli Krasnodarja v Rusiji, kjer je prav tako prišlo do medetničnih sponpadov, preselilo v Združene države Amerike, večina pa jih je ostala v Rusiji v pričakovanju možnosti vrnitve v Gruzijo. Gruzijska vlada je doslej prejela že več kot

70.000 prošenj Mešketov za povratek.

Rok za vlaganje prošenj za povratek v Gruzijo je zapadel ob koncu lanskega leta; sedaj bo morala posebna državna komisija te prošnje preučiti in v roku štirih mesecev odločiti, ali jim prizna pravico do povratka v Gruzijo.

Aktivisti, ki pomagajo razseljenim Mešketom, vsekakor trdijo, da je gruzinska vlada storila premalo, da bi razseljencem omogočila naselitev v Gruziji. Nekateri Mešketi, ki so se že vrnili v Gruzijo, so se namreč moral ponovno izseliti, ker v svoji stari domovini niso našli nikakršne zaposlitve. »Za Meškete v Gruziji ni dela. V našem morajo vzeti zemljo in tam predelovati čebulo, krompir in nekaj zelenjave. To je bil edini vir dohodka v naši družini,« je pojasnil Geydar Latifov, Mešket, ki se je v Gruzijo vrnil pred sedmimi leti. Dejal je, da je imel vse dokumente, ki so dokazovali, da njegova družina izvira iz vasi Čečela v pokrajini Adigeni, vendar nihče od njegove devetčlanske družine še ni prejel gruzinskega državljanstva. »Moja hčerka Mariam se je rodila pred sedmimi meseci v mestu Gori. Želim, da bi imela pravi gruzinski priimek, Ppinadze. Večkrat se to zahteval od oblasti, vendar sem bil vsakokrat zavrnjen,« je dejal.

Strokovnjaki in aktivisti trdijo, da vlada se zdaleč ni naredila dovolj, da bi Mešketom omogočila povratek ter da bi zanje našla primeren prostor, kjer bi lahko živelii in delali; trdijo tudi, da je pravna osnova za njihov povratek dvomljiva. »Predvsem je treba povečati število ljudi, ki se v vladnih strukturah ukvarjajo z repatriacijo. Treba je ustanoviti bolj ali manj neodvisno službo, ki bi nadzirala ta proces. Treba je tudi rešiti vprašanja stanovanj, jezik in še marsikaj drugega,« pojasnjuje podpredsednik sklada za pomoč povratnikom Temur Lomsadze.

Po drugi strani minister za vprašanje diaspore v gruzinski vladi Julon Gagošidze zagotavlja, da lahko Mešketom dodelijo gruzinske priimke ter jim omogočijo pridobitev državljanstva po hitrem postopku, če za to predložijo državni komisiji ustrezno dokumentacijo. Aktivisti pa opozarjajo, da le malokdo razpolaga z ustrezнимi dokumenti, upoštevajoč način, kako so bili izseljeni in pogoje, v katerih so njihove družine živele v času deportacije. Vsakdo mora namreč predložiti kar 13 dokumentov v gruzinskem ali angleškem jeziku, kar je seveda zelo zahtevno, saj večina Mešketov, ki poleg turščine govorijo še ruščino, teh jezikov ne pozna. Mešketska organizacija Vatan pojasnjuje, da je treba za te dokumente odšteti od 100 do 150 dolarjev, kar je za prosilce za povratek izredno visoka vsota. Vlada sicer zagotavlja, da ta problem preučuje, rezultatov pa doslej ni bilo. »Srečal sem Meškete, ki živijo v Azerbajdžanu. To so zelo revni ljudje, njihovo življenje je karseda skromno, za vsa potrdila (rojstni in poročni list,

zdravstveno potrdilo, potrdilo o bivališču itd.) pa morajo plačati ceno, ki je za njih previšoka. Še največji problem pa predstavlja dejstvo, da v arhivih enostavno ni podatkov o tem, da so bili njihovi predniki v 40. letih prejšnjega stoletja zares deportirani,« še pravi Gagošidze.

Pa tudi takrat, kadar Mešketi zborejo vse te dokumente, njihovi problemi še niso rešeni. Prispevki, ki jih država zagotavlja za preživetje, so namreč nezadostni, pogosto pa jih sploh ne prejemajo. Odvetnik Paata Beltadze pojasnjuje, da si morajo povratniki sami poiskati dom in zaposlitev. »Zakon določa, da jim mora država podeliti državljanstvo po hitrem postopku, ne vsebuje pa nikakršnih določil o finančnih obveznostih,« pravi odvetnik Beltadze.

Po drugi strani Gagošidze priznava, da se zaveda problemov, s katerimi se srečujejo povratniki, vendar živi v Gruziji toliko beguncem iz Abhazije in Južne Osetije, za katere mora skrbeti država, tako da se za Meškete ne more zanimati. »Šest mešketskih družin je moral v zadnjem času zapustiti Gruzijo, ker enostavno tu ni bilo pogojev za preživetje,« je dejal. Aktivisti so prepričani, da bodo tem družinam sledile še številne druge, če vlada ne bo resnejše urešnjevala svojih obveznosti. »Če gruzinska vlada želi, da se ti ljudje integrirajo, mora za njih organizirati tečaje gruzinskega jezika, mora jim organizirati nekaj potovanj, da bodo spoznali državo, in tako naprej. Najpomembnejše pa je, da jim država zagotovi ustrezno finančno pomoč, pa naj gre za državna sredstva ali za pomoč donatorjev,« je dejal Eka Metreveli, strokovnjak na področju priseljevanja Mešketov.

Latifov pa še vedno upa, da se bodo vsi njegovi mešketski prijatelji vrnili domov. »V Azerbajdžanu imamo hišo z zemljo, ki jo bomo prodali, če bomo prejeli državljanstvo, stare priimke mi pomoč, da bomo lahko živelii v Gruziji,« je dejal. Vendar je zelo malo verjetno, da bi se lahko vrnili v svoj nekdanji dom, ki je v regiji Samčke-Javaheti. V Javahetu sedaj živijo Gruzinci in Armenci, vlada pa bi že zelela preprečiti potencialne konflikte med sedanjimi prebivalci in povratniki. »Mislim, da ne bi bilo prav, če bi vse povratnike naselili v Javahetu. S tem bi dejansko ustvarili veliko kompaktno skupino novonaseljenega prebivalstva, prišlo bi do konfliktov z domačim prebivalstvom in to ne bi prispevalo k integraciji Mešketov v gruzinsko družbo,« ocenjuje predsednica organizacije Tolerant Tsira Mešišvili, in dodaja: »Naša organizacija se že pet let ukvarja z repatriacijo in z domačini sodelujemo pri pripravah za vračanje Mešketov. Vsekakor so domačini negativno razpoloženi do vračanja in do povratnikov so agresivno razpoloženi. Zato moramo biti zelo previdni z njihovim naseljevanjem.«

Evropsko sodišče potrdilo veljavnost romske poroke

V palači Evropskega parlamenta v Strasbourgu je bila 17. decembra formalno ustanovljena mešana delovna skupina za tradicionalne narodne manjšine, za ustavne dežele in za regionalne jezike. Ma prvi vezani sedanjemu so izvolili dva sopredsednika in tri podpredsednike.

V prvih polovici petletnega mandata bosta delovno skupino vodila madžarska poslanca Evropske ljudske stranke Kinga Gal in poslanec dveadske manjšine s Finske, predstnik liberalne stranke Carl Haglund. V drugih polovici mandata bosta skupino vodila madžarski socialistični poslanec Csaba Tabajdi in predstavnik skupine Evropske svobodne zveze in zelenih, ki še ni bil določen. Mesta podpredsednikov so določena tako, da so v predsedstvu zastopane vse parlamentarne skupine.

Kinga Gal si je zelo prizadevala za ustavitev te skupine. Sama je bila že članica in tudi podpredsednica skupine v prejšnjem mandatu, za seboj pa ima večletno akademsko kariero prav na področju zaščite manjšin. V posameznih političnih skupinah so si za podporo ustanovitvi te mešane delovne

skupine, ki je neformalno telo Evropskega parlamenta, prizadevali številni poslanci vseh največjih skupin, poleg zgoraj omenjenih še predstavnik skupine Zelenih Oriol Junqueras.

Na prvi seji so izdelali tudi zelo zahteven program dela; začeli ga bodo za razpravo o učinkih Lizbonske pogodbe na vprašanje narodnih manjšin in jezikovnih pravic. Tako so že na tej seji izrazili zadovoljstvo, da je Lizbonska pogodba vendar začela veljati, obenem pa so izrazili željo, da bi okreplili sodelovanje s posameznimi državami in z evropskimi institucijami za izboljšanje stanja manjšinskih pravic v Evropi.

Evropsko sodišče za človekove pravice je 8. decembra lanskega leta objavilo razsodbo, s katero je ugotovilo, da je Španija kršila 14. člen Evropske konvencije o človekovih pravicah, ki prepoveduje diskriminacijo. S tem se je izreklo o primeru, v katerem so potomci zahtevali pravico do pokojnine po španskemu državljanu Munozu Diazu.

Tožbo je vložila vdova po Munozu Diazu, španska državljanka romskega rodu María Luisa Muñoz Diaz, ki živi v Madridu. Slednja se je novembra 1971 poročila v skladu z romskimi tradicijami. 24. decembra 2000 je njen soprog umrl in vdovca je zaprosila za pokojnino po možu, ki je 19 let plačeval prispevke državnemu ustanovni za socialno skrbstvo.

Marca leta 2001 je državni zavod za socialno skrbstvo zavrnil prošnjo za pokojnino z utemeljitvijo, da »prosilka ni nikoli bila soproga preminulega Munozu Diazu« in torej ni upravičena do pokojnine. Zavod za socialno skrbstvo je svojo odločitev utemeljil z besedami, da poroka v letu 1971 nima civilne veljave, ker

ni bila opravljena v skladu z veljavno zakonodajo o poroki in ni bila v skladu z zakonom o državni varnosti iz leta 1994. Po vrstnim prizivom je špansko ustavno sodišče razsodilo, da v tem primeru soprog preminulega Munozu Diazu ni bila diskriminirana na osnovi etnične pripadnosti ali socialnega statusa, kot je sama zatrjevala, in da je torej odločitev pokojninskega zavoda o zavrnitvi prošnje za pokojnino povsem upravičena in zakonita.

Evropsko sodišče za človekove pravice je v svoji odločitvi uvodoma ugotovilo, da je v prejšnjih primerih špansko ustavno sodišče upoštevalo tako dobro vero prisilca kot tudi izredne pogoje, zaradi katerih poroka ni bila opravljena v skladu z veljavno zakonodajo. Poleg tega je evropsko sodišče ugotovilo, da je Španija že leta 1981 spremenila zakonodajo in priznala pravico do pokojnine tudi v primeru, ko zaradi verske naravnosti poroka ni bila sklenjena v skladu z veljavno zakonodajo.

Tu je treba pojasniti, da je bila ta po-

roka sklenjena v času Francovega režima, ko je bila edina veljavna poroka tista, ki je bila sklenjena s katoliškim verskim obredom, Romi pa so veskozi sledili svojim tradicijam.

Razsodba evropskega sodišča tako temelji predvsem na ugotovitvi, da je bila poroka sklenjena v dobrì veri, sicer pa so sodniki tudi opozorili na pojem »velike družine«, pri kateri se starša obravnavata kot zakonca. Pri ocenjevanju dobre vere po mnenju evropskih sodnikov španske oblasti niso vzele v počet »specifičnega socialnega in kulturnega statusa« zakoncev Munoz Diaz, prav tako pa niso upoštevale, da v času, ko sta se poročila, civilna poroka ni bila možna, ampak so se španski državljanji lahko poročili samo po cerkvenem pravu s katoliškim cerkvenim obredom.

Na osnovi teh ugotovitev je sodišče razsodilo, da je v tem primeru dobra vera prevladujoča in da je bila zavrnitev prošnje do pokojnine diskriminacija, torej v nasprotju z evropsko konvencijo o človekovih pravicah.

Prej ali slej, upam prej, bo Kuba sprejela reforme, ki bodo potrebne, da utrdijo njen neodvisnost in dajo njenemu ljudstvu možnost, da se izkaže in izbere svoj model družbene pravčnosti, brez vračanja k divjemu kapitalizmu in podrejenosti. Toda potrebno je tudi, da ZDA ukinejo ali vsaj omilijo gospodarsko blokado. Barack Obama vzbuja veliko upanja, toda vsem je jasno, da izboljšanja odnosov ne bo, vsaj v njegovem prvem mandatu, sicer bi to bil tudi zadnji.

KUBA NUJNO POTREBUJE KORENITE REFORME

Veliki izziv otoka radoživih ljudi

STOJAN SPETIČ

Maja lani. Prvič na Kubi. Ko z Bruno stopiva z letala, naju objame tropška vročina, kakor da bi kdo prižgal ogrevanje. V hali letališča nas čaka armada zdravnikov in bolničarjev v belih haljah. Vsakega potnika popisajo in pregledajo, da bi preprečili pandemijo nove gripe, ki razsaja na drugi strani mehiškega zaliva. Na stenah sprejemnega oddelka letališča v Havani zgovoren napis: »Na svetu vsakoj noč 50 milijonov otrok spi na cesti. Niti eden ni Kubanec.«

Lani je Kuba praznovala 50 let, od kar so odredi »barbusos« zapustili Sierro Maestro, se spustili v mesta in vkorakali v Havano. Diktator Fulgencio Batista je zbežal z letalom in se zatekel v ZDA. Oblast so prevzeli revolucionarji pod vodstvom mladega odvetnika Fidele Castra, sina veleposestnikov, ki so ga izšolali jezuiti.

Revolucija je sprva imela bolj demokratične značilnosti, začinjene z veliko dozo naravnega ponosa in želje po resnični neodvisnosti po dolgi, skoraj kolonialni podrejenosti velikemu ameriškemu sosedu. Ko pa so ZDA zaradi nacionalizacij uvedle ekonomsko blokado otoka in organizirale izkrcanje svojih plačancev v Prašičjem zalivu, se je Castro naslonil na Sovjetsko zvezo in v državi, po nekaj letih neuspelih poskusov izvažanja revolucije v Latinsko Ameriko in Afriko, ki so stali življenje Ernesta Che Guevare, uvedel plansko

gospodarstvo in enostranski politični sistem.

Ta sistem je čudežno preživel celo propad SZ in njenega bloka, kar je za Kubo pomenilo tudi izgubo glavnih tržišč in podpore. Devetdeseta leta so bila zelo trda, ljudje so zatiskali pas, toda strah pred novim ameriškim kolonializmom je bil močnejši od želja po reformah in demokratizaciji sistema. »Período especial« je bil trdo obdobje zategovanja pasu.

Toda zadnja leta se je zgodil čudež, ki bi ga bil v Bolivijsi ubiti Che gotovo vesel. Po demokratični poti je prenovljena levica osvojila skoraj vso Latinsko Ameriko, kjer se teorija in praksa socializma osvejuje in ubira povsem neizhujene poti. Zadnji je primer Urugvaja, kjer je za »Frente amplio« bil izvoljen za predsednika republike Pepe Mujica, eden izmed voditeljev revolucionarnega gibanja »Tupamaros«. Latinska Amerika postaja zgled za moderno levico tretjega tisočletja. Kuba je lahko le zgled vztrajanja, a se ne more hvaliti s svojim sistemom, ki potrebuje nujne, predvsem nagle reforme, saj deluje le s težavo, pomoč pa prejema predvsem iz Chavezove Venezuele, kateri v zameno za nafto in bencin nudi armado zdravnikov in šolnikov.

Naš majske obisk na Kubi, v družbi ljubljanskega novinarja Toneta Hočvarja, sicer dolgoletnega dopisnika iz Havane, še prej pa iz Srednje Amerike, je le utrdil spoznanje, kako lepa, živahna in prijazna je Kuba s svojimi prebivalci.

V našem potepanjtu smo si ogledali marsikaj, obiskali preproste ljudi v mestnih periferijah, bivali na njihovih domovih, uspelo pa nam je tudi srečati visoke predstavnike in udeležence revolucije.

Havana ... Na Malecon, dolgo nabrežje od trdnjave do obale s hoteli v Miramaru, pljuskajo visoki valovi, na nebu se

***

zbirajo nevihtni oblaki. Vozimo se s »cocotaxi«, kokosu podobnimi odprtimi vozili, ki jih poganja skuter. Pelje nas plavolasa voznica Adriana, ki se spremno izogiba luknjam v asfaltu. Na trgu Revolucije, lučaj stran od notranjega ministrstva, ki ima na pročelju v črnem želesu izrisan profil Che Guevare, nas je čakal avtobus. Za turiste so namreč organizirali prevoz s posebnimi avtobusi, ki s tremi linijami krijejo mestno središče, razgledne točke in peščeno plažo na vzhodu, na drugi strani zaliva. Celodnevna vozovnica stane 4 »cukke«, kakor smo pravili uradni konvertibilni valut CUC, vredni en dolar.

Avtobus nas pelje skozi mestno središče, po aleji predsednikov, kjer so spomeniki Allendeju in drugim državnikom, ki so tako ali drugače zaznamovali latinskoameriško zgodovino. Na Maleconu vozi mimo čudne ploščadi, kjer na visokih stebrih vihrajo črne zastave z belo zvezdo. Petdeset stebrov, petdeset zastav pred stavbo, kjer se nahaja ameriško odpravnštvo poslov. Črne zastave spominjajo na 50 let ameriške ekonomske blokade otoka. Obenem so zakrile propagandna gesla na pročelju ameriške palače. ZDA so jih ugasnila in čakajo na kubanski odgovor.

Na morski obali in v starem mestu je očitna škoda, ki jo je z občasno pomočjo orkanov povzročil na zgodovinskih kolonialnih palačah. Staro Havano ščiti UNESCO, ki tudi finančno podpira obnovo njenih palač. Videti je palace, ki so povsem obnovljene, zraven gradbišč in palač, ki se bodo vsak čas zrušile. Lučaj stran stope nebotičniki in stanovanjski bloki. Ko smo v predmestju obiskali tak blok družbenih stanovanj, smo lahko ugotovili, kakšne napake so si privoščili inženirji in arhitekti iz SZ. Gradili so stanovanja z nizkimi stropi, ki se zlahka ogrevajo, toda Kuba ne potrebuje ogrevanja, prej se jih prileže dober preprički okna brez stekel in želesnih križev.

Na ulicah je vrvež, povsod so ljudje, tudi mladi, ki se pogovarjajo ali se ogledujejo za turisti, ki pa jih je čedalje manj zadržati svetovne krize. Življenje na Kubi je za

tuce zelo poceni. V Havani smo na primer prebivali v privatni vili upokojene inženirke, v Trinidatu pa v hiši z vrtom in »patiom« priletnje gospe, hčerke veleposestnika, ki mu je revolucija nacionalizirala kavne plantaze. Za udobno namestitev, zajtrk in večerjo smo plačevali manj, kot v najcenejšem kmečkem turizmu na Štajerskem ...

Priznam pa, da nam bivanje na otoku z modernimi hoteli na severu Kube, ni ugajalo. Pijače in hrane ni manjkalo, plaža je bila neskončna in bela, morje čisto in privlačno, toda turistični »resorti« so namenjeni samo tujcem, tu ne moreš srečati domačina, ki bi ne bil uslužbenec hotela, natakar, točaj ali čistilka. Tu smo srečali veliko Kanadčanov, pa tudi najnovejših turistov, kakršnih Kubancev. Predsednik Obama je namreč dovolil kubanskim beguncem iz Miami, da neomejeno potujejo v staro domovino, običejno sorodnike in nosijo s seboj primočno količino denarja. Prej bi bilo to strogo omejeno.

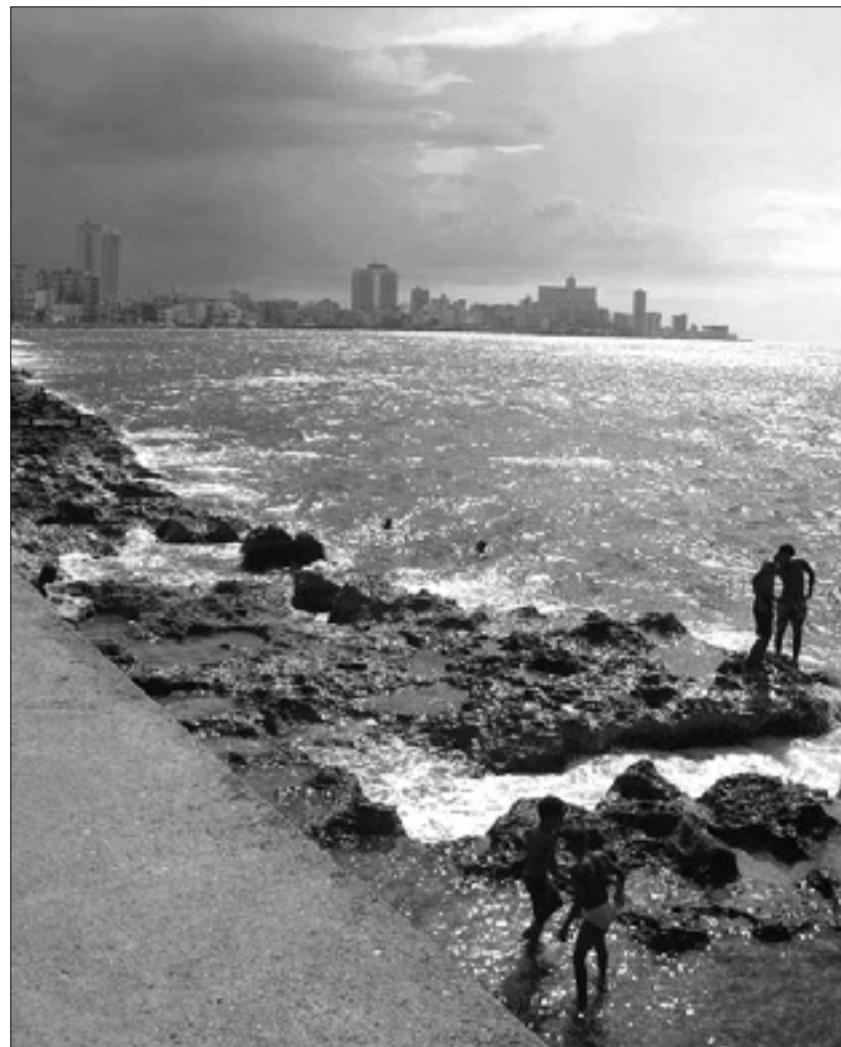
Spoznaš jih takoj, ker so po ameriško oblečeni, a tipični Kubanci: crni, mulati, zagoreli belci. Cele družine se potikajo po otoku, obiskujejo sorodnike, jim prinašajo darila, včasih tudi najnajnejše predmete za hišno gospodinjstvo ali obnošena oblačila. Srečanja so vesela, v znamenju dolgih pripovedi in težkih slovesov. Ti neobičajni turisti si v nekdaj svoji domovini privoščijo tudi »bogate« počitnice na otokih in plažah za tujce. Preden se vrnejo domov po običejno še bolnišnico ali specializirane zdravstvene ustanove, saj je zdravstvo na Kubi neizmerno cenejše od ameriškega. Tako si kdo privošči zobozdravnika, drugi specialistični pregled ali celo operacijo.

Naval teh neobičajnih pacientov oblasti tolerirajo, pravzaprav izkorisčajo v propagandne namene, vendar začenjajo tudi razmišljati o možnosti, da bi uvedel samoprispevki. Kdovje, morda bi »ticket« par sto dolarjev krepko izboljšal življenjski standard zdravnikov, ki plačo prejemajo od države in je odločno manjša od zaslужka mladega postopača, pri katerem turisti kupejo rum in cigare.

Kajti delo je resnični problem kubanskega vsakdana. Vsi imajo neko službo, saj je to socialistično načelo, toda marsikaj je služba le fikcija, kakor tudi produktivnost. Tudi na Kubi v glavnem velja pregovor, da v socializmu »država navidezno plačuje delavce, ki se pretvarjajo, da delajo«. In kdor dela, se tako ali drugače znajde in si priskrbil napol legalni dodatni zaslujek. Kako? Taksist ti zaračuna le nekaj pesov več, na avtobusu ti sprevodnik izda listek za dva, kar pomeni, da ceno ene vozovnice spravi v svoj žep. Usluge se plačajo. In kar je žalostno, v Havani je čedalje več starejših ljudi, ki beračijo. Ker so ponosni, ponujajo »Granmo« in zahtevajo nekoliko višjo ceno.

Klub gospodarskim težavam, ki niso samo posledica embarga, pač pa tudi neproductivnega gospodarjenja, se Kubanci vseeno vedejo kot gospodje, predvsem pa skrbijo za otroke, njihove obleke in pričeske. To smo še posebej opazili ob nedeljah, ko so mlade družine obiskovale plažo ali mestni akvarij z

udomačenimi delfini, morskimi levi in vodnim baletom.

* * *

Po nekaj dneh potevanja po Havani, smo najeli avto in se podali na ogled zahodnih in južnih pokrajin. Najeli smo doben korejski avto, saj so stare ameriške limuzine dobre le za Havano ali druga mesta, kjer vozijo kot takšnici za domačine, niso pa za dolga potovanja po avtocestah.

Ceste so na Kubi kakor avtobusi po kazaljih gospodarskih razmer. Vedeli smo, da so ceste slabo vzdrževane, polne lukanj, vendar smo bili tudi prijetno presenečeni, kajti luknen je bilo vsaj na avtocesti veliko manj. Vozili smo tudi 120 km na uro, a nas je včasih močno streslo, ko smo zapeljali čez manjšo jamo v asfaltu. Očitno pa je bilo, da ima sedaj Kuba več asfalta, kakor ima nafto in bencin iz Venezuela.

Avtocesta, ki povezuje ves otok, je »autopista nacional«, na osem stez. Včasih na sredini cestiča ni travne pregrade, ker se avtocesta v primeru potrebe lahko spremeni tudi v letalsko pristajalno stezo. Vsekakor pa »ochos pistas« ni tipična avtocesta, kakor si jo predstavljamo Evropeji. Po njej vozijo konjske vprege, jašajo »campesinos«, peljejo zapravljučki s solarji v tipičnih pionirskih uniformah. Na robu ponujajo sir, tropsko sadje, pijačo. V senči podvozov, ki jih ščitijo pred vročim tropskim soncem, stoe ducati žensk, moških in otrok, ki čakajo na linijski avtobus, ko pripelje mimo. Včasih so med njimi tudi policisti, ki ustavljajo avtomobile ali tornijke in nanje spravljajo potnike, ki se jim mudi. Čas, urniki so nekaj relativnega. Znajdi se, kakor veš in znaš. Ne boste verjeli, toda na avtocesti sva z Bruno srečala celo kokljko s piščetki, ki je suvereno prečkala in živa pristala na drugem bregu asfaltne reke. In kamion s poljskimi delavci, ki so bili v glavnem črne polti. Ko se je razbesnila nevihita, so na tovornjaku zaplesali, ker je bil dež blagoslov.

Zgodilo se nam je tudi kaj drugega. Na poti v Pinar del Rio smo z avtom zapeljali v črno lužo, ki se je na asfalt razlila iz prevrnjene cisterne. Mislili smo, da je nafta ali strojno olje, ko je v avtu zadišalo po karamelah. Pošpricala nas je melasa, tečočina iz sladkornega trsa, namenjena tovarni rumu. Tropski nalin je avta spral zaregeli sladkor, da se je spet belil kot nov.

Med vožnjo v Vinales ali na Sierra Es-
cambaray smo lahko videli kmečko podeželje, v glavnem slabno obdelano, saj se sladkorni trs ne splača več. Nekdanje bogastvo Kube, ki je s sladkorjem zalagal SZ in vzhodno Evropo, nima več vrednosti. Ponekod iz sladkornega trsa pridobivajo gorivo, a je Fidel Castro to prakso ožigosal kot zločin proti človeštву in lakoti, ki še tare cele predele planeta. Kakorkoli že, o pridelavi sladkornega trsa in »zafri«, ki je bila prva leta ponos izizz revolucion, da so se nanjo spravljale študentske brigade, ni več sledu. Ostale so le nekdanje rafinerije, ki bi ustrezno spremenjene v muzejsko področje lahko bile prava turistična atrakcija, saj pričajo o davni preteklosti, ko so za španske veleposestnike na plantažah dela- li črni sužnji.

Kmečke hiše so majhne, večji del življenja poteka na preprostih terasah, kjer ne sme manjkati gugalnih stolov za stare-

še člane družine. Glavno prevozno sredstvo so konji, ki jih »campesinosi« jašajo ponosno, kakor kralji. Zidane pa so v glavnem šole ali zdravstveni domovi.

* * *

Mnogi govorijo, da je treba Kubo obiskati, dokler je Fidel živ, češ da bo potem katastrofa. V resnici pa se je prenos oblasti pričel še pred Fidelovo smrtno. Nekdaj »Comandante in jefe« ali, kakor mu pravljivstvo, »Caballo«, konj, ki vleče voz naprej, živi neznanu kje, najbrž v klinično oprenjenem stanovanju. Tu bolj pored-koma sprejema tuje goste, predvsem venezuelskega predsednika Chaveza ali viveska sandinističnega diplomata Manuela D'Escota. Tedaj jih slikajo. Fidel ne nosi več uniforme, ki je bila tudi simbol njegove oblasti, pač pa navadno trenirko v kubanskih barvah. Veliko piše. Skoraj ne mine teden, da bi »Granma«, uradno partizansko glasilo, ne objavila njegovih razmišljajev. Včasih so to feljtoni ali eseji, drugič pa članki s politično vsebino, ki pričajo tudi o ne-soglasijih med voditelji države in kubanske partije.

Branje teh razmišljajev ustvarja vtis, da se Fidel boji pretiranih sprememb in reform, ki bi na Kubi zrahljale socialistično oblast.

Po drugi strani pa je potreba po reformah v nebo vpijoča. Kuba potrebuje postopno vračanje k tržnemu sistemu, vsaj kar zadeva usluge, kmetijstvo in hrano. Castrov brat Raul, ki je Fidelov naslednik in kar je najpomembnejše, poveljnik oboroženih sil, reforme obljublja, toda čutiti je odpornost v samem vodstvu, zato nerazumljivo zamujajo.

Tako naj bi kmetje dobili zemljo, ki jo je revolucija obljubila že pred 50 leti. Vsaka družina naj bi dobila toliko zemlje, kolikor je lahko obdeluje. Če pridelka ne bo, lahko zemljo tudi odvzamejo in predajo drugim.

Kmečke pridelke bi prodajali na tržnicah, brez državnega posredovanja, toda produktivnost ni odvisna samo od tege, kdo je posestnik zemlje, pač pa od razpoložljivosti ustrezen tehnologije, kreditov in razdelitvene mreže. Kmetje se boje, ker so jim v preteklosti že nekajkrat odprli tržnice, nato pa čez noč prepovedali, kakor da bi bile leglo kapitalizma.

Glavna kubanska industrija je vsekakor turizem, ki je – kar zadeva velike hotelle na severnih plažah – v rokah države, oziroma vojske. Vse ostalo pa je v glavnem domena privatnikov, ki nudijo prenosiča, hrano in prevoz.

Pomembna reforma bi vsekakor bila poenotenje valute, kajti sedaj ima Kuba dvojni vzporedni valutni sistem, v katerem prevladuje (pravijo, da kar 80%) konvertibilni kubanski peso. Državna konvertibilna valuta je več ali manj podobna socialni pomoči. Kajti Kubanci čakajo in so že nestrponi. Tu pa tam je slišati tudi o »stavkah«, ko osebje veletrgovine ali obrata preprosto ne dela, ne nudi nikakršnih storitev, obenem pa udeležbo pri stavki zanika.

Med srečanjem so nam nekateri vodilni kadri kubanske revolucije zagotavljali, da poteka na Kubi obsežna razprava o reformah v družbenih organizacijah in sicer

partiji, sindikatih, mladinskih organizacijah.

V Trinidadu, na jugu otoka, sem v nedeljo opazil na glavnih ulicah odprto stavbo, v kateri je na klopeh sedelo kakih sto ljudi, nekdo je govoril s prižnico. Ni bila maša, kot sem mislil, pač pa partijski sestanek. Lahko pa bi bila tudi maša, saj katoliška cerkev s svojo domačo hierarhijo odločno podpira Castrovo politiko.

In vendar o teh razpravah ni sledila v tisku in televizijskih oddajah. »Glasnost« je za oblast nerazumljiv luksuz, kakor predrage internetne povezave.

* * *

Prej ali slej, upam prej, bo Kuba sprejela reforme, ki bodo potrebne, da utrdijo njeno neodvisnost in dajo njenemu ljudstvu možnost, da se izkaže in izbere svoj model družbenega pravičnosti, brez vračanja k divjemu kapitalizmu in podrejenosti. To da potrebno je tudi, da ZDA ukinejo ali vsaj omilijo gospodarsko blokado.

Politični realizem jih svetuje veliko dozo previdnosti. Barack Obama vzbuja veliko upanja, toda vsem je jasno, da izboljšanja odnosov ne bo, vsaj v njegovem prvem mandatu, sicer bi to bil tudi zadnji. Normalizacijo odnosov si prvi črnopolti demokratski predsednik lahko privošči šele v drugem mandatu, ko ne tvega več, da bi ga ne izvolili. Tega se zavedajo tudi kubanski voditelji, ki pazljivo ocenjujejo vsako spremembo tonov in vsak pozitivni ukrep. Pravo navdušenje je vzbudil nedavni sklep Bele hiše, da bo pošta iz ZDA na Kubo poslej potovala naravnost in ne preko Mehike. Za Kubance iz Miamija je to pomembno, v Havani pa »poštno odjugo« primerjajo »diplomacij ping ponga«, ki je v sedemdesetih letih uredila odnose med ZDA in LR Kitajsko.

Normalizacija odnosov je vsekakor predmet tajnih pogovorov, ki potekajo že več let med politiki in gospodarstveniki. Kuba namreč ponuja ameriškim sosedom to, kar sedaj kravovo potrebujejo: nafto. V globinah mehiškega zaliva, ob kubanskih oba-

lah, je namreč precej naftne. Oblasti v Havani vedo, da nimajo denarja za tako drage in tehnološko zahtevne investicije, zato ponujajo ameriškim naftnim mogotcem sodelovanje pri črpjanju črnega zlata. Od tega bi zaslužila oba, odnos pa bi se ob skupnem interesu okrepili in izboljšali.

Kuba pričakuje, da bo Obama čim prej liberaliziral potovanja ameriških državljanov, kar bi za kubanski turizem bilakor kisik. Iz ZDA je na Kubo le uro, dve poleta, turisti bi lahko prihajali s trajekti, preživeli počeni počitnice na čudovitih belih plažah.

Za to pa je potrebno tudi nekaj diplomatskega barantanja. Kuba računa na večino poslancev ameriškega kongresa, ki se ne enačijo z nekdanjimi gospodarji otoka, mafijo igralništva in prostitucije. Računa tudi na soglasje vsaj tretjine beguncev, ki bi se radi vrnili ali investirali v svoji nekdanji domovini. Ob ravndušnosti večine Kubancev v Miamiju je samo tretjina sovražno in maščevalno

razpoložena. Med njimi celo Castrova sestra, ki bratom ni odpustila, da sta nacionalizirala tudi posestvo lastnih staršev. Vrnitev beguncev bi seveda odprla veliko praktičnih problemov, začenši z vračanjem nacionaliziranega imetja in hiše posebej. Gotovo bodo potrebna pogajanja tudi s pozitivno razpoloženim delom beguncev na Floridi.

Pomemben korak k izboljšanju odnosov bi vsekakor bila izpustitev petih kubanskih agentov, ki so v Miami razkrili teroristične dejavnosti beguncev, a so jih ameriške oblasti obsodile na dosmrtno ječo. Za Kubance so to junaki, ki jih domovina ne bo zapustila. Verjetno je, da bo ob ustrezniem diplomatskem obratu prišlo do zamenjave zaprtih kubanskih agentov z disidenti, ki so zaprti na otoku.

Skratka, Kuba ima dovolj možnosti, da se razvije in sprosti, zahvaljujoč se raznovrstnosti in srčni kulturi njenih prebivalcev. To si zaslužijo.

Knjiga, ki bo izšla bo 60-letnici Kmečke zveze, je opremljena s številnimi izvirnimi fotografijami fotografov Primorskega dnevnika (Kroma). Zlasti za starejše obdobje je avtor številnih fotografij nepozabni Mario Magajna (njegova je tudi fotografija pod naslovom, ki prikazuje obrezovalca trt v Mačkoljah).

PREDSTAVITEV V ČETRTEK, 15. 1. NA TRGOVINSKI ZBORNICI

Ob 60-letnici Kmečke zveze knjiga Borisa Pangerca

STROKOVNA SLUŽBA KMEČKE ZVEZE

Petak, 15. januarja bo za Kmečko zvezo in za slovenske kmete na Tržaškem pomemben datum, saj bo naša strokovna organizacija na ta dan slavila 60-letnico svojega obstoja. Gre izredno pomemben jubilej, ki ga je organizacija želeta praznovati s knjigo, ki izčrpan vir o preteklosti in sedanjosti našega kmetijstva trajne vrednosti.

Izpod plodnega peresa prof. Borisa Pangerca je nastalo vsebinsko zelo bogato delo z naslovom »Srce v prgišču zemlje«, po katerem bo z veseljem ali vsaj radovednostjo segel tudi bralec, ki ni neposredno vezan na primarni sektor. Saj se v dogajanjih in spremembah, ki so v zadnjih šestih desetletjih spremajale in spremajale kmetijstvo, in večji ali manjši meri, izrazito ali manj vidno, kažejo preobrazbe naše zamejske skupnosti. Vsakdo bo ob branju tega dela prepoznał tudi sebe in stvarnost, v kateri je delal in živel.

Spregoroviti podrobnejše o vsebinah te obširne publikacije, ki hoče biti pričevanje, v svetlih in manj svetlih tonih, o našem kmetijstvu v drugi polovici prejšnjega stoletja in na prehod v novo, bi bilo prezahtevno, zato se bomo omejili le na nekatere pomembnejše aspekte, s katerimi že limo predvsem spodbuditi bralcu, da seže po knjigi.

V uvodnem delu najdemo nagovore, ki so jih posvetili knjigi na pot pomembne javne osebnosti iz Italije in Slovenije. V prvi vrsti bi omenili ministra za kmetijstvo Republike Italije

Luco Zaio in ministra za kmetijstvo Republike Slovenije Milana Pogačnika. V svojih prispevkih so si vsi pisci edini o važni vlogi Kmečke zveze za obstoj in razvoj tržaškega kmetijstva. Izpostavljena pa je tudi njena premočrtna drža v boju za ohranitev zemlje in spoštovanje kmečkih pravic.

Pravo mesto najde v knjigi tudi prikaz proizvodnih usmeritev včeraj in danes, ki ga spremljajo pričevanja poznavalcev naše kmetijske stvarnosti. Bralcu, kmeta pridelovalcu kot tudi tiste, ki se nepoklicno zanimajo za naše kmetijstvo, bo zanimalo spoznati, kakšno je to bilo pred desetletji in kakšno je danes, ter nenazadnje, kakšni so obeti za njegovo prihodnost.

Ustanovitev in delovanje Zveze so zahtevali in zahtevajo trud in predanost ljudi, ki jim je kmetijstvo ne le vir preživljavanja, temveč - dovolite nam to besedo – pravo poslanstvo. Le na način lahko razumemo njihovo zvestobo tej stanovski organizaciji. Brez njih bi ne bilo tiste gonilne sile, ki je omogočila premagovanje težav in premoččanje ovir, s katerimi se je organizacija v svojem že častitljivo dolgem življenu soočala in se sooča tudi danes. Prav je zato, da sta jim v knjigi odmerjena zasluga pozornost in priznanje.

Pri izdelavi tega dela je bila avtorju v veliko oporo knjiga, ki jo je ob 40-letnici Kmečke zveze napisal njen dolgoletni tajnik Lucijan Volk. Delo je pomemben prerez štiridesetletnega (1950-1990) razvoja zveze, ki v še

vedno aktualni in zanimivi obliki prikazuje njeno dotedanje delovanje in zgodovino. Za zgodovinski material, zbran v novi knjigi, gre iskrena zahvala zgodovinskemu odseku Narodne in Študijske knjižnice v Trstu.

Obsežno in zanimivo besedilo bogatijo slike, ki so včasih zgovornejše kot vsaka beseda, saj nam neposredno in učinkovito pokažejo stvarnosti, ki jih oko takoj dojame in se bralcu vtisnejo globoko in trajno v spomin.

Nenajhen podvig je predstavljal tudi prevod knjige, ki v italijansčini nosi naslov »L'amore in una manciata di terra«, tako da bo tudi italijansko govorčemu bralcu dostopno razumevanje napornega poslanstva, ki ga je slovenska stanovska organizacija opravljala v nelahkih časih uveljavljanja slovenske manjnine v javnem življenu na Tržaškem. Prevod sta oskrbeli Laura Sgubin in Mario Gregorić.

Razlogov za branje pričujoče knjige je torej več kot dovolj. Kmečka zveza vabi zato svoje člane in vse, ki so na katerikoli način vezani ne samo na kmetijstvo, temveč in predvsem na našo zemljo, da vzamejo »Srce v prgišču zemlje« v roke. Vabimo jih tudi seveda, da se udeležijo predstavitev knjige, ki bo 15. januarja ob 11.00 uri na Trgovinski zbornici, v Trstu, saj gre za godek, ki je namenjen predvsem njim.

Avtorju in vsem, ki so tako ali drugače pripomogli k izdelavi te knjige, izraža Kmečka zveza svoje iskreno priznanje in zahvalo.

V TOREK OB 20. URI

Pomembna seja izvršnega odbora KZ

Kmečka zveza obvešča člena izvršnega odbora, da bo seja v torek, 12. januarja ob 20. uri v razstavnici dvorani Zadružne kraške banke na Opčinah, v ulici Ricreatorio 2.

Dnevni red obsegajo poročilo predsednika, predstavitev knjige ob 60 letnici Kmečke zveze, ki bo v četrtek 15. januarja 2010 na Trgovinski

zbornici in informacijsko razvoju dogodkov v zvezi z zadevo »Prosecco DOC«. Na dnevnu redu bodo tudi organizacijska vprašanja in finančni zakon FJK za tekoče leto.

Glede na pomembnost točk, ki so na dnevnu redu, poziva predsedstvo vse odbornike k polnoštevili ni udeležbi.

STROKOVNI NASVETI

Načrti za novo kmetijsko sezono

V tem zimskem času nimamo večjih kmetijskih opravil. Pridelki so pospravljeni, narava miruje in do začetka nove kmetijske sezone manjka še nekaj časa. Zato se lahko posvetimo opravilom, za katere navadno ni časa. Posebno pa se bomo posvetili načrtovanju nove kmetijske sezone. Veliko ljudstev tradicionalno smatra kot začetek priprave na novo kmetijsko sezono prav najkrajši dan v letu, ki je 21. december na severni polobli. Veliko avtohtonih ljudstev na primer v Andih še vedno po 21. juniju, ki je najdaljši dan v letu, opravlja obrede rodovitnosti domačih živali, kot so lame. S podobnimi obredi se tudi začenja zanje priprava tal in na splošno kmetijsko leto.

A povrnemo se k naši stvarnosti. V kleti ozirimo shrambi pospravimo vse, kar uporabljamo v kmetijstvu. Žage, rezila, sekire, cepilne nože in druge pripomočke očistimo in nabrusimo, da jim podaljšamo obstoj, ali si sedaj nabavimo nove. Kose in kosirje nabrusimo tako, da s posebnim kladirom tolčemo tanko stran,

ki jo naslonimo na ravno površino. Nato brusimo s naravnim kamnom, ki ga občasno zmočimo ali pa uporabljamo kamn iz smirka, ki ga ni treba močiti. Brusimo obe strani. Rezila moramo pozneje občasno očistiti in naoljiti ter premažati s pripravki proti rji. Ne smemo čistiti z vodo, da se na njih ne pojavi rja. Rezila nato postavimo v zaprt prostor, da leč od vlage. Nevarna rezila pokrijemo z namenskim pokrivalom ali s conjam.

Orodje za obdelovanje tal, kot so lopate, vile, motike, grablje in rahljalniki, skrbno očistimo zemlje in morebitne rje. Pomagamo si z železno krtačo, nakar orodje očistimo s krpo. Morebitne pokvarjeni ali zvite ročaje zamenjam.

Prav tako pregledamo tudi, katera gnojila in škropila bomo letos potrebovali. Gnojila, ki so nam ostala, moramo v zimskem času hraniti v suhem prostoru, v dobro zaprtih vrečah, da se ne po-kvarijo ob prisotnosti visoke stopnje vla-

ge. Morebitna škropila, ki jih v prejšnji sezoni nismo popolnoma porabilni, moramo hraniti v zaklenjeni omari, posebno tista bolj stupena, da so otrokom in domaćim živalim nedostopna. Zabeležiti moramo, katera škropila imamo, da ne bi zopet kupili enaka. Pregledati moramo in si zabeležiti vse ostale pripomočke, ki jih bomo potrebovali v novi kmetijski sezoni.

V tem času lahko pripravimo oporo za vrtnine, ki jih bomo gojili v naslednji sezoni. Po navadi uporabljamo oporo iz materiala, ki se ga da najlaže najti v okolici, kjer živimo. Lahko so to kanele ali palice. Najprej preverimo morebitno oporo, ki jo hranimo od lani, jo očistimo, in če je potrebno, ošilimo konico. Pripravljene opore povežemo skupaj in dobro posušene spravimo v zaveten prostor. Za daljšo obstojnost jih potopimo v 3 do 5 odstotno raztopino bakrovega sulfata. Tako jih pustimo 5 - 6 dni, nato opore dobro posušimo in jih do uporabe hrani-mo v zavetnem prostoru.

Čas je tudi, da pomislimo na analizo tal, da globlje spoznamo lastnosti naše zemlje, kamor bomo kmalu sejali povrtnine ali sadili sadno drevo, oljni nasad ali trte. Pripravimo vzorec zemlje in se dobro pozanimamo, kje in kako opravimo analizo ter koliko stane.

Za konec naj povemo tudi, da je zelo dobra navada stalno beleženje vseh opravil in podrobnosti, kar nam bo v korist za prihodnja načrtovanja opravil. Iz lastnih izkušenj in napak se lahko marsikaj naučimo. Najbolje je, da imamo en sam zvezek, kamor bomo beležili vse podatke.

Magda Šturm

št. 184

Novo leto v Benečiji

Drobc iz zgodovine

Kulturno-politični stiki med Goricom in Benečijo so bili v preteklosti primarnega pomena za obstoj in razvijanje slovenske skupnosti na Videnskem. Msgr. Rutar, ing. Rustja in prof. Bednarik so se posvetovali z msgr. Trinkom in duhovnikom Cuffolom o publikaciji, ki naj bi jo vsaj enkrat letno ponudili Beneškim Slovencem. Tu se je torej rodila zamisel o Trinkovem koledarju, po vzorcu Mohorjeve prakse.

Tako piše gospod Anton Cuffolo, beneški Kaplan Martin Čedermac, konec junija 1952, slovenskemu misijonarju med beneškimi delavci v Belgiji Zdravku Reven, ki je prav tisto leto tam začel izdajati Slovenski glas Beneških Slovencev v Belgiji: Se kuha tudi poseben koledar 1953 po mohorjevem vzorcu za Žganjarjev (to je prvi poskus, da bi puštili za nami dokument »Onih, ki jih ni!«)

Tako piše, ko je bil koledar v tisku: Marsikateremu tukajšnjemu želodcu bo napravil hude krče, da se bo zviral in cabal naokoli, da človek se že sedaj boji. Ko je že izšel pa, da je »prvojorenček« lep in vreden 90-letnika mons. Ivana Trinka. Prepričan je bil, da bo všeč emigrantom in da se bodo radi pogovarjali z njim, in se zavedal odmeva, ki ga bo imel v Nadiških dolinah. Po iznajdbi atomske bombe je to gotovo najvažnejši dogodek povojnih časov. Prepričan pa je bil, da Mati, ki je porodila takega junaka v takih razmerah, bo gotovo porodila po enega na leto.

Cuffolove besede so bile preroške, saj Trinkov koledar letos slavi svojo dvainpetdeseto objavo. Zdravko Reven je bil več let založnik Trinkovega koledarja, kasneje sta to vlogo opravljala prof. Bednarik in duhovnik Jožko Kragelj do leta 1985. Od leta 1992 pa skrbajo za Benečki Kulturno društvo Ivan Trinko.

Trinkov koledar 2010

V Trinkovem koledarju za leto 2010 se nahaja 36 prispevkov, ki so jih ustvarili avtorji iz vsega našega obmejnega prostora, od Kanalske doline, mimo Rezije do Nadiških dolin, iz Posočja, Slovenije in dežele FJK. Na 200 straneh bomo brali o življenju, o zgodovini, o ljudskih navadah naše slovenske skupnosti, o posebnosti naše kulture, o ljudeh, malih in velikih, o kulturnih društvin in organizacijah, ki bogatijo našo slovensko stvarnost na Videnskem, še zlasti s Posočja, in gradijo naš skupni slovenski prostor.

Pomislimi smo, da će res hočemo graditi skupni slovenski prostor, moramo se med sabo »pomešati« tudi v Trinkovem koledarju, kjer pride na vrsto, poleg drugih člankov, ki govorijo o naši skupni zgodovini in kulturni, tudi govorica iz Breginja, iz Kambreškega ...

Tako se beneška navada o škampinjanju povezuje z navadami pritrkovanja in tonkanja v slovenskem kulturnem prostoru ter v Breginjskem kotu. Pravljice o »te martvih« pa nas strašijo tako v Nadiških dolinah kot v Idarski dolini.

Brali bomo:

- o obletnicah in delovanju naših ustanov (25-letnica tehnika Novi Matur, 40-letnica Novoletnih srečanj Slovencev Videnske pokrajine in Posočja, 30-letnica radijske oddaje Te rozajanski glas, 10-letnica zakona 482)

- o ljudeh, ki so nas zapustili v preteklem letu (Anton Birtič, beneška pripovedovalka Ilde Chiabudini, furlanski pesnik Luciano Morandini),

- o naši pretekli zgodovini, o navadah, o čustvih in spominih iz osebnega življenja.

- Seznanili se bomo s pomembnimi pobudami, ki jih je društvo Ivan Trinko izpeljalo v letu 2009 in s Slovensko bibliografijo Videnske pokrajine 2008, ki jo je pripravila Ksenija Majovski – NSK Trst.

- Na koncu Trinkovega koledarja in na separatu z naslovom Novi fotografski vodnik po Ljubljani nas fotografisko oko Graziana Podrecche, njegova je tudi platnica Trinkovega koledarja, popelje skozi Ljubljano, »mesto s tisoč obrazi, polno protislovij in zelo raznoliko« ...

Koledar KD Rečan

Poleg Trinkovega koledarja, ki izhaja v obliki knjige, je pri Slovencih Videnske pokrajine navada izdajanja stenskih društvenih koledarjev, ki vsako leto prinašajo delček našega bogatega ljudskega izročila in materialne kulture. Na zadnji številki Stikov smo imeli priložnost spoznati Režjanski Kolindren.

Že stara pa je tradicija Kulturnega društva Rečan z Lies, ki od leta 2002 pripravlja Koledar v sodelovanju z občino Grmek in s finančno podporo Videnske pokrajine.

Njegova posebnost je, da od meseca do meseca »cajt teče napri«, s fotografijami, ki jih vsako leto zbirajo med prebivalci občine, in istočasno »nazaj«, na življenje naših ljudi, na zgodovino vasi in doline.

Koledar za leto 2003 prinaša stare fotografije porok in pesmi domaćih avtorjev, medtem ko koledar za leto 2004 stare fotografije srečanj (porok, pogrebov, romanju) in pesmi.

Koledar 2005 fotografije starih poklicev ter ljudske pregovore, koledar 2006 reprodukcije starih slik z versko vsebino in starimi molitvami.

Koledar 2007 predstavlja pobožne podobe, »malinge«, ki so jih domaćini hranili doma in so jih razstavili ob prazniku Svetega Ivana. Posnel jih je fotograf Luca Laureati.

Koledar 2008 vsebuje stare fotografije vaščanov in slovenske ljudske pesmi, medtem ko koledar 2009 kuhrske recepte iz Beneške Slovenije in fotografije tihozitij.

Koledar 2010 pa predstavlja Traje in zelišča, ki so jih ljudje poznali,

Trinkov koledar

KULTURNO DRUŠTVO IVAN TRINKO ČEDAD

iz oči v oči

Ime in priimek: Valentina Sancin
Kraj in datum rojstva: Trst, 16.07.1979

Zodiakalno znamenje: Rak
Kraj bivanja: Trst

Stan: zasedena

Poklic: prevajalka, radijska sodelavka, suplentka, učiteljica...

Najboljša in najslabša lastnost: zvestoba / najivnost

Nikoli ne bom pozabil: padca meje

Če bi se ponovno rodila, bi bila: ena žirafa

Ko bom zadela na loteriji: ...se ne bo nikoli zgodilo!

Idealno potovanje, na katerega sem bil: križ kraž po Turčiji

Hobi: petje

Knjiga na nočni omarici: Mali princ

Najljubši filmski igralec/ igralka: Meryl Streep

Kulturnik/ osebnost stoletja: Mahatma Gandhi

Moje društvo: Zbor Jacobus Gallus / KŠD Rojanski Krpan

Moja vloga v njem: predsednik / odbornik

Ko se prebudim je moja prva misel: ...še pet minut

Moj življenjski moto: Za vsakim dežjem posije sonce / Poiskati moramo pot ali pa jo narediti!

Moje sporočilo svetu: Imejte se radi!

agenda - agenda - agenda

NATIVITAS 2009

Zveza slovenskih kulturnih društev v sodelovanju z USCI napoveduje niz božičnih koncertov v okviru zborovske revije Nativitas – Alpe-Jadran: »S pesmijo vam želimo...«

Miljska Stolnica, danes 10.01.2010 ob 15.30

Nastopata:

DePZ Kraški slavček, Nabrežina (dir. Mirko Ferlan)
Kvartet Nomos

(umetniški vodja Aljoša Tavčar)

REVIJA KRAŠKIH PIHALNIH GODB

Letošnja Revija kraških pihalnih godb v organizaciji ZSKD in JSKD bo potekala v dveh večerih, in sicer:

23. januarja 2010 ob 20. uri na Općinah v Prosvetnem domu. Nastopili bodo: Godbeno društvo Prosek, Pihalni orkester Ilirska Bistrica in Brkinska godba 2000.

30. januarja 2010 ob 20. uri v Sežani v Kosovelovem domu. Nastopili bodo: Pihalni orkester Divača, Godbeno društvo Viktor Parma Trebče in Pihalni orkester Ricmanje.

PRAVLJICE SVETA

Animirano branje pravljic v organizaciji ZSKD, Slovenske knjižnice Damir

Feigel, Zavoda združenega sveta v Devinu in Univerze v Vidmu bo jutri, 11. januarja od 18. ure dalje v mladinski sobi Slovenske knjižnice Damir Feigel na Korzu Verdi 51 v Gorici. Ljudsko pravljico Dva brata bosta pripovedovali Nikol Križmančič v slovenščini, Debora Comar pa v ruščini. Naslednja pravljica bo na vrsti 25. januarja.

PRIMORSKA POJE '10

Prijave na zborovsko revijo Primorsko poje 2010 so potekle 31. decembra 2009. Za zbole, ki so zamudili prijavo, a ki bi radi sodelovali je še nekaj časa na razpolago. Prijavnice je nujno oddati čimprej. Informacije na www.zskd.org.

Uradi ZSKD so na voljo za vse informacije

Trst: tel. 040 635 626,
e-pošta trst@zskd.org

Gorica: tel. 0481 531495,
e-pošta gorica@zskd.org

Cedad: tel. 0432 731386,
e-pošta cedad@zskd.org

Solbica: tel. 0433 53428,
e-pošta rezija@zskd.org

www.zskd.eu

i.podlistek

gorica@ssorg.eu

Št. 76

10. 1. 2010

Za stran skrbijo: ZDROŽENJE E. BLANKIN - ČEDAD, SLOVENSKA PROSVETA - TRST, ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA, ZVEZA CERVENIH PEVSKIH ZBOROV - TRST, ZDROŽENJE CERVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA

Voda, vir in šola življenja

Pogovor s predsednico ŠC Melanie Klein Francesco Simoni

Voda je dojenčkov naravni element. Trditev ni prenagljena, saj se v vodi življenje rojeva in razvija, v njenem toplem objemu pa dojenčki v materinem trebuhu tudi spoznavajo zunanj svet. Voda jim je torej domač element, ki pa jim v mnogih primerih postane po rojstvu tuj. Predolgo namreč starš čakajo, preden se odločijo, da njihove malčke zopet zapeljejo v bazen ali k morju in tako se njihov prirojen odnos do vode izgubi. Poleg tega pa gibanje v vodi prinaša veliko pozitivnih učinkov za dušo in telo, saj pomaga pri skladnem razvoju najmlajših.

Že vrsto let prireja Študijski center Melanie Klein iz Trsta v sodelovanju z deželno zbornico kliničnih pedagogov ANPEC tečaje v bazenu za dojenčke in otroke. Prirejajo jih večkrat v letu, sprejemajo pa dojenčke od prvega meseca in otroke do tretjega leta starosti. Tečaj vodi predsednica ŠC Melanie Klein in klinična pedagoginja dr. Francesca Simoni, ki se je izpopolnjevala tudi na šoli za vodno vzgojo SNEAI (Scuola Nazionale di Educazione Acquatica Infantile) v Firencah.

Komu je namenjen tečaj?

Tečaj je namenjen malčkom od prvega meseca do tretjega leta starosti, dojenčki oz. otroci pa so razde-

ljeni v starostne skupine. Običajno prirejamo tri tečaje. Prvi je namenjen dojenčkom od prvega do dvanajstega meseca starosti, drugi od 12. do 24. meseca in tretji od 24. do 36. meseca starosti. V začetku smo tečaje prirejali predvsem za dojenčke do 24. meseca starosti, potem pa je povpraševanje naraslo tudi za otroke do tretjega leta. Tako majhni otroci se k vodi približujejo z igro, v njih moramo namreč na zanje najbolj dostopen način odpraviti strah do vode.

Tečaji za najmlajše od prvega do 24. meseca slovijo srečanja predvsem na utrjevanju odnosa med dojenčkom in starši, tečaj za otroke od drugega do tretjega leta pa predvsem na igri. To obdobje je za otroka čas raziskovanja in predstavlja temelj vsega nadaljnega razvoja. Otrok je dejaven in dinamičen učenec, njegova radovednost nima meja. Proses razvoja lahko teče z igro v vodi še podkrepimo.

Katero tehniko uporabljate pri tečaju in kateri so njeni učinki?

V okviru tečajev dojenčki in otroci spoznavajo svoje telesne zmogljivosti in prikljico na dan vrojene refleks. Naučijo se zadrževati zrak med potapljanjem, priplavati na vodno gladino, ostati na površju in tudi samostojno zaplavati. Starši pa se naučijo bolje obvladati lastne strahove, kar se potem odraža tudi pri vzpostavljanju kakovostnega odnosa z otrokom, saj se krepi medsebojno zaupanje. Če starši s pozitivnim pristopom sodelujejo, se to takoj pozna tudi pri dojenčkih, saj hitro napredujejo. Med malčki in starši se ustvari posebna vez, saj si vzajemno vlivajo občutka varnosti. Telesna vadba v vodi pa zelo pomaga pri razvijanju in utrjevanju mišičnega si-

stema, dihal, sklepov, ožilja, kar bo dojenčkom v dragoceno pomoč pri prvih korakih.

Dejavnosti v bazenu sproščajo napetosti bodisi pri otrocih bodisi pri starših. Poleg že prej naštetege krepipo in uravnavajo še imunski in prebavni sistem, pomagajo pa tudi pri motnjah spanja in na sploh bioritmata.

Koliko let že prirejate tovrstne tečaje?

Tečaje prirejamo od leta 2006. Prva leta smo tečaj v bazenu povezali tudi s tečajem za masažo dojenčka, ker pa smo ugotovili, da je povpraševanje za dejavnosti v bazenu veliko in da pri nas ni tovrstnih tečajev v slovenskem jeziku, smo se odločili, da loceno priredimo tečaj v bazenu in masaže dojenčkov. Tako je nastal prvi tečaj v bazenu z naslovom Skupaj v vodi.

V teh letih se je odziv stalno večal, tako da prirejamo danes, kot sem že povedala, kar tri tečaje za različne starostne dobe. Starši so nad to pobudo zelo navdušeni in že na prvem srečanju se čudijo, kako se dojenček pozitivno odzove na ta element. V vodi se otrok prosto giblje in z luhkoto preizkusni novi gibe v varnem objemu svojih staršev. Voda spodbuja neverbalno komuniciranje med otroci in starši, odnosi se utrujejo. Ugotavljam pa, da so v vodi starši tisti, ki se naučijo obvladovati lastne strahove in zaupati otroku. Pomembno je namreč, da starši otroku zaupajo in da mu umirjeno sledijo.

Rada bi poudarila, da se zadnje čase za naše tečaje odločajo tudi mlade družine z onkraj meje.

V decembru ste s prvo izmeno tečajev v letosnji sezoni končali, kdaj se bo torej začel nov ciklus?

Nov ciklus tečajev se bo začel v petek, 15. januarja. Tečaje za dojenčke in otroke do tretjega leta starosti prirejamo ob petkih zjutraj in ob sobotah popoldne. Na tečaj vabimo seveda oba starša, če pa je kdaj kdo od staršev zaradi službe odsonoten, po navadi je to oče, radi volje sprejmemo babice, druge sorodnike ali priatelje, ker smatramo, da je nov ambient odlična priložnost za utrjevanje odnosov v krogu najdražjih.

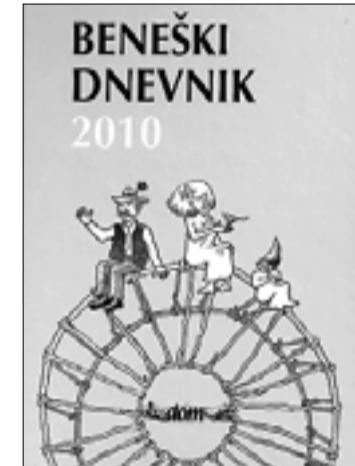
Hvala lepa za pogovor.

Francesca Simoni

Zadruga Most: Beneški dnevnik 2010

Pred koncem starega leta 2009 je izšel nov Beneški dnevnik za leto 2010, ki ga je izdala zadruga Most iz Čedad. Dnevnik je lepo opremljen s trdo platnico in hudošnimi risbami. Glavni namer, ki si ga je tokrat zadalo uredništvo, je dnevnik čimborj povezati z vsakdanjim delom, da bi bil naš zvesti prijatelj, tudi v trenutkih skrb in težavah. Ob tem pa se navezuje na družinsko in kmečko izročilo Benečije in beneških Slovencev. Za prijetnejše vzdušje v novem letu je poskrbljeni tudi z domaćimi prvcami, hudošnimi stripi ter recepti za vse okuse. Pri pripravi dnevnika so sodelovali Moreno Tomasetig za stripe in risbe, Tuuli Nevasalmi za načrt in fotokompozicije, Loretta Primosig za kuhinjske recepte ter Giorgio Banchig za koordinacijo v ureditev. Pravljice so vzetne iz štirinajstvenika Dom, kjer jih je objavila Ada Tomasetig med leti 1981 in 1985, pod naslovom »Pravce mojega tat an moje mame«.

i.informacije

Združenje E. Blankin Ulica San Domenico 78, 33043 Čedad tel/fax: 0432 701455 e-mail: slovit@tin.it

Slovenska prosveta Ulica Donizetti 3, 34133 Trst tel: 040 370846, fax: 040/633307 e-mail: sp@mladika.com

Zveza slovenske katoliške prosvete Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica tel/fax: 0481 538128 e-mail: zskp_gorica@yahoo.it

Zveza cerkvenih pevskih zborov Ulica Donizetti 3, 34133 Trst fax: 040 633307

Združenje cerkvenih pevskih zborov Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica tel/fax: 0481 31817 e-mail: zcpz_go@libero.it

Kulturni center Lojze Bratuž: razstava Fašizem in Slovenci - izbrane podobe

V četrtek, 20. januarja bo v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici odprtje razstave Fašizem in Slovenci – izbrane podobe, ki jo je pripravil Muzej novejše zgodovine iz Ljubljane. Razstavo bosta predstavila dr. Iztok Durjava in dr. Jože Dežman. Za glasbeni poklon bo poskrbel MePZ Lojze Bratuž pod vodstvom Bogdana Kralja.

Tudi v taboriščih so v času druge svetovne vojne slovenski umetniki bolj ali manj prikrito polagali njihov navdih na papir. Izpričali so tako trpljenje vskakanjega življenja taboriščnikov. Tako so nastala dela Nikolaja Pirnata (Gonars), Dragi in Nandeta Vidmar (Gonars in Renicci), Vitka Globočnika (Monigo in Padova), Staneta Kumarja (Gonars) ter Vlada Lamuta (Monigo in Gonars). V Gonarsu, kjer je delovala likovna šola, so ustvarjali Slavko Balentin, France Boštjančič, Otmar Drelse, Janez Garbajs, Saša Kump, Janez Leni-

vec, Jakob Savinšek, Jože Dular, Rajko Šubic, Franc Smole in Marjan Tršar. Razstavljenih bo tudi nekaj likovnih del iz nacističnih taborišč, kjer je bilo risanje prepovedano. Na drobne lističe papirja sta risala Vlasto Kopč (Dachau) in Jože Poljanko (Mathausen).

ZSKP in KC Lojze Bratuž: Iskrivi smeh na ustih vseh - 11. izvedba niza veseloiger

V mesecu januarju se bo začel niz veseloiger v organizaciji Zveze slovenske katoliške prosvete in Kulturnega centra Lojze Bratuž iz Gorice. Letos bo to že 11. izvedba priljubljenega niza gledaliških komedij, na katerih nastopajo ljubiteljske skupine iz Goriške, Tržaške in tudi iz Slovenije. Pomembna točka pri tem projektu je podelitev priznanja udeležencem natečaja Mladi oder, ki ga na Goriškem organizira ZSKP.

Iskrivi smeh na ustih vseh – Sezona 2010

Nedelja, 17. januar 2010 – 17.00 ura, Dario Fo: ŠE TAT NE MORE POŠTENO KRASTI. Igralska skupina Kulturno umetniškega društva DREŽNICA. Režija: Marjan Bevk.

Nedelja, 24. januar 2010 – 17.00 ura, Carlo Goldoni: CAMPIELLO. Slovensko kulturno društvo TABOR iz Opčin. Prevod in režija: Segij Verč.

Četrtek, 4. februar 2010 – 20.00 ura. Nagrajevanje pri natečaju Mladi oder. Vlč Grobovšek: KAJ SE SKRIVA ZA VELIKIM TREBUHOM? Otoška dramska skupina SKD Hrast iz Doberdoba. Režija: Mateja Černic in Marta Ferletič.

Nedelja, 7. februar 2010 – 17.00 ura, Novak Novak: GUGALNIK. Dramski odsek Prosvetnega društva Štandrež. Režija: Jože Hrovat.

Vse predstave bodo v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici.

TRST - Nova predstava Gledališkega vrtljaka v Marijinem domu pri Sv. Ivanu

Gledališka skupina Vrtinec iz Bovca bo danes obudila slavno pekarno Mišmaš

TRST - Zdi se nemogoče, a mi ni je že mesec dni od zadnje predstave Gledališkega vrtljaka, ko je otroke razvesila predstava Snežne kraljice, pa nej pa obisk svetega Miklavža. Snežna kraljica se je potem pomudila v Pariz (in od takrat ga pokriva snežna odeja), danes dopoldne pa bo obiskala še otroke v središču Gorice (upajmo da brez snežnega vrharja).

V Marijin dom pri Svetem Ivanu pa danes prihaja igrica, ki prinaša veliko toplejše vzdušje. Pek Mišmaš bo namreč zakuril veliko peč, iz katere bo jemal hlebce belega, polbelega in črnega kruha, mlečno belo pecivo, preste, žemlje, rogljice in piško-te, s katerimi bo zadovoljil ljudi, ki čakajo v dolgih vrstah pred njegovo pekarno in cedijo sline. Zgodbo o skrivnostni pekarni Mišmaš, kjer peku pri delu pomagajo miški, ki se opolnoči spremenijo v dvorjane kralja Mišmaša, okoli njega plešejo in pripravljajo pojedine, verjetno poznajo vsi otroci. Gre nameč za eno najbolj znanih pravljic Svetlane Makarovič. Na oder so jo postavile razne lutkovne skupine, gledališka skupina Vrtinec iz Bovca pa se je odločila zaigrano predstavo. Pod vodstvom režiserke Erne Wojcicki Grmovšek je nastala igrica, ki je požela mnogo priznanj in bila tudí nagrajena na področnem Linhar-

Člani odrske skupine Radijskega odra iz Trsta se bodo danes predstavili s Snežno kraljico v Gorici

KROMA

tovem srečanju odraslih amaterskih skupin. Tudi nagrada za najboljšo glavno žensko vlogo je pripadla igralki te skupine Aniti Rot, ki se je odlično izkazala v vlogi radovedne in nevoščljive sosedke Jedrt. Gledališko skupino iz Bovca, ki ni bila še nikoli gost Gledališkega vrtljaka, torej z radoved-

nostjo pričakujemo. Gotovo bo s prečiščenim nastopom zadovoljila tako otroke kot odrasle. Glasba Janija Goloba in prikupna koreografija pa bosta še pozivila dogajanje.

Kot vedno priporočamo otrokom, ki so v tem mesecu doživeli toliko lepega, naj zaradi tega ne poz-

bijo na risbice, saj jih po današnji predstavi čakata samo še dve. Prva od teh bo na sporedu že zadnji dan tega meseca, saj bomo mesec februar preustavili domačim Prešernovim proslavam in prešernemu praznovanju pu-

sta.

Lučka Susič

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Stalno gledališče FJK Rossetti

Danes, 10. januarja ob 16.00. / Luigi Pirandello: »Il giuoco delle parti«. Režija: Elisabetta Curir. Nastopajo: Geppi Gleijeses, Marianella Bargilli, Leandro Amato, Antonio Ferrante, Franco Raveria, Massimo Cimaglia, Ferruccio Ferrante, Francesco Pupa, Francesco Sgrò in Antonella Familiari.

Dvorana Bartoli

Danes, 10. januarja ob 11.00 in ob 17.00. / »Varietà«. Nastopa gledališka skupina »I Piccoli di Podrecca«.

Gledališče Orazio Bobbio

La contrada

V petek, 15. januarja ob 20.30 / George Bernard Shaw: »La professione della signora Warren«. Režija: Marco Bernardi. Nastopajo: Patrizia Milani, Carlo Simoni in Andrea Castelli. / Ponovitve: v soboto, 16. ob 20.30, v nedeljo, 17. in v torek, 19. ob 16.30, ter srede, 20. do sobote, 23. ob 20.30 ter v nedeljo, 24. januarja ob 16.30.

Danes, 10. januarja ob 11.00 in ob 16.30 / Pod sklopom: »Ti racconto una fiaba«, »Sarà«.

TRŽIČ

Občinsko gledališče

Jutri, 11. januarja ob 20.45 / Molieri: »Tartuffo«. Režija: Carlo Cecchi. Nastopajo: Carlo Checchi, Licia Maglietta, Angelica Ippolito, Elia Shilton in Antonella Truppo. / Ponovitve: v torek, 12. januarja ob 20.45.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

SNG drama

Veliki oder

V sredo, 13. januarja ob 19.30. / William Shakespeare: »Julij Cezar«.

V četrtek, 14. januarja ob 17.00 in ob 19.35 / Sebastjan Horovat, Andreja Kopča, Eva Nina Lampič: »Pot v Jajce«.

V petek, 15. januarja ob 11.00, 15.30, 19.30 in ob 22.20 / Thomas Middleton in William Rowley: »Premenjave«.

V soboto, 16. januarja ob 19.30 in ob 21.40 / Bernard-Marie Koltès: »Roberto Zucco«.

Mala drama

V torek, 12. januarja ob 20.00 / Dušan Jovanović: »Živiljenje podeželskih plejbojev po drugi svetovni vojni«.

V četrtek, 14. januarja ob 20.00 in ob 22.00 / Milena Marković: Barčica za punčke«.

V soboto, 16. januarja ob 20.00 in ob 21.45 / Julian Barnes: »Prerekanka«.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

V petek, 22. januarja ob 20.30 / G. Donizetti: »Maria Stuarda«. / Ponovitve: v soboto, 23. ob 17.00, v nedeljo, 24. ob 16.00, od torka, 26. do petka, 29. ob 20.30 ter v soboto, 30. januarja ob 16.00.

Stalno gledališče FJK Rossetti

Jutri, 11. januarja ob 20.30 / dirigent: Angela Hewitt. / Program: J. S. Bach: »Fantasia cromatica e in fuga«; L. V. Beethoven: »Sonata op 10 št. 3«; J. Brahms: »Sonata op. 5«.

TRŽIČ

Občinsko Gledališče

V četrtek, 14. januarja ob 20.45 / Nastopata: Patricia Kopatchinskaja - viočina in Fazil Say - klavir.

GORICA

Kulturni center Lojze Bratuž

V pondeljek, 18. januarja, ob 20.30 / v sklopu koncertne sezone bo koncert priznanega dekliskega zborja Carmina Slovenica iz Maribora s koncertnim projektom »Na juriš - In the Mood. Od koračnic do swinga«; informacije in rezervacija vstopnic v jutranjih urah (tel. 0481-531445 in info@kclbratuz.org).

SLOVENIJA

GORJANSKO

Vaški dom

Danes, 10. januarja ob 17.00 / »Zborovski koncert«. Nastopajo: MePZ Gorjansko - dirigent: Goran Ruzzier, basist - Goran Ruzzier, Ingrid Tavčar - klavir ter MePZ F.B., sedež Števerjan - dirigent - Aleksandra Pertot.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Jutri, 11. januarja 2010 ob 19.30 Klub CD / »Le saxtique quartet«. Nastopa-

jo: Sara Rustja - klavir; Matioc Fortuna - sopransi saxofon; Kristina Seržin - tenorski saxofon in Matija Marion - baritonski saxofon.

V torek, 12. januarja ob 19.00 Gallusova dvorana / Jacques Offenbach: »Rense nimfe«. Režiser: Manfred Schweikofler; dirigent: Marko Gašperšič. Solisti: Martina Zadro, Urška Žižek, Elena Dobravec, Mirjam Kalin, Branko Robinšak, Ivan Andres Arnsk, Jože vidic, Saša Čarno, Slavko Sekulić. Nastopajo tudi solisti, operni in baletni zbor ter orkester SNG Opera in balet Ljubljana. / Ponovitve: v četrtek, 14. in v soboto, 19. januarja ob 19.00.

V sredo, 13. januarja ob 19.30 / »Zvončki šestih strun 2010«, nastopa kitarist Antonello Desiderio.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Zgodovinsko-umetniški muzej in lapidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjevjeških časov in pa egipčanski, grški, rimljanski in antični predmeti iz italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, fototeka in knjižnica. Urnik: od torka do nedelje od 9.00 do 13.00, ob sredah od 9.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto.

Rižarna pri Sv. Soboti: nacistično koncentrično koničevalno taborišče, fotografarska razstava in knjižnica. Urnik: odprtvo vsak dan od 9.00 do 19.00.

Narodna in študijska knjižnica: do 10. februarja 2010 je na ogled razstava Tatjane Kralj »Mandale«. Urnik: ob delavnikih od 9. do 18. ure.

Umetniška galerija S. Giusto (ul. Conti št. 1): do 13. januarja je na ogled razstava novejših del na papirju Jasne Merku. Urnik: od ponedeljka do petka od 18.00 do 20.00.

NABREŽINA

Kavarna Gruden: do konca januarja je na ogled razstava mozaikov »Kraški in istrski motivi« Megi Uršič Calzi. Možnost ogleda v času odprtja kavarne. **Župnijska dvorana** / še danes, 10. januarja je na ogled tradicionalna razstava jaslice in vsega sveta. Urnik: od 16.00 do 19.00. **Cerkev sv. Roka:** še danes, 10. januarja je so na ogled jaslice, ki so vsako leto drugačne.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak tork in pe-

tek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

GORICA

Galerija A. Kosič (Raštel 5-7, Travnik 62) je na ogled razstava akvarelov in olj slike Andreja Kosiča. Urnik: od torka do sobote med 8.30 in 12.30 ter med 15.30 in 19. uro.

Kulturni center Lojze Bratuž: v četrtek, 14. januarja, ob 18. uri odprtje razstave v naslovom: »Fašizem in Slovenci«, izbrane podobe, ki jo je pripravil Muzej novejše zgodovine iz Ljubljane. Razstava bosta predstavila Iztok Durjava in Jože Dežman, za glasbeni poklon bo poskrbel MePZ Lojze Bratuž; na ogled bo do 29. januarja od ponedeljka do petka med 17. in 19. uro, ob 1. februarju do 5. marca ob prireditvah.

SLOVENIJA

SEČOVLJE

Krajinski park Sečoveljske soline: odprt vsak dan od 8.00 do 20.00, na ogled film o solinah, slikarska razstava ter sprehd po solinski poti z obiskom multimedijskega centra. Vstopna točka je na Seči.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14.00 in 16.00 ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dražica Sosič (05/7346425).

Štorževa galerija (Štanjel 29): je na ogled razstava Antona Rupnika »Olja na platnu«. Razstava je na razpolago do aprila. Urnik: odprtva v sobotah, nedeljah in praznikih ter po dogovoru tudi ostale dneve.

Galerija Pri Valetovih: je na ogled razstava Akademije Lepih umetnosti iz St. Petersburga.

AJDVOŠČINA

Vojnična Janka Premrla Vojka: vojnični muzej, orožje, oprema, dokumenti, osebni predmeti vojakov s soške fronte, stalna razstava.

Pilonova galerija: je na ogled razstava del 7. mednarodnega fotografskega srečanja »Castrumfoto 09 - Podobe tradicije«. Svoja dela, nastala na srečanju, ki je potekalo v Ajdovščini in njeni okolici med 11. in 14. junijem, predstavljaljo fotografinje in fotografij iz Italije, Avstrije in Slovenije: Sara Occhipinti, Enzo Tedeschi, Branko Lenart, Špela Volčič, Martina Kofol, Leo Caharija, Primoz Breclj, Andrej Perko in Damjan Vidic.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: Grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 19. ure; Sv. Gora ob sobotah, nedeljah

NAŠA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (9.1.2010)

Vodoravno: keton, seminar, aloja, element, tigel, MAS, at, OZN, ementalec, Rialto, Kot, Ni, Lože, tre, obad, S.I., Z.S., oh, ala, ste-palnik, Riel, NBA, Taranto, Akin-din, O.L., Alicia, R.O., as, egoist, beda, importiranka, Italijanka, Nat, Eno, Ion, kanarček, orden, E.V., Ari, Aida, Riace; **na sliki:** Lo-ze Spacal. **Mala križanka:** vodo-ravno: 1. boks, 5. epik, 6. Nena, 7. erot,

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferligi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

20.20 Tv Kocka: »V Lonjerju pred 100 leti«, v sodelovanju z O.S. F. Milčinski s Katinare pri Trstu

20.30 Deželni TV dnevnik

20.50 Vabilo v gledališče: Žanina Mirčevska - Art export, režija Eduard Miller, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

- 10.00** Sveta maša
- 11.00** Aktualno: Pianeta mare
- 11.30** Dnevnik in prometne informacije
- 12.10** Aktualno: Melaverde
- 13.30** 18.55 Dnevnik in vremenska napoved
- 14.05** Aktualno: Donnaventura
- 15.05** Nan.: Le comiche di Stanlio e Ollio

Rai Uno

- 6.00** Aktualno: Quello che
- 6.30** Aktualno: Unomattina Week End
- 9.30** Aktualno: Magica Italia
- 10.00** Aktualno: Linea verde Orizzonti
- 10.30** Aktualno: A sua immagine
- 10.55** Sveta maša, sledi Angelus
- 12.20** Aktualno: Linea verde
- 13.30** Dnevnik
- 14.00** Variete: Domenica In - L'arena
- 15.30** Variete: Domenica In - 7 giorni (v. P. Baudo)
- 16.25** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
- 18.50** Kvizi: L'eredità (v. C. Conti)
- 20.00** Dnevnik in športne vesti
- 20.40** Kvizi: Affari tuoi
- 21.30** Nan.: Io e mio figlio
- 23.30** Aktualno: Speciale Tg1
- 0.35** Nočni dnevnik in vremenska napoved
- 1.00** Aktualno: Applausi (v. G. Marzullo)

Rai Due

- 6.00** Aktualno: L'avvocato risponde
- 6.15** Aktualno: Inconscio e magia
- 6.45** Variete: Mattina in famiglia
- 10.05** Variete: Ragazzi c'è Voyager
- 10.50** Aktualno: Sereno variabile
- 11.30** Variete: Mezzogiorno in famiglia
- 13.00** 20.30 Dnevnik
- 13.30** Aktualno: Tg2 Motori
- 13.40** Vremenska napoved
- 13.45** Variete: Quelli che... aspettano
- 15.30** Variete: Quelli che il calcio e...
- 17.05** Šport: Stadio sprint
- 18.00** Dnevnik in vremenska napoved
- 18.05** Šport: 90° minuto
- 19.00** Variete: Secondo Canale
- 19.35** Nan.: Squadra speciale Cobra 11
- 21.05** Nan.: NCIS (i. M. Harmon, C. de Pablo)
- 21.50** Nan.: Castle
- 22.35** Šport: La domenica sportiva
- 0.30** Šport: Domenica Sprint
- 1.00** Nočni dnevnik

Rai Tre

- 6.00** 1.45 Aktualno: Fuori orario
- 7.00** Variete: Aspettando è domenica papà
- 7.45** Aktualno: Mamme in blog
- 7.50** Variete: E' domenica papà
- 9.05** Nan.: Pipì, Pipù e Rosmarina - The Saddle Club
- 9.45** Dok. odd.: Timbuctu
- 11.15** Aktualno: Tgr Buongiorno Europa, sledi Tgr RegionEuropa
- 12.00** Dnevnik in športne vesti
- 12.25** Šport: SP v nordijskem smučanju, smučarski tek, 9 km (Ž), prosto
- 13.25** Aktualno: Passegpartout
- 14.00** 19.00, 23.20 Deželni dnevnik in vremenska napoved
- 14.30** Aktualno: In 1/2h
- 15.00** Dnevnik L.I.S.
- 15.05** Aktualno: Alle falde del Kilimangiaro
- 15.25** Šport: SP v nordijskem smučanju, smučarski tek, 10 km (M), prosto
- 18.00** Kvizi: Per un pugno di libri
- 18.55** 0.35 Vremenska napoved
- 20.00** Variete: Blob
- 20.10** Variete: Che tempo che fa
- 21.30** Aktualno: Elisir
- 23.35** Aktualno: Tatami
- 0.45** Aktualno: TeleCamere

Rete 4

- 6.30** Dnevnik: Pregled tiska
- 7.10** Nan.: Valeria medico legale 2
- 8.55** Nan.: Nonno Felice
- 9.30** Dok.: Artezip
- 9.35** Dok.odd.: Storie di confine

- 10.00** Comingsoon 2010
- 10.05** Aktualno: Saul 2000 - Ripartire da Damasco
- 11.00** Salus Tv -
- 11.10** Aktualno: Musa Tv - Anno 2010
- 11.30** Fede, perché no?
- 12.00** Sv. maša in Angelus
- 12.25** Dok.: Val Gardena
- 13.25** Musica, che passione!
- 13.40** Aktualno: Dai nostri archivi
- 14.00** Aktualno: Camper magazine 2010
- 14.30** Dok.: Borgo Italia 2010
- 15.20** Dok.: La Grande storia
- 16.10** Vaterpolo: Pallanuoto Trieste - Pallanuoto Sc Quinto
- 17.30** Risanke
- 19.45** ...E domani e' lunedì
- 23.00** Film: Bersaglio mobile (akc., ZDA, '00, i. D. Nilson)
- 0.30** Koncert: Festival Wunder Kammer

- 9.35** Euronews
- 14.30** Vas tedna
- 15.00** Trendovska oddaja: »Q«
- 15.45** Sredozemlje
- 16.15** Folkest in Kopru
- 17.00** City folk
- 17.30** Dok. odd.: K2
- 18.00** Glasbeni spomini z B. Kopitarjem
- 19.00** 22.00, 0.05 Vsedanes - Tv dnevnik
- 19.25** Tednik
- 20.00** Vesolje je...
- 20.30** Istra in...
- 21.00** Dok. odd.: Potovanje po Nemčiji
- 22.15** Nedeljski športni dnevnik
- 22.30** Slovenski magazin
- 23.00** Zbor sv. Nikolaja Litija
- 23.35** Biker Explorer
- 0.20** Čezmejna TV TDD - Tv dnevnik v slovenskem jeziku

La 7

- 6.00** Dnevnik, horoskop in prometne informacije
- 7.30** Aktualno: Omnibus Live, sledi Omnibus Rewind ter Omnibus Life Rewind
- 9.35** Aktualno: La settimana
- 10.25** Film: La cintura di castità (kom., It., '67, r. P.F. Campanile, i. T. Curtis)
- 12.30** 0.35 Dnevnik in športne vesti
- 13.00** Nan.: Jag - Avvocati in divisa
- 14.00** Film: Cuore e batticuore - Va dove ti porta il cuore (krim., ZDA '94, i. R. Wagner)
- 16.00** Film: Come eravamo (kom., ZDA, '73, i. B. Streisand, R. Redford)
- 18.15** Film: Turk 182 (kom., ZDA, '85, r. B. Clark, i. T. Hutton, R. Urich)
- 20.00** 0.45 Dnevnik
- 20.30** Resničnosti show: S.o.s. tata
- 21.35** Film: Sindrome cinese (dram., ZDA, '79, r. J. Bridges, i. J. Lemon)
- 23.45** Nan.: Cold Squad
- 1.35** Film: Arriva John Doe (kom., ZDA, '41)

Canale 5

- 6.00** Pregled tiska
- 7.55** Dnevnik - prometne informacije in vremenska napoved
- 8.50** Aktualno: Le frontiere dello spirito
- 9.45** Aktualno: Verissimo (v. S. Toffanin)
- 12.30** 1.00 Resničnostni show: Grande Fratello
- 13.00** Dnevnik, okusi in vremenska napoved
- 14.00** Variete: Domenica Cinque (v. B. D'Urso)
- 18.50** Kvizi: La stangata (v. G. Scotti)
- 20.00** Dnevnik in vremenska napoved
- 20.30** Variete: Striscia la domenica
- 21.30** Film: Pirati dei Caraibi - Ai confini del mondo (pust., ZDA, '07, r. G. Verbinski, i. J. Depp, K. Knightley)

Slovenija 1

- 7.00** Ris. Nan.: Živ Žav
- 10.20** Dok. nan.: Na krilih pustolovštine
- 10.50** Prisluhnimo tišini
- 11.20** Ozare (pon.)
- 11.25** Obzorja duha
- 12.00** Ljudje in zemlja
- 13.00** Poročila, vremenska napoved in športne vesti
- 14.30** Prvi in drugi (pon.)
- 15.40** Nedeljsko oko z Marjanom Jermanom
- 17.00** 22.40 Poročila, športne vesti in vremenska napoved
- 17.15** Naglasi!
- 17.30** Fokus
- 18.25** Žrebanje Lota
- 18.35** Risanke
- 18.55** Dnevnik, vremenska napoved, zrcalo tedna in športne vesti
- 19.50** Gledamo naprej
- 19.55** Posnetek koncerta iz Cankarjevega doma: Tam, kjer sem doma
- 21.15** Intervju
- 22.40** Film: Pinochet v predmestju
- 0.10** Nad.: Strasti (pon.)

Slovenija 2

- 6.30** 0.40 Zabavni infokanal
- 7.30** Skozi čas
- 7.40** Iz arhiva TVS: Tv Dnevnik 10.01.1992
- 8.10** Globus (pon.)
- 9.10** Slovenski magazin
- 9.35** Zgodbe Franca Šturna
- 10.25** SP v alpskem smučanju, slalom (M)
- 11.25** SP v alpskem smučanju, superveleslalom
- 12.25** SP v nordijskem smučanju, smučarski tek
- 13.25** SP v alpskem smučanju, slalom
- 14.15** SP v smučarskih poletih
- 16.00** SP v nordijskem smučanju, smučarski tek
- 17.00** Odbojka, finale slovenskega pokala
- 18.30** Film: Korak k slavi (pon.)
- 19.20** Dok. serija: Največje starodavne zgradbe
- 20.50** Umestitev škofa Petra Štumpfa
- 21.50** Nad.: Cranford
- 22.45** Na utrip srca

Italia 1

- 7.00** Risanke
- 10.55** Nan.: Malcolm
- 11.20** Nan.: Chuck
- 12.25** Dnevnik in športne vesti
- 13.00** Šport: Guida al campionato
- 13.50** Film: La principessa e la magia del drago (pust., ZDA, '06, r. D. Wu, i. J. Reardon, D. Corradine)
- 15.50** 17.50, 20.30, 0.15 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
- 16.55** Film: Scooby-Doo e i pirati dei Caraibi (risanka, ZDA, '06, r. C. Sheetz)
- 18.30** Dnevnik in vremenska napoved
- 19.00** Nan.: Mr. Bean
- 19.30** Film: Nine months - Imprevisti d'amore (kom., ZDA, '95, r. C. Columbus, i. H. Grant, J. Moore)
- 21.25** Nan.: Dr. House - Medical Division
- 23.20** Film: Gothika (triler, ZDA, '03, r. M. Kassovitz, i. P. Cruz, H. Berry)

Tele 4

- 7.00** Film: La grande conquista (western, i. J. Wayne)

- 14.10** Vodnjak
- 14.30** Vas tedna
- 15.00** Trendovska oddaja: »Q«
- 15.45** Sredozemlje
- 16.15** Folkest in Kopru
- 17.00** City folk
- 17.30** Dok. odd.: K2
- 18.00** Glasbeni spomini z B. Kopitarjem
- 19.00** 22.00, 0.05 Vsedanes - Tv dnevnik
- 19.25** Tednik
- 20.00** Vesolje je...
- 20.30** Istra in...
- 21.00** Dok. odd.: Potovanje po Nemčiji
- 22.15** Nedeljski športni dnevnik
- 22.30** Slovenski magazin
- 23.00** Zbor sv. Nikolaja Litija
- 23.35** Biker Explorer
- 0.20** Čezmejna TV TDD - Tv dnevnik v slovenskem jeziku

Tv Primorka

- 16.00** Glasb. odd.: Z Mojco po domače (pon.)
- 17.00** Hrana in vino
- 18.00** Duhovna misel (pon.)
- 18.15** Tedenski pregled (pon.)
- 18.30** Mavrica pogledov (pon.)
- 19.15** Pravljica
- 19.30** Med Sočo in Nadižo
- 20.00** Razgledovanja
- 20.30** Primorski župani: Franc Mužič, župan občine Brda
- 21.30** Veselo v novo leto
- 0.30** Videostralni

RADIO

RADIO TRST A

- 8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Kolektor; 8.30 Kmetijski tehnik; 9.00 Maša iz Rojana; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Iz domače zakladnice; 10.35 Otroški kotiček; 10.50 Melodije za vse okuse; 11.10 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Primorski radijski obzornik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželnalna kronika; 14

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM**

Za Trst: na kanalu 40
(Ferligi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69
(Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
20.25 Tv Kocka: Videofleš: Rebeka Dremelj: »Le za kratek čas«
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.00 Aktualno: Euronews
6.05 Aktualno: Anima Good News
6.10 Nan.: 8 semplici regole
6.30 Dnevnik in vremenska napoved
6.45 Aktualno: Unomattina
10.00 Aktualno: Verdetto finale
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
11.25 17.00 Dnevnik in vremenska napoved
12.00 Variete: La prova del cuoco
13.30 Dnevnik in gospodarstvo
14.10 Variete: Festa italiana
16.15 Aktualno: La vita in diretta
16.50 Dnevnik - Parlament
18.50 Kviz: L'eredità (v. C. Conti)
20.00 23.30 Dnevnik
20.30 Kviz: Affari tuoi
21.10 Nad.: La Stella della porta accanto
23.35 Aktualno: Porta a porta

Rai Due

6.00 Variete: Videocomic
6.10 Aktualno: Tg2 costume e società
6.25 Dok.: Linosa sconosciuta e favolosa
6.50 Aktualno: Tg2 Zdravje
6.55 Aktualno: Quasi le sette
7.00 Variete: Cartoon Flakes
9.30 Aktualno: Sorgente di vita
10.00 Dnevnik in rubrike
11.00 Variete: I fatti vostri (v. G. Magalli, A. Volpe, M. Cirillo)
13.00 Dnevnik in rubrike
14.00 Aktualno: Il fatto del giorno (v. M. Setta)
14.45 Aktualno: Italia sul Due (v. L. Bianchetti, M. Infante)
16.10 Nan.: La signora del West
17.40 Variete: Art Attack
18.05 Dnevnik - kratke vesti, vremenska napoved in športne vesti
19.00 Variete: Secondo Canale
19.35 Nan.: Squadra speciale Cobra 11
20.30 22.30 Dnevnik
21.05 Dok.: La Storia siamo noi
22.40 Film: Yamakasi - I nuovi samurai (akc., Fr./Sp., '01, r. A. Zeitoun, i. C.B. Dinh)

Rai Tre

6.00 8.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso
7.30 Tgr Buongiorno Regione
8.15 Dok.: La Storia siamo noi
9.15 Aktualno: Dieci minuti di... programmi dell'accesso
9.25 Aktualno: Figu - Album di persone notevoli
9.20 Aktualno: Cominciamo Bene - Prima, sledi Cominciamo bene
12.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
12.25 Aktualno: Tg3 Shukran
12.45 Aktualno: Le storie - Dario italiano
13.10 Nad.: La scelta di Francisca
14.00 19.00 Deželni dnevnik in vremenska napoved
14.50 Aktualno: Tgr Leonardo, sledi Tgr Neapolis
15.10 Dnevnik - kratke vesti
15.15 Variete: Trebisonda, sledi Zorro
16.00 Aktualno: Tg3 GT Ragazzi
16.35 Variete: Melevisione
17.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sledi Geo & Geo
18.10 Vremenska napoved
20.00 Variete: Blob
20.10 Nad.: Le storie di Agrodolce
20.35 Nad.: Un posto al sole
21.05 Dnevnik
21.10 Aktualno: Chi l'ha visto?
23.10 Šport: Replay

Rete 4

6.50 Nan.: Vita da strega
7.20 Nan.: Quincy

8.20 Nan.: Hunter
9.45 Nad.: Bianca
10.30 Nan.: Ultime dal cielo
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Nan.: Wolff - Un poliziotto a Berlino
12.30 Nan.: Un detective in corsia
13.30 18.55 Dnevnik in vremenska napoved
14.05 Aktualno: Popoldanski Forum
15.10 Nan.: Hamburg Distretto 21
16.15 Film: Il campione (dram., ZDA, '79, r. F. Zeffirelli, i. J. Voight)
16.55 Dnevnik - kratke vesti in prometne informacije
19.35 Nad.: Tempesta d'amore
20.30 Nan.: Walker Texas Ranger

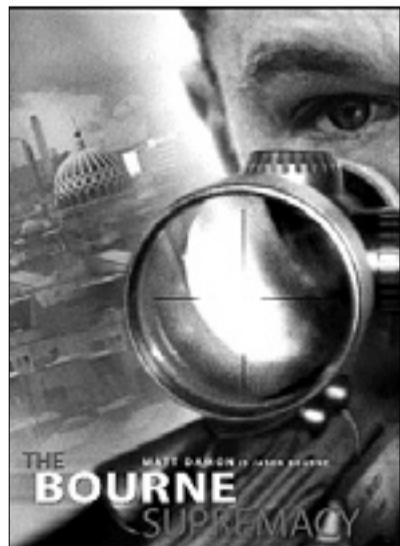
21.10 Nan.: Il comandante Florent
23.25 Nan.: Il Commissario Moulin
1.25 Dnevnik - pregled tiska in vremenska napoved

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska
7.55 Dnevnik, prometne infomacije, vremenska napoved, borza in denar
8.40 Aktualno: Mattino cinque (v. F. Panicucci, C. Brachino)
9.55 14.05 Resničnostni show: Grande Fratello pillole
10.00 Dnevnik - Ore 10
11.00 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik, okusi, vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nan.: CentoVetrine
14.45 Resničnostni show: Uomini e donne
16.15 Resničnostni show: Amici
16.55 Aktualno: Pomeriggio cinque (v. B. D'Urso)
18.00 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario (v. G. Scotti)
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia - La voce dell'influenza (v. E. Greggio, E. Iacchetti)
21.10 Resničnostni show: Grande Fratello (v. A. Marcuzzi)

Italia 1

6.30 13.40, 17.25 Risanke
8.55 Nan.: Un genio sul divano
9.30 Nan.: A-Team
10.20 Nan.: Supercar
12.15 Aktualno: Secondo voi
12.25 18.30 Dnevnik in športne vesti
15.00 Nan.: Smallville
15.55 Nan.: I maghi di Waverly
16.55 Nan.: Cory alla Casa Bianca
19.30 Nan.: La vita secondo Jim
20.05 Risanka: Simpsonovi
20.30 Kviz: Prendere o lasciare (v. E. Papi)
21.10 Film: The Bourne Supremacy (triler, ZDA, '04, r. P. Greengrass, i. M. Damon, F. Potente)

22.40 0.20 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
23.25 Film: Amici x la morte (akc., Avstralija/ZDA/HongKong, '03)

Tele 4

7.00 8.30, 13.30, 16.30, 19.30, 23.02 Dnevnik
8.05 Pregled tiska
9.00 15.10 Variete: Novecento contro luce
10.05 Nan.: Salomone
11.35 Variete: Camper magazine
12.00 16.00 Dnevnik - kratke vesti
13.15 Videomotori
14.05 Animali amici miei
17.00 Risanke - K2
19.00 Nogomet: Super calcio - Triestina
20.00 Športne vesti
20.05 Nogomet: Super calcio - Udinese
20.30 Deželni dnevnik
21.00 Šport: Triestina - Frosinone
22.40 Variete: Archeologie
22.50 Dai nostri archivi
23.35 Dnevnik Montecitorio - leto 2010
23.40 Nan.: Cold Squad

La 7

6.00 Dnevnik, horoskop in prometne informacije
7.00 Aktualno: Omnibus, sledi Omnibus Life
10.10 Punto Tg, sledi Due minutti in un libro
10.25 Nan.: L'ispettore Tibbs
11.30 Nan.: Le inchieste di Padre Dowling
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: Jag - Avvocati in divisa
14.05 Film: Souvenire d'Italia (kom., It., '57, r. An Pietrangeli, i. V. DeSica, A. Sordi)
16.05 Nan.: La regina di spade
17.05 Dok. odd.: La7 Doc - In the Wild
18.00 Stargate SG-1
19.00 Nan.: The District
20.00 1.10 Dnevnik
20.30 1.35 Aktualno: Otto e mezzo
21.10 Film: La grande fuga (voj., ZDA, '63, r. J. Sturges, i. S. McQueen)
0.10 Aktualno: Reportage di News & Sport
2.15 Nan.: FX

Slovenija 1

6.30 Utrip (pon.)
6.40 Zrcalo tedna (pon.)
7.00 8.00, 9.00, 10.00, 15.00 Poročila
7.05 8.05, 9.05 Dobro jutro
10.10 Ris. nan.: Smrkci
10.45 Ris. film: Animalija (pon.)
11.10 Iz popotne torbe (pon.)
11.30 Dok. nan.: Slovenski vodni krog (pon.)
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 18.55 Poročila, šport in vremenska napoved
13.15 Dok. odd.: Naši vrtovi
13.55 Igramo se z zvezdami (pon.)
15.00 Poročila
15.10 Dober dan, Koroška
15.55 Ris. nan.: Feliksova pisma
16.10 Lutk.igr.nan.: Bine
16.25 Otr. nad.: Ribič Pepe
17.00 Novice, kronika, šport in vremenska napoved
17.20 19.50 Gledamo naprej
17.30 Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem (pon.)
18.25 Žrebanje 3x3 plus 6
18.40 Risanke
19.55 Polemika
21.00 Nad.: Stara nergača
22.00 Odmevi, kultura, šport in vremenska napoved
23.00 Opus
23.25 Glasbeni večer
0.55 Iz arhiva TVS - Tv dnevnik 11.01.1992 (pon.)
1.20 Dnevnik
1.55 Dnevnik Slovencev v Italiji
2.25 Infokanal

Slovenija 2

6.30 1.50 Zabavni infokanal
7.30 z arhiva TVS: Tv dnevnik 11.01.1992
7.55 Slovenci v Italiji (pon.)
8.25 Prvi in drugi (pon.)
8.55 Seja državnega zbora (prenos)
17.30 To bo moj poklic
18.00 Nad.: Jesenin
18.50 Risanka: Rožnati panter - Zabavne igre
19.00 Iz sobotnega popoldneva: Zdravje, usoda, alternativa

20.00 0.55 Dok. serija: Zemlja
21.00 Studio City
22.00 Pozdrav Afriki
22.30 Knjiga mene brigă
22.50 Dok. Zavetnik odtujenih

Koper

13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - deželne vesti
14.20 Euronews
14.30 Vsedanes - vzgoja in izobraževanje
15.00 Zoom - vsestranska ustvarjalnost
16.05 Vesolje je...
16.35 Tednik
17.05 Avtomobilizem
17.20 Istra in...
18.00 Športna mreža
18.35 23.55 Vremenska napoved
18.40 23.00 Primorska kronika
19.00 22.00 Vsedanes - TV Dnevnik
19.25 Športne vesti
19.30 Kuharski recepti
19.50 Kino premiere
20.00 Sredozemlje
20.30 Artevisione
21.00 Meridiani - aktualna tema
22.15 Vzhod - Zahod
22.30 Športel
23.20 Športna mreža
0.00 Čezmejna TV - dnevnik v slovenskem jeziku

Tv Primorka

9.00 10.00 Novice
9.05 19.00, 23.30 Mozaik
10.05 16.40 Hrana in vino (pon.)
11.00 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Videostrani z novicami
17.10 Kultura: Predstava Leticija in luštrek
17.40 Glasb. odd.: Naj viža (pon.)
20.00 Dnevnik Tv Primorka, šport, vremenska napoved, kultura
20.30 Športni ponedeljek
21.30 Šport: Odbojka Interliga: Salonit Ahnovno - ACH Volley
22.45 Monitor
23.00 Dnevnik Tv Primorka, šport in vremenska napoved (pon.)
0.30 Videostrani

RADIO**RADIO TRST A**

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik, sledi Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Začnimo skupaj; 9.00 Radio paprika; 10.10 Odprta knjiga; 11.00 Studio D; 13.30 Kmetijski tehnik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Primorski radijski obvezniki; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Glasbeni slovarček; 18.00 Hevreka - iz sveta znanosti; 18.40 Verna in naš čas; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, OKC obveščajo; 7.00 Jutranjek; 8.00 Pregled tiska in vremenska napoved; 9.00-12.30 Dopoldan in pol; 10.00 Pod dresom; 12.30 Opol-dnevnik; 13.30-15.00 Oddaja o morju in pomorščkah; 16.15 Glasba po željah; 17.10 Prireditve; 17.30 Primorski dnevnik; 18.30 Glasbeni razglednica; 20.00 Sotočja; 21.00 »Indija in Indija«; 22.30 Radio Kažin.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.15, 7.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop

NOGOMET - Vnaprej igrani tekmi A-lige

Roma na četrtem mestu Interjeva prednost vse večja

Že +11 točk pred Milanom, ki bo nočoj igral proti Juventusu - Siena vodila vse do 88. minute

RIM/MILAN - Je bil Toni žrtev zatočenja trenerja Bayernja Van Gaala ali je italijanska A-liga res tako šibka? Vprašanje je na mestu, kajti nekdanji napadalec reprezentance, ki je v Nemčiji grel klop ali igral z mladincami, je v svojem prvem »pravem« nastopu v Rominem dresu popolnoma zadovoljil, bil je pravi trni v peti obrambe Chieva in si je tudi prisluzil najstrožjo kazeno, ki pa jo je Pizarro z bele točke zapravil.

Roma je Chievo sicer premagala že z golom, ki ga je v 1. minutu z glavo dosegel De Rossi, že v 11. minutu pa je sodnik upravičeno izključil Rominega vratarja Donija, ki je z roko zunaj kazenskega prostora zaustavil žogo med prodorom Abbrusca. Klub igralcu manj je Roma brez težav obvladovala nasprotnike, kajti Chievo predvaja lep nogomet, vendar je njegov napad res šibek, nekdanji »bomber« Triestine Granoche pa v njem ne najde prave dimenzije in je tudi tokrat stopil na igrišče le v drugem polčasu.

Zvrhano mero sreče je imel Inter, ki je zadnjevršeno Sieno premagal še le v podaljšku (4:3). Pri Sieni, ki je igrala zelo dobro in bi si zaslужila vsaj točko, se je izkazal Maccarone, ki je dvakrat premagal Interjevega vratarja. Pri Interju pa je levji delež za zmago prispeval Sneijder, ki je bil pravi trn v peti branilcem Siene. Odločilni gol je pred koncem dal Samuel. Inter ima tako, pred nočojsnjim dvobojem Juventus-Milan, že 11 točk prednosti pred črno-rdečimi in +12 točk pred črno-beli.

Inter - Siena 4:3 (2:2)

STRELCI: v 18. Maccarone, 24. Milić, 36. Sneijder, 37. Ekdal; v 65. Maccarone, 88. Sneijder, 92. Samuel.

INTER (4-2-3-1): Julio Cesar; Macion, Lucio, Cordoba, J. Zanetti; Stanković

(Arnaudović), Thiago Motta (Stevanović); Quaresma (Samuel), Sneijder, Pandev; Milić. Trener: Mourinho.

SIENA (4-3-3): Curci (Pegolo); Rosi, Cribari, Brandao, Del Grossi; Vergassola, Codrea, Ekdal (Jarolim); Reginaldo (Fini), Maccarone, Jajalo. Trener: Malesani.

Roma - Chievo 1:0 (1:0)

STRELEC: De Rossi v 1. min.

ROMA (4-2-3-1): Doni; Cassetti, Burdisso, Juan, Riise; De Rossi (od 65. Brighi), Pizarro; Taddei, Perrotta, Vučinić (od 13. Lobont); Toni (od 81. Baptista).

CHIEVO (4-3-1-2): Sorrentino; Frey, Mandelli (od 74. Marcolini), Yepes, Mantovani; Ariatti, Rigoni (dod 58. Luciano), Bentivoglio; Pinzi; Abbruscato, Bogdani (dal 26. Granoche). (A disp.: Squizzi, Moreno, Malagò, Iori). All.: Di Carlo.

VRSTNI RED: Inter 45, Milan 34, Juventus 33, Roma 32, Napoli 30, Parma 28, Fiorentina, Bari in Palermo 27, Sampdria 26, Cagliari, Genoa in Chievo 24, Lazio 19, Udinese in Livorno 18, Bologna 16, Catania 15, Atalanta 13, Siena 12.

DANES: ob 15.00 Bologna - Cagliari, Genoa - Catania, Livorno - Parma, Napoli - Sampdoria, Palermo - Atalanta, Udinese - Lazio, ob 20.45 Juventus - Milan.

Dedič z novim soigralcem

BOCHUM - Slovenski nogometni reprezentant Zlatko Dedič je dobil novega soigralca. Novi član nemškega prvoligaša Bochuma je nameč že postal Srb Miloš Marić, dosedanji soigralec Marka Šulerja in Zlatana Ljubijankića pri belgijskem Gentu. Sedemindvajsetletni vezist je z Bochumom podpisal triletno pogodbo. Bochum pa se je obenem odrekel japonskemu vezistu Šindžiju Onu.

AFRIŠKI POKAL - Po petkovem napadu

Togo odstopil

Velika zaskrbljenost - Danes uvodna tekma Angola-Mali

Reprezentanta Toga Emmanuel Adebayor, napadalec angleške ekipe Manchester City, ki jo trenira Roberto Mancini in Serge Akakpo, ki igra v prvi romunski ligi

ANSA

LUANDA - Po petkovem napadu upornikov v severni angolski provinci Cabinda, na meji z Demokratično republiko Kongo (napad naj bi izvedli borci za neodvisnost Cabinde) na reprezentanco Toga iz Afrike prihajajo različne vesti. Če je Afriška nogometna zveza (CAF) potrdila, da bodo afriško prvenstvo, ki se začne danes v Angoli (uvodna tekma bo Angola-Mali), izpeljali klub incidentu, v katerem so umrli trije ljudje (voznik avtobusa, pomočnika trenerja Abala Ameleteja in predstavnika za odnose z javnostmi Stanislava Oclooja), so včeraj nogometni Toga že odpotovali domov. Rezervni vratar Kodjovi Obilale naj bi bil huje ranjen in naj bi ga že odpeljali v Južno Afriko.

Togo, ki se je tako odpovedal na-

stopu (tako je zahtevala tudi vlada), bi moral v skupini B igrati s Slonokoščeno obalo, Burkino Faso in Gano. CAF naj bi že dobila zamenjavo: namesto Toga bi lahko v skupino B vključili Maroko (na čakalnem spisku sta še Senegal in Južnoafriška republika), ki se je najboljše odrezal v kvalifikacijah za AP. Po odprtvi tvega Togo denarno kazen 50 tisoč evrov ter izključitev iz prihodnjih dveh izvedb Afriškega pokala.

Medtem so se oglašili predstavniki različnih evropskih klubov, pri katerih igrajo nekateri afriški zvezdniki (Eto'o, Essien, Drogba). Udinese je od ganske federacije zahteval, naj se Asamoah čimprej vrne v Videm. Nogometni Togo Adebayor, naj bi se medtem včeraj že vrnil v Manchester.

NOGOMET - V 21. krogu B-lige po četrtem porazu v zadnjih petih krogih

Alarmni zvonec za Triestino

Della Rocca je zamudil veliko število priložnosti

zija, in sicer v 13. minutu, ko se je Troianiello podal v protinapad, a najprej Agazzi in nato odločilno Cottafava sta le uspešno posegla. Pri Triestini so se nad sodniško odločitvijo pritožili že v 7. minutu. Branilec je zrušil Testinija, a Gallione je presodil, da se je branilec dotaknil žoge. V 15. minutu je Volpe kar sam poskušal: po podaji z glavo Della Rocce je strel izbral akrobatske škarjice in z las zgrešil gol, ki bi nedvomno spravil na noge cel Rocco. Zabeležiti je treba še lepo kombinacijo med Testinijem in Della Rocca, po povratni podaji napadalca pa je Testini streljal z 20 metrov in žoga je švignila meter od Sicignanovih vrat. Igra Triestine je bila vseeno vselej raztrgana. Gorgone in zlasti Pani sta zgrešila celo vrsto podaj (kar

niti ne čudi, saj nobeden od dveh ni organizator igre) in v redkih primerih, ko je komu od Tržačanov uspelo povečati hitrost, je soigralec takoj poskrbel za to, da je znova upočasnil tempo in omogočil nasprotniku, da so se pravilno postavili.

Med polčasoma ni prišlo do sprememb, le da je Somma obrnil zunanj polščici: Volpe je prešel na desni pas, Stanković pa na levega. Po dveh minutah je Volpe lepo podal do Della Rocce, ki je oviran slabo streljal nad prečko. In v protinapadu je Frosinone povedel: po levi je zbežal Calil, ki je podal proti sredini, Cottafava in Agazzi sta se ovirala, kar je izkoristil Troianiello in žogo brcnil v nezaščiten gol. Tri minute kasneje je Della Rocca zamudil ne-

verjetno priložnost, ko je po nespretnem posugu Sicignana streljal previsoko. Napolje je Triestina znova draga plačala, saj je Santoruvo z vrhunskim protinapadom in še lepšim strelom podvojil. Somma je poskušal z dvojno menjava doseči preobrat, a po celi vrsti zgredenih priložnosti (Della Rocca je v tej specialiteti kraljeval) je Carriello še tretjič premagal Agazzija. S tem je bilo tekme konec, Triestini pa ni uspelo doseči niti častnega gola, čeprav je ustvarila še nekaj zrelih priložnosti.

Tudi zaradi neugodnega razpleta na drugih igriščih je zdaj Triestina v polnem boju za obstanek, predsednik Fantinel pa bo moral nujno poseči na kupoprodajni borzi, saj ekipa nujno potrebuje nekaj kakovosti na sredini igrišča. Poleti so se Tržačani odpovedali Allegrettiju, zdaj pa so se znašli z vzeno vrsto, kjer nihče ne ve, kaj bi počel s tistim okroglim predmetom, ki se imenuje žoga...

Top: V prvem polčasu sta vsaj poskušala nekaj narediti Testini in Volpe, a tudi ona dva sta potem izginila z igrišča.

Flop: Preberite si začetno postavo Triestine, lahko bi si izbrali kogarkoli izmed enajstih igralec in dobili boste najslabšega igralca tekme. Šale na stran, nekateri bolj nekateri manj, a ni igralca, ki si ne bi zasluzil negativne ocene. Morda je bil še najslabši Stanković (priči smo opazili, da je na igrišču, ko ga je Somma zamenjal z Godeasom), a tudi celotna obramba (tokrat z Agazzijem na čelu), Pani (ogromno izgubljenih žog in netočnih podaj) in Della Rocca (tri neopravičljive napake pred vrati) so krepko razočarali. **Iztok Furlanič**

B-LIGA IZIDI 21. KROGA Albinoleffe

- Reggina 2:0, Ascoli - Crotone 3:1, Brescia - Padova 3:2, Cesena - Piacenza 3:0, Cittadella - Torino 2:0, Mantova - Ancona 2:0, Sassuolo - Lecce 1:1, Triestina - Frosinone 0:3, Vicenza - Salernitana 0:0, Gallipoli - Modena jutri ob 19.00, Grosseto - Empoli jutri ob 21.00

Lecce	21	11	5	5	33:24	38
Ancona	20	11	3	6	31:20	36
Cesena	21	9	8	4	28:12	35
Sassuolo	20	8	9	3	30:18	33
Empoli	20	9	5	6	28:24	32
Frosinone	21	9	4	8	30:33	31
Brescia	21	9	4	8	27:27	31
Modena	20	9	4	7	20:19	31
Grosseto	20	7	9	4	29:27	30
Vicenza	21	6	10	5	19:17	28
Torino	21	7	6	8	24:20	27
Albinoleffe	21	6	8	7	27:30	26
Ascoli	21	6	7	8	29:33	25
Crotone (-2)	20	6	9	5	21:23	25
Gallipoli	20	6	7	7	19:25	25
Cittadella	20	6	7	7	26:24	25
Padova	21	6	7	8	24:25	25
Triestina	20	6	6	8	20:26	24
Reggina	21	6	5	10	25:31	23
Piacenza	20	5	10	6	16:26	20
Mantova	20	3	10	7	20:24	19
Salernitana	20	2	6	12	16:34	12

PRIHODNJI KROG: Triestina - Mantova (16.1. ob 15.30)

ODOBJKA - Državna B2-liga: Televita Ts Volley 2010

Več razlogov za gladek poraz proti Clesu

Moč nasprotnika, neugodna dvorana in poškodba korektorja Corazze - Debut Petra Špacapana

AGSAT Cles TN – Televita TS Volley 2010

3:0 (25:23, 25:16, 25:21)

TELEVITA TS VOLLEY 2010: Basović 3, Corazza 7, Kante 6, Mari 10, Rigonat 2, Slavec 7, Matevž Peterlin (libero), Riolino 0, Špacapan 0, Veljak 0, Trener: Drasić

Z dolgega gostovanja se Televita vraca z gladkim porazom. Prav gotovo se je igralcem našega društva poznała utrujenost od dolge poti, pa tudi telovadnica je zelo »neugodna«, saj je slabo razsvetljena in povzroča gostujočim ekipam nemalo težav. Seveda to ni edini razlog za poraz. Domača ekipa spada med boljše v ligi, saj je trenutno na četrtem mestu, zato bi morda igralci Televite vsekakor igrati na višku, če bi hoteli računati na uspeh. V tem trenutku pa je to zelo težko, saj se igralcev Televite res drži smola: poleg tega, da že nekaj časa ne igra Vatovac in da je poškodba Ambroža Peterline nekoliko bolj zapletena, kot je sprva kazalo, si je na treningu v četrtek poškodoval koleno še najboljši Televitin napadalec Corazza, ki seveda včeraj ni mogel dati svojega običajnega doprinosu, kar se je še kako poznal.

lo. Če k temu dodamo še medlo igre ekipe v polju (tako v sprejemu kot v obrambi), so razlogi za poraz očitni. Poudariti je vsekakor treba, da so domačini izredno forsirali servis, ki je velikokrat spravil na kolena sprejem gostov. Kar nekaj točk so domačini dosegli direktno s servisom, velikokrat pa sprejem ni bil natančen in takoj je bil napad zelo enostaven in domača obramba je bila vedno na mestu.

V prvih dveh setih so bili domačini stalno v prednosti, še posebno očitna je bila razlika v drugem, v katerem so stalno visoko vodili. Trener Drasić je poskušal tudi z menjavami razbiti ritem Clesa (krstni nastop v B ligi je včeraj opravil tudi Peter Špacapan), vendar se domačini niso pustili zmesti in so set osvojili z visoko prednostjo. To Televite ni potrlo in je v tretjem setu začela zelo odločno in izkoristila vsak trenutek nepazljivosti v nasprotnikovih vrstah. Gostje so z rahlo prednostjo tudi dalj časa vodili, pri izidu 20:20 pa jih je, žal, oškodoval sodnik z dvema odločtvama v očitno korist domačinov in tako morda preprečil, da bi Televita vsaj omilila poraz.

Corazza zaradi bolečin v kolenu ni mogel dati svojega običajnega doprinosu

SMUČANJE Za Rocco usodna poškodba

ADELBODEN - Čeprav je 34-letni Giorgio Rocca tekmovalno upokojitev načrtoval po koncu letosnje sezone in olimpijskih igrah, je bila zadnja v nizu poškodb, ki so zaznamovale njegovo kariero, najbrž usodna. Rocca, zmagovalec enajstih tekem svetovnega pokala (v sezoni 2006 je osvojil slalomski mali kristalni globus) je na zadnjem treningu v Domobianci stakanil poškodbo v dimljah. Olimpijske stopničke bodo tako ostale njegova neuresničena želja. »Želel sem si, da bi kariero končal na družačen način. Verjel sem, da je bila olimpijska kolajna v dosegu mojih rok,« je dejal Rocca.

Veleslalom odpovedan

ADELBODEN - V švicarskem Adelbodnu so morali zaradi slabe vidljivosti in goste megle odpovedati včerajšnji veleslalom alpskih smučarjev. Po strmini se je spustilo 58 od 66 tekmovalcev preden so najprej prekinili in nato dokončno odpovedali tekmo. Do prekinitve je vodil Italijan Davide Simoncelli. Odpovedano tekmo naj bi gostila Kranjska Gora, kjer bosta 30. in 31. januarja veleslalom in slalom. Danes bo v Adelbodnu še slalom.

Vonnova kraljica smuka

HAUS IM ENNSTAL - Amerišanka Lindsey Vonn je zmagalna na smuku svetovnega pokala v avstrijskem Haus im Ennstalu, drugič v dveh dnevih in četrči v sezoni. Druga je presenetljivo bila Italijanka Nadja Kamer (+0,14), tretja pa Francozinja Ingrid Jacquemod (+0,16). Smuk je bil zaradi megle in slabe vidljivosti trikrat prestavljen za pol ure. Slovenka Tina Maze je bila 38. (+1,57), Maruša Ferk, druga slovenska predstavnica, pa 43. (+1,77).

Petindvajsetletna Vonnova, branilka velikega kristalnega globusa, je s 27. zmago še povečala vodstvo v skupnem seštevku pokala in dokazala, da ji v kraljevi alpski disciplini v tej zimi ni para. Zabeležila je šestnajsto smuško zmago v karieri in bila najboljša na vseh štirih smučnih sezonah.

Niz tekom, ko ji tekmicice niso bile kos, se je tako podaljšal na pet, saj je bila najboljša že na finalu lanške sezone v Aareju na Švedskem.

SMUČARSKI TEKI - Po sedmih od osmih preizkušenj turneje Tour de Ski

Majdičeva prevzela vodstvo

Slovenka osvojila 10-kilometrsko tekmo klasično s skupinskim startom - Odločilne smuči brez maže - Danes sklepni vzpon na Cermis

Petra Majdič včeraj na cilju

KROMA

SMUČARSKI SKOKI - Tekma v Kulmu

Slovenec Robert Kranjec zmagal drugič v karieri

BAD MITTERNDORF - Robert Kranjec (195/200 m; 382,5 točke) je odlično nastopal na uvodni tekmi svetovnega pokala v smučarskih poletih na Kulmu in ugnal vso konkurenco ter po letu 2005 prisel do svoje druge zmage v svetovnem pokalu v karieri, prve slovenske po Roku Urbancu v Zakopanah leta 2007 in skupno 29. posamične zmage za Slovenijo. Drugi je bil vodilni v svetovnem pokalu Švicar Simon Ammann (195/200 m), ki je po slabšem doskoku zaostal za pol točke. Tretji je bil avstrijski letalec Martin Koch (379,5 točke), ki je v finalu pristal pri 201,5 metra, kar je bila tudi daljava dneva.

»Letec Kranjec« je po prvi seriji zgolj za točko - obo sta pristala pri 195 metrih - zaostajal le za Ammannom, tretji pa je bil svetovni prvak v poletih, Avstrijec Gregor Schlierenzauer. V finalu se je pri vrhu odvijal napet obračun. Prvi je vrh napadel Koch s petega mesta. Z daljavo 201,5 metra je kot prvi včeraj preletel 200-metrsko znamko in s tem izrazil vodilnost po prvi seriji, ki so še čakali na vrhu letalnice. Najprej se je po hrbitišču spustil Čeh Antonin Hajek, ki ni zdržal izizza (na koncu je zasedel četrto mesto), nato pa je »klonil« še avstrijski as Schlierenzauer, ki je na žalost več deset tisoč navajačev končal na petem mestu.

Šele Kranjec je s prvega mesta izpodrinil Kocha, saj je pristal pri natanko 200 metrih. Kot zadnji se je v dolino spustil še vodilni po prvi seriji in najboljši skakalec to zimo Ammann, ki je izenačil daljavo Kranjčana, a je imel težave pri doskoku in Kranjec se je lahko veselil zmage; druge slovenske na Kulmu po Primožu Peterku leta 1997.

»V Planici sem bil res že dvakrat blizu zmage, a sem obakrat končal na tretjem mestu. Danes pa sem končno dočakal prvo zmago na letalnici. Razlika glede na minule tekme je v tem, da sem spet pridobil nazaj pravi občutek v počepu. Sedaj spet čutim noge in se lahko dobro peljem,« je dejal 28-letni slovenski rekorder, preden je odbitol na zmagovalni oder, kjer je lahko poslušal Zdravljico.

Danes bo na letalnici še ena tekma v poletih; prva serija se bo začela ob 14. uri.

VAL DI FIEMME - Slovenska smučarska tekačica Petra Majdič je zmagala na tekmi svetovnega pokala v Val di Fiemmu. Na sedmi tekmi od osmih na novoletni turneji Tour de Ski je drugo mesto na 10 km klasično s skupinskim startom osvojila Kazahstanka Jelena Kolomina, tretja je bila Italijanka Marianna Longa. Pred včerajšnjo tekmo so imeli največ dela serviserji ekip, ki so lahko samo nemočno opazovali nebo in ocenjevali stevilno snežink. Te pa so le nekaj minut pred startom prenehale padati in servisna ekipa Majdičeve z Gian Lucu Marcollinijem na čelu se je odločila, da Majdičeve v smučino pošije brez maže, »na suho«, kot rečejo v žargonu smučarji tekači. Odločitev se je izkazala za več kot pravilno.

Načrt slovenskega tabora za tekmo je bil, da skuša Majdičeva na treh vmesnih letičnih ciljih kot prva prečkati znamko in tako pridobiti 45 bonusnih sekund, ki bi ji pred zadnjo tekmo, današnjim vzponom na Alpe Cermis, zagotovile vsaj malo lažji ritem na peklenskem vzponu.

Majdičeva je nalogo opravila brezhibno in bila na vseh vmesnih znamkah boljša od konkurenčne. Še več, najožje konkurentke za končno zmago z izjemo domačke Arianne Follis so zaostale tudi na koncu in si tako pred današnjo tekmo pripravile slabše izhodišče. Poljakinja Justyna Kowalczyk, vodilna v pokalu in na turneji pred tekmo, je bila še 23., za Majdičovo pa je zaostala nekaj več kot 15 sekund in je zdaj na Tour de Skiju druga, z 31,4 sekunde zaostanka za slovensko šampionko. Finka Ai-ko Kaisa Saarinen pa je bila včerak še 28.

ODOBJKA Jasmin Čuturič trenira v Modeni z Maniajem

Slovenski odbojkar Jasmin Čuturič trenira že nekaj dni z italijanskim prvoligašem Modeno, kjer igra tudi Števerjanski libero Loris Mania. Zaenkrat bo z drugim Slovencem Sašo Gradnikom na razpolago trenerju Prandiju za medtedenske treninge.

Čuturič je še lani nosil dres slovenskega prvoligaša ACH Volley, nato pa se odločil za novo izkušnjo. Namenjen je bil v Katar, kjer so mu ponudili zanimivo ponudbo, napisled pa se je iz Blížnjega vzhoda kmalu vrnil domov: nivo je bil prenizek. Pred nekaj tedni je moral v Iran, kjer so mu ponudili novo ponudbo, a tja še ni odpotoval. Zaradi političnih protestov in nemirov v državi je podaljal počitnice.

Pred sezono je Izolan Jasmin Čuturič treniral nekaj časa tudi v Trstu s Televito Trieste volley 2010.

A1-liga: Latina - Forli 3:2.

in na četrtem mestu turneje zaostaja že pol drugo minuto.

Karte so se premesale tudi v skupnem seštevku, kjer zdaj vodi Majdičeva s 680 točkami, Kowalczykova na drugem mestu jih ima 649 točk, tretjeuvrščena Saarinena pa 557.

»Današnja zmaga je nekakšno maščevanje za Oberhof, kjer smo z mašo zgrešili, danes se je srča nasmejala nam. Prikazali smo, da smo dovolj močni tudi za zmago v klasični 'desetki', poudariti pa moram, da sem imela res fantastične smuči. Tudi servis se je danes revanširal, tako pripravljenimi smučmi sem lahko nadzirala celotno tekmo. Načrt je bil osvojiti vse letične cilje, kar nam je tudi uspelo. Za danes vse čestitke celotni ekipi. Za jutri pa vseeno ostaja vse odprt. Pred Kowalczykovo imam pol minute prednosti, kar ne pomeni nič,« je po 20. zmagi v svetovnem pokalu povedala Majdičeva.

»Zelo smo veseli današnjega rezultata in tekme nasploh, saj nam je odlično uspela. Želeli smo si zmagati na klasični distančni in po treh letih smo spet na vrhu, kar nas izredno veseli. Danes so imeli največ dela serviserji, ki so bili na nogah že od petih, potem pa je nehalo snežiti in na srečo smo bili pripravljeni tudi na takšen scenarij. Uporabili smo smuči brez voska in upali, da ne bo spet začelo snežiti, da ne bi bil oprijem slabši. Odločitev je bila pravilna,« pa je povedal trener Majdičeve Ivan Hudač.

Danes bo torej na sporedu še zadnja etapa letičnega Toura, ki bo vodila na klasično peklenski vzpon na Alpe Cermis, prvi na vrhu bo tudi prvi na turneji.

Olimpija prekinila pogodbo z Bečirovičem

JUBLJANA - Union Olimpija bo sezono nadaljevala brez branilca Sanjija Bečiroviča. Takšna je odločitev vodstva kluba, ki je izkoristil klavzulo, ki je omogočala prekinitev pogodbe z igralcem v primeru neuvrstitev v drugi del evrolige. »Odločitev je bortovala tudi želja in nuja po racionalizaciji stroškov članske ekipe za nadaljevanje sezone v ligi NLB, pokalu Spar in ligi Tele-mach,« so sporočili iz KK Union Olimpija.

»Spoštujem in spremjam odločitev kluba, ki je izkoristil klavzulo, glede katere smo se oboji strinjali že pred sezono. Vsi skupaj smo od letošnje evrolige pričakovali več. Tako je v športu - včasih gre, včasih pač ne, še vedno pa verjamem, da bi s kančkom sreče imeli kakšno zmago več v evroligi, kar bi zelo hitro zadovoljilo vse strani in omogočilo nadaljevanje našega sodelovanja,« je dejal Bečirovič.

MOŠKA C-LIGA - Derbi v Repnu

Slogaši odščipnili točko favoriziranemu Valu

Preobrat in pomembna zmaga Soče proti Fincantieriju - Brici po pričakovanjih uspešni

**Sloga - Val Imsa (23:25, 22:25, 30:28,
25:20, 15:17)**

SLOGA: Cettolo 18, Rožac 6, Kan-te 12, Romano 8, Dussich 14, Devetak 1, Privileggi (L), Taučer 9, Ilič 0, Pertot. Tre-ner: Peterlin.

VAL: S. Faganel 14, D. Faganel 15, Ombrato 21, Nanut 23, Gagliardi 3, De-vetak 0, Florenin 6, Plesničar (L), Corva, Brisco, Povšič. Trener: Makuc.

Val Imsa si je priigral še tretjo zmag-vo na slovenskem derbiju: po Soči in Olympiji je padla še Sloga, ki pa je dosegel nudila najboljši odpor. Izkušeni valovci so strli odpor mladih domačih igralcev šele po petih nizih. Sloga je bila namreč z umirjeno igro vsekozi za petami Vala, v četrtem nizu pa diktirala ritem že od začetka. Točka za Slogo je torej povsem zalužena: lahko bi dosegl še kaj več, vendar je v izenačenih končnicah prevlada-la izkušenost gostov. Dve točki za Val sta dobrodošli, v štanderškem taboru pa so vsekakor upali v kaj več. Po tekmi je tre-ner Makuc pojasnil, da je moral zaradi odhoda Masijsa zaradi slabosti spreme-niti postavo: standardnega centra je na-domestil Florenin, ki je sicer krilni igra-lec in ne trenira redno, Ombrato pa po gripi še ni v formi.

Derbi je v repensko telovadnico pri-vabil približno petdeset gledalcev, glasnih navijačev (žal) ni bilo, tako da je naposled tekma minila brez pravega vzdušja. Na igrišču je vsekakor prevladašla trema, kar kažejo že posamezni izidi nizov.

Srečanje je bilo vseskozi izenačeno. V prvih dveh nizih so igro skazile številne napake na obeh straneh, v ključnih tre-nutkih pa je bil Val bolj preprtičljiv. Odlo-čilen za preobrat je bil tretji niz, ki ga je Sloga osvojila po pravem maratonu na 30. točki. Ekipi sta si stalno izmenjavali vod-stvu. Pri Valu sta predvsem v tem nizu prevladašla v napadu Stefano Faganel in Nanut, pri Slogi pa je bil na mreži najbolj učinkovit mladi Dussich (letnik 1993). Vsi

Napad slogaša
Matjaža Romana
med sinočnjo
tekmo

KROMA

trije so bili tudi v ostalih nizih najbolj konstantni. Val je v tem nizu imel že zaključno žogo na 24:22, nato pa so slogaši izkoristili napake Vala in izenačili 24:24. Po petih set žogah so nato osvojili niz, ki jih je motiviral tudi za zmago v četrtem nizu. V odločilnem petem nizu je ob zame-njavi igrišča vodil Val 6:8, z dvema zaprednjima napadoma Romana pa je Sloga izenačila na 10:10, nato še na 15:15. V končni pa sta napaka Sloge in uspešen na-pad Vala določila zmagovalca. (V.S.)

**Soča Zadržna banka Doberdob So-vodnje - Fincantieri 3:2 (21:25, 23:25,
25:21, 25:14, 15:11)**

SOČA ZBDS: Testen 21, I. Černic 15, M. Devetak 12, Juren 15, Braini 11, J. Černic 4, Kralgelj (libero), I. Devetak, Butkovič, Škorjacn. Trener: Battisti.

Sočani so dosegli pomembno zma-go proti direktnim tekmece, točki sta še toliko bolj dragoceni, ker so že izgubljali z 2:0. Med ekipama je rivalnost precejšnja, na začetku pa so bili bolj živčni gostitelji. Fincantieri je takoj povedel (10:5), zao-stanka pa Sočni ni mogla nadoknaditi. Drugi set je bil izenačen do 20. točke, v končnici pa je našim fantom zmanjkalo tudi nekaj športne sreče. K sreči se niso potrli in nadaljevali v velikem slogu. V 3. setu so povedli s 6:0 in prednost obdržali do konca. V četrtem setu so nasprotnika nadigrali s servisom in izsilili tie-break. Ta je bil izenačen do 10. točke, nato pa so gostitelji z blokom in servisom vendarle prevladali in se lahko veselili pomembne zmage, v kateri je bil dober doprinos vseh, posebno pa velja omeniti Gregorja teste-na in mladega Martina Devetaka.

MOŠKA D-LIGA
**Naš prapor - Cordenons 3:0 (25:14,
25:13, 25:22)**

NAŠ PRAPOR: Braione 9, Ku-štirn 17, Juretič 7, Fogari 4, Brotto 4, Boschini 12; Bajt 1, Feri. Trener: Leghissa.

Brici so brez večjih težav (in brez libera) premagali mlado ekipo iz Cordenonisa in vknjili »obe-zne« točke. Igrali so zbrano, zato niso dovolili nobenega presenečenja. Izkoristili so slabosti nasprotnikov sprejem, v prvem setu je z osmimi točkami v napadu kraljeval Kuštrin. Nekoliko bolj izenačen je bil le tre-tji set, vendar ob vedno zanesljivem vodstvu Bricov, ki so v končnici že vodili s 24:20, nato pa neizkušenim gostom prepustili le še dve točki.

OSKARJI 2009
**Imenovanja
v torkovi
prilogi PD**

V torkovi športni prilogi bomo že osmo leto zapored podeliли oskarje za najboljše sloven-ske nogometarje, košarkarje, od-bojkarje in odbojkarice, ki branijo barve naših društev. Skupno bomo simbolično podeliли osem priznanj, saj bomo nagradili tudi najboljše mladince oziroma mla-dinke (letnik 1991 in mlajši). Na podlagi nominacij, ki smo jih pripravili v uredništvu, so naj-boljše izbirale različne komisije.

Seznam nominancev do-bite na naši spletni strani www.primorski.eu

Domači šport

DANES

Nedelja, 10. januarja 2010

NOGOMET

ELITNA LIGA - 14.30 v Repnu: Kras Koimpex - Rivignano

PROMOCIJSKA LIGA - 14.30 v Štandrežu: Juventina - San Daniele; 14.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Trieste Calcio; 14.30 v Krizu: Vesna - Lumignacco

1. AMATERSKA LIGA - 17.00 v Trstu, Sv. Sergij: Primorec - Zale

2. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Dolini: Breg - Sant'Andrea; 14.30 v Bazovici: Zarja Gaja - Fiumicello; 14.30 v Pierisu: Pieris - Primorje

3. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Doberdalu: Mladost - Villa

KOŠARKA

DRŽAVNA C-LIGA - 18.00 v Pordenonu: Pordenone - Jadran Qubik

MOŠKA D-LIGA

18.00 v Gradišču: Dentesano - Kontovel

UNDER 15 MOŠKI - 11.00 v Trstu, UI della Valle: San Vito - Bor ZKB

UNDER 13 MOŠKI - 11.00 v Trstu: Azzurra A - Breg

ODOBJOKA

UNDER 18 ŽENSKE - 11.00 na Prosek: Kontovel - Volley 3000

UNDER 16 MOŠKI - 11.00 v Vidmu: Aurora Volley - Sloga Tabor; 11.00 v Gorici, center Špacapan: Olympia Hlede A.I. - Torriana

UNDER 14 MOŠKI - 15.00 v Pasian di Pratu: Olympia - VBU Gemona

ORIENTACIJSKI TEK

ZIMSKO PRVENSTVO - 10.30 v Gropadi, 3. tekmovalje Brez meja: prireja ŠZ Gaja

JUTRI

Ponedeljek, 11. januarja 2010

ODOBJOKA

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 21.15 v Trstu, Monte Cengio: Cus Trieste - Sloga Dvigala Barich

KOŠARKA

PROMOCIJSKA LIGA - 21.30 v Trstu, Fabiani: 69ers - Sokol

NOGOMET

DEŽELNI MLADINCI - 18.30 v Trstu, Sv. Alojzij: San Luigi - Vesna; 19.00 v Tržiču: Monfalcone - Juventina

ŽENSKA C-LIGA - Po pomembni zmagi za obstanek proti ekipi Volleybas

Bor Breg ni več zadnji, Sloga razočarala Kontovelke nadaljujejo z uspešnimi nastopi

**Bor/Breg Kmečka banka - Volleybas 3:0
(25:13, 25:16, 25:23)**

BOR/BREG KMEČKA BANKA: Vo-dopivec 14, Della Mea 11, Flego 12, Grgič 7, Špetič 8, Gruden 6, Faimann (L), Pučnik 0, Zeriu 0, Sancin, Sadlowski, Visintini. Trener: Smotlak

Združena ekipa Bora in Brega je na domačih tleh osvojila pomembne točke v boju za obstanek in se tem končno znebila zadnjega mesta na lestvici. Videmski Volleybas, ki je imel pred srečanjem dve točki več, je bil razen v zadnjem nizu stalno v podrejenem položaju. V uvodnem setu so ga plave več-krat spravile v težave s servisom, nasprotnice pa so tudi zgrešile precej napadov. Do-maćinke pa so igrale dokaj konstantno in bili na mreži zelo učinkovite. V drugem setu so Smotlakov varovanke že na začetku vi-soko povedle, Volleybas pa se jim je s serijo uspešnih palonetov in dobrih servisov ne-varno približal. Vodopivec in soigralke pa so v drugi polovici niza spet zaigrale bolj zbrano in odločeno v napadu, kar se je seveda pozna na učinku. Kot se je letos žal že več-krat zgodilo, je bila tudi tokrat naša ekipa dober del vseh treh setov povsem enako-vredna nasprotnicu, a je v končnici vedno prišlo do zastoja: naivna napaka, pre-malo odločnosti v napadu ali kaka druga netočnost so nasprotnicam olajšale pot do zmage.

Skozi vso tekmo je igro slogašic po-gojeval povprečen sprejem, tako da je bil napad zelo predvidljiv, poleg tega pa za-klučne točke velikokrat niso bile dovolj ostre, tako da jih je domača obramba brez večjih težav prestregla v obrambi. Trener de Walderstein je dva seta izbral sistem 4:2, v tretjem pa sistem z eno podajačico, vendar se učinek ni bistveno spremenil.

»Popravni izpit« čaka slogašice že v četrtek, ko bo v Repnu v zaostali tekmi go-stila Tarcento.

ŽENSKA D-LIGA
**Trivignano - Kontovel 2:3 (25:18,
25:27, 25:16, 14:25, 11:15)**

KONTOVEL: Versa 12, Micussi 8, Lisjak 7, Bukavec 21, Pertot 4, Balzano 5, Kapun (libero), Starc 9, Antognoli 0, Casanelli 0, Milič. Trener: Cerne.

Formo Kontovelk ni odplaval niti novoletni premor in varovanke Tanje Cerne so si tokrat v gosteh privočile tudi drugo uvrščeni Trivignano in se mu približale na lestvici. V prvem setu je Trivignano presenetil z ostrom servisom in napadi svojega odličnega centra. Kontovelke so v drugem setu reagirale in z borbenostjo vzpostavile ravnotežje, v končnici pa do prve prišle do zaključne zoge in celo do-segle točko, ki jo je sednica krivčno raz-veljavila. Kontovelke so vsekakor stisnil zobe in po hudem boju set le osvojile, žal pa so zato dobesedno podarile tretjega, v katerem so zgrešile kar devet servisov. Na-sprotno, v četrtem setu so zagospodarile na mreži, v obrambi pa polovile vse zoge.

Z dobro igro so nadaljevale tudi v skraj-šanem petem setu (4:1 in 8.5) in z učin-kovitim napadom z vseh pozicij (poleg običajne Bukavčeve se je v tem delu izka-zala tudi Meta Starc) zajezile še zadnjo reakcijo nasprotnic.

Volley Gemona - Govolley Kmečka ban-ka 3:0 (25:17, 25:21, 26:24)

GOVOLLEY: Mania' 16, Danielis 5, Antonič 4, Petejan 3, Bressan 0, Cella 7, Zonch 1, Hauschild (libero), Giuntoli. Trener: Petejan.

Govolley v novem letu še ni preki-nil niza porazov, tokrat pa ni igrал slabo. Ekipa iz Guminja je solidna, servirala je zelo ostro, v polju pa so igralke zelo gibčive in pazljive. Zdaj zelo pomljena ekipa Go-volleyja je od časa do časa igrala dobro, večkrat nadoknadiла zaostanek, nato pa se je ves trud izjaloval zaradi težav v spreje-mu in zaradi naivnih napak. Po dvem mesecih odsotnosti je spet igrala Giulia Bressan, ki pa še ni optimalno pripravlje-

na in je od drugega seta dalje mesto pre-pustila mladi borovki na posodo Zonch. Najbližje vsaj osvojiti seta so bile Gor-ičanke na koncu tekme, saj so v tretjem setu najprej stalno zasledovalo nasprotnice, nato jih prehitile pri 21. točki in povedla z 22:21, imela pa so tudi zaključno žogo (24:23), vendar so žal zgrešile servis, nato pa je Volley Gemona dosegel še dve odločilni točki za zmago.

ŠPORTEL - Jutri
**O Pomladi in
mladinskem
nogometu**

Na jutrišnjem Športelu (ob 22.30 po TV Koper-Capodistria) bodo govorili o tržaškem mladins-ku nogometnemu klubu Pomlad, ki so ga ustanovili leta 2006 ter o situaciji mladinskega nogometa na Tržaškem. Voditelj oddaje Igor Malalan bo v koprskem studiu go-stil predsednika Paola Gregoriča in odbornika Marka Arduinija ter Mauricia Vidalija, odgovornega za mladinski sektor pri Krasu. Po telefonu pa bo povezan Vesnin predsednik Robert Vidoni. Špor-telovi sodelavci bodo pripravili pri-spevke o tekma Kras-Rivignano, Sloga-Val, Bor/Breg-Volleybas ter o otroški akademiji Športne šole Trst. Sklepni del oddaje bo name-njen nagradni igri Poglej me v oči.

Obvestila

SPDG obvešča, da bo od 17. januarja do 7. februarja 2010 priredilo nedeljske tečaje smučanja v Forni di Sopra in v Žlebeh (Nevejsko sedlo) in poskrbelo tudi za avtobusni prevoz. Prijave bodo sprejemali še jutri, 11. januarja 2010, od 18. do 20. ure na sedežu društva, Verdijev Korzo 51/int. v Gorici.

KOŠARKA - Deželna C-liga

Brežani prekinili dolgo vrsto porazov

Proti Videmčanom stalno v vodstvu - Bor Radenska žal popustil v zadnji četrtini

Breg - CUS Videm 77:70 (14:9, 36:27, 53:44)

BREG: Bozic 15 (1:6, 4:8, 2:4), Lokatos 15 (9:15, 3:7, 0:2), Buttignon 3 (1:2, 1:1, 0:1), Zeriali 3 (3:6, 0:2, 0:1), Klabjan 15 (4:4, 4:6, 1:1), Klarič 15 (4:4, 4:6, 1:1), Jevnikar 12 (1:3, 1:2, 3:5), Nadštefek n.v., Švara n.v., Bandi n.v. Trener: Krašovec. SON: 25; PON: Bozic v 36., Buttignon v 38. in Jevnikar v 39. min.

»Tokrat je bila pomembna le zmaga,« je po tekmi dejal Bregov odbornik Denis Salvi. Brežani so namreč prekinili negativno serijo štirih zaporednih porazov. Breg je stalno vodil in tri četrtine so Krašovevi varovanci igrali dobro. Le v zadnjem delu se je nekaj zataknilo in gostje so se opogumili in se približali na -8 točk. Dotlej so Brežani stalno vodili tudi s 15 točkam prednosti. Gostitelji so slabo metali proti mete. Sam podatek 21:38 pove vse! Klub številnim izgubljenim žogam in utrujenosti se Breg ni pustil presenetiti. Tokrat sta dobro igrala Mitja Jevnikar in Borut Klabjan. Slednji je bil tudi najbolj načlan pri izvajanju prostih metov.

Bor Radenska - Venezia Giulia 63:78 (18:21, 31:37, 48:54)

BOR: Bole 2 (-, 1:2, 0:2), Madonia 13 (5:7, 1:7, 2:3), Krizman 5 (5:7, 0:3, 0:1), Crevatin 11 (1:2, 2:6, 2:7), Štokelj 3 (-, 0:2, 1:1), Alberti 13 (4:8, 3:8, 1:2), Šušteršič 8 (5:6, 0:3, 1:3), Boccia 4 (-, 2:2, -), Nadštefek n.v., Sila 4 (-, 2:3, -), Devčič n.v., trener Zovatto. SON: 22.

Po spodbudnem nastopu v Krmnici proti Albi, je kazalo, da so borovci le ujeli pravo formo in so zato z zmernim optimizmom čakali na sinočnjo tekmo proti Veneziji Giulii, ki jo vodi nekdajni Borov trener Mengucci in za katero igraja tudi dva "ex" Monticolo in Furigo.

Začetek je bil kar spodbuden. Ob dobrigi igri Madonie in Crevatini so borovci držali korak z gosti in po izenačenem boju prvič povedli, najprej s točko 14:13, nato s tremi točkami razlike (16:13). To je bilo, žal, tudi zadnje vodstvo varovancev trenerja Zovatta na vsej tekmi. Gostje so izkoristili nekaj izgubljenih žog in prenagljenih metov domačih igralcev in spet poveli. Tekma je bila nato dokaj izenačena, gostje pa so vedno vodili. Borovcem je uspelo v 24. minutu stanje izenačiti na 43:43, nakar so spet naivno izgubili nekaj žog, bili so nepazljivi v obrambi in izkušeni Miljčani so to izkoristili in povedli za 6-8 točk. V zadnji četrtini so borovci povsem popustili. Igrali so nepovezano v napadu, v obrambi pa so gostom dopuščali "lahke" koše. Menguccijev moštvo je z umirjeno in učinkovito igro večalo vodstvo (v 33. minutu 59:48, v 37. min. 53:69) in brez težav zmagalo.

Mitja Jevnikar je bil sinoči za Breg pravi adut

KROMA

»Treniramo dobro, na tekma pa igramo nezrelo, kar se nam seveda maščuje,« je po srečanju dejal Borov pomožni trener Robi Jakomin.

»Muggia ima dosti več kvalitetnih igralcev, kar se je seveda poznao v igri in seveda pri končnem rezultatu,« je bil kratki komentar nekdanjega Borovega in sedanjega

trenerja Oderza (C1) Valterja Vatovca, ki si je ogledal sinočno tekmo. (lako)

Ostali izidi: Ubc - Credifriuli 65:80, Vollinare Basket - Alba 64:76, Lusetti - Cbu 84:77.

D-LIGA - Izidi: Pall. Monfalcone - NAB Tržič 68:76, Villesse - Basket Time 75:88; danes (18:00): Dentesano - Kontovel (v Gradišču).

PROMOCIJSKA LIGA
Salesiani Don Bosco - Bor Art group 61:77 (19:21, 32:43, 44:66)

BOR: Trevisan 10 (-, 5:9, -), Querinuzzi 8 (-, 4:8, -), Schiavo 13 (2:2, 1:3, 3:5), Udovčič 12 (2:2, 5:9, 0:4), Oblak 18 (5:6, 6:11, -), E. Filipaz 9 (-, 3:4, 1:1), B. Filipaz 2 (-, 1:1, 0:1), Puzzer 3 (-, -, 1:1), Faraglia 2 (-, 1:1, 0:1), trener F. Sancin.

Borovci so v zadnjem krogu prvega dela brez večjih težav odpavili ekipo Salesiani Don Bosco. Nasprotniki z isto postavo nastopajo v deželnem prvenstvu U19, kjer zasedajo solidno drugo mesto. Svetovirančan pa so se upirali le eno četrtino: v uvodnih minutah so borovci igrali znatno pod svojimi sposobnostmi, domačini pa so s hitro igro takoj povedli s 16:6. Po dveh minutah odmorja je trener Sancin končno zdramil svoje varovance, ki so strnili svoje vrste in z razigranim Erikom Filipazom na čelu (7 točk v tej četrtini) kmalu iznicičli zaostanek. Že pred prvim dvominutnim odmorom je Bor prvič prevzel vodstvo, sredi druge četrtine pa ga povečal na 10 pik (26:36). Tekma se je odločila na začetku drugega polčasa, ko so borovci s pressingom in boljšo igro v napadu po šestih minutah povečali prednost na 23 točk (36:59). Za tem so Udovčič in soigralci le upravljali zanesljivo vodstvo in na koncu dosegli že tretji zaporedno zmago. V petek ob 21.00 čaka borovce gostovanje v Nabrežini - povratni derbi s Sokolom. (M.O.)

Ostala izida: Cus TS - Barcolana 62:81, Virtus Basket - Scoglietto 66:64.

Hokej na rolerjih - 1. krog povratnega dela A1-lige

Neuspešni poletovci

Arezzo je zmagal s 5:2 - Gostitelji jezni nad sojenjem - Poletov vratar solidno branil

Polet ZKB Kwins - Lions Arezzo 2:5 (1:3)

POLETOVA STRELCA: Strašnik in Battisti.

POLET: Viola, Gallessi, De Iaco, S. Kokorovec, Battisti, Berquier, Sironich, Poloni, Facchini, Rebec, Fabbietti. Trener: Ferjančič.

Poletovci so tudi tokrat ostali praznih rok. »Tokrat so nas sodniki res oškodovali. Dosodili so nam številne prekrške, tako da so gostje skoraj stalno igrali z možem več na igrišču (power play),« je bil po tekmi precej jezen poletovec Mojmir Kokorovec.

Prihodnji teden bo Polet gostoval v Milanu. Milanska ekipa zaseda mesta na sredini lestvice, tako da je vse prej kot nepremagljiva.

V prvem polčasu so »levi« iz Arezza že vodili s 3:1. Za openske »konje« je edini zadetek dal Strašnik. V drugem polčasu je bila tekma bolj izenačena, čeprav prave reakcije Poleta ni bilo. »Škoda. Če bi bilo sojenje bolj pravilno, bi mogoče imeli več možnosti, da bi iztrgali vsaj točko. Tokrat je zelo dobro igral vratar Gallessi, ki je bil stalno pod pritiskom in je branil zelo dobro,« je ocenil Mojmir Kokorovec.

Prihodnji teden bo Polet gostoval v Milanu. Milanska ekipa zaseda mesta na sredini lestvice, tako da je vse prej kot nepremagljiva.

Ostala izida: Modena - Civita Vecchia 4:3, Ferrara - Milano 24 Quanta 4:8.

BALINANJE

Po porazu Gaja matematično zadnja

Po porazu v mestnem derbiju deželne C-lige proti Triestini (12:8) je Gaja matematično obsojena na zadnje mesto v skupini A. V skupini B je Portuale izgubil proti Cussiagnaccu (13:7).

NOGOMET - 1. AL

Primorec proti ekipi iz Žavelj ob 17.00 pri Sv. Sergiju

Trebenski Primorec bo današnjo zaločilo tekmo 15. kroga v 1. amaterski ligi igral na umetni travi pri Svetem Sergiju v Trstu. »Igrališče na trebenski Grizi je sicer urejeno in ni več snega. Vseeno pa smo se odločili, da igramo pri Svetem Sergiju, saj bi tvegali, da bi uničili igrišče, ki je še razmočeno,« je povedal predsednik Primorca Darko Kralj. Tekma proti tretjevrščeni ekipi iz Žavelj, ki ima 24 točk (Primorec jih ima 21), se bo začela ob 17. uri. V elitni ligi so današnjo tekmo Tolmezzo - Virtus Corno prenesli na sredo, 13. januarja (ob 14.30).

DRŽAVNI POKAL - Finale: Torviscosa - Monfalcone 0:1 (Bardini).

DISCIPLINSKI UKREPI

Musolino (Kras) kaznovan do 18.1., Sessiju dva kroga

Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je Krasovega trenerja Alessandra Musolina kaznovala do 18. januarja. Branilec Marco Sessi, ki je bil proti Tricesimu izključen s klopi, bo moral prisilno mirovati dva kroga. Michele Banello pa je bil kaznovan en krog.

ŽENSKI NOGOMET

Anja Colja na trening tekmo deželne selekcije

Selektor ženske deželne reprezentance Natalino Moretto je na trening tekmo proti ekipi Fortissimi, ki bo 27. januarja v Vidmu (ob 19. uri), povabil tudi slovensko igralko tržaške ekipi Sistiana Anjo Colja (letnik 1988), ki jo trenira Mario Adamič.

DEŽELNI MLADINCI

Po slabem nastopu zaslužen poraz Krasa

San Giovanni - Kras 3:2 (1:0)

KRASOVA STRELCA: Doliani v 58. in Jankovič v 78. min.

KRAS: Dedenaro, Moroso, Dolliani, Jevnikar, Kovacic (Jankovič), Candotti, Pečar (Zeriali), Martini, Jurinčič (Pettirocco), Mazzino. Trener: Kragelj.

Krasovi mladinci so v zaostalem zadnjem krogu prvega dela prvenstva prepustili tržaškemu tekmeču vse tri točke. »Poraz (drugi v letosnji sezoni, tretji, če upoštevamo odvzem točk proti Juventini op. ur.) je bil povsem zaslužen. Nismo igrali dobro in končni poraz bi lahko bil še višji,« je po tekmi očenil spremljevalec Krasa Livio Martini. Gostitelji so v prvem polčasu povedli v 44. minut. V 56. minutu je bilo že 2:0 in šele nato so gostje nekoliko predramili in zmanjšali zaostanek z Dollianjem. Toda Kras več ni zmogel. San Giovanni je še tretjič zatresel Dedenarovo mrežo. Kras se še ni vdal in po golu Jankoviča, so še upali vsaj v neodločen izid, do katerega pa ni prišlo. Pred trikratnim sodnikovim življenjem so gostitelji zgrešili enajstmetrovko (strel se je odbil od prečke). Omeniti moramo še, da so v drugem polčasu moralni kar dvajset minut prekiniti tekmo, ker je odpovedala razsvetljjava.

Ostali izidi: Muggia - Fincantieri 6:1, Opicina - Aquileia 5:0, Pro Gorizia - Starezzano 1:1, Trieste Calcio - Ponziana 5:0.

NAŠE ŠTEVILKE

1300. tekma Primorja, že danes 1500. točka?

Enajsterica Primorja, ki igra v amaterskih nogometnih prvenstvih že od sezone 1963-64 je v sredo, proti ekipi San Canzian, odigrala 1300. tekmo. V 47 sezona je prvič enajsterica v 20 prvenstvih 2.AL skupno igrala 556 tekem, v 13 prvenstvih 1.AL 390 tekem, v 8 prvenstvih 3. AL 174 tekem in 6 prvenstvih promocijske lige 180 tekem. Skupno je Primorje doslej izbojevalo 473 zmaga, igralo 421 krat neodločeno in doživel 406 porazov, dalo 1775 in prejelo 1470 golov. V 1300 odigranih tekem pa je skupno zbralo 1449 točk, kar pomeni, da v nedeljo proti prvovrščenemu Pierisu naskakuje na 1500 prvenstveno točko. V 47 sezona se je na trenerki klopi Primorja zvrstilo kar 32 trenerjev, predsednikov pa je doslej bilo 13. (br.).

NABREŽINA - Projekt Šola Šport v priredbi SK Devin in Sci Club 70

Po tečaju še tekma

Na plastični stezi se je smučarskih večin učilo 141 otrok - Zaradi pomanjkanja sredstev odpovedan drugi del tečaja na snegu

Del nagrjenih učencev s predsednikom SK Devin Dariom Stolfo

SLOSPORT

VREMENSKA SЛИKA

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.44 in zatone ob 16.41
Dolžina dneva 8.57

LUNINE MENE
Luna vzide ob 3.41 in zatone ob 12.31

PLIMOVANJE
Danes: ob 0.43 najniže -9 cm, ob 6.53 najvišje 45 cm, ob 14.05 najniže -54 cm, ob 20.46 najvišje 22 cm.
Jutri: ob 1.38 najniže -9 cm, ob 7.34 najvišje 46 cm, ob 14.40 najniže -61 cm, ob 21.25 najvišje 28 cm.

BIOPROGOZA
Danes bo vremenski vpliv močno obremenilen, z vremenskom povezane težave se bodo najpogosteje kazale kot slabo počutje, notranji nemir, potrost, razdražljivost, utrujenost, motnje spanja in z okrepljenimi bolezenskimi znaki.

MORJE
Morje je rahlo razgiban, temperatura morja 10,2 stopinje C.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

Kanin	210	Piancavallo	65
Vogel	80	Forni di Sopra	110
Kranjska Gora	70	Zoncolan	70
Krvavec	75	Trbiž	80
Cerkno	90	Na Žlebeh	160
Rogla	60	Mokrine	120
Mariborsko Pohorje ..	55	Podklošter	55
Civetta	130	Bad Kleinkirchheim ..	70

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

Nestanovitno vreme, pretežno oblačno do oblačno z možnostjo ploh, lahko tudi neviht, v nižinah in ob obali. Lahko bo prišlo do snežnih padavin v visokogorju vse do nižjih leg. Možne bodo tudi razjasnitve v vseh legah.

Danes bo v severovzhodni Sloveniji zmerno do pretežno oblačno in povečini suho. Drugod bo prevladovalo oblačno vreme, predvsem v zahodni Sloveniji bodo občasno še krajevne padavine, deloma snežne plohe. Najniže jutranje temperature bodo od -4 do 0, na Primorskem okoli 4, najvišje dnevne od 1 do 3, na Primorskem do 10 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI

Nebo pretežno oblačno do oblačno z možnostjo večinoma rahlih padavin na širšem območju v nižinah in ob obali, v visokogorju bo snežilo do nižjih leg in morda tudi po dolinah. Padavine bodo zajele zlasti vzhodne predele.

Jutri bo oblačno. Na Primorskem bo občasno rahlo deževajo, drugod pa rahlo snežilo.

Tudi ob najbolj cenih rečeh lahko poskočiš.

25%
Popusta

POÄNG
naslanjač
ogrodje bukev
prevleka alime, črna
cm 68x83
h cm 100

59,90*
namesto **79,90**

Pred takim vabilom boste kar skočili iz svojega sedeža: za omejeno obdobje ponuja IKEA 40% popusta na širokem izboru izdelkov, ki bodo na novo oživelici in obarvali vaš dom.

Pričakujemo vas, te priložnosti ne gre zamuditi.

Imetnikom kartice IKEA FAMILY nudimo dodatnih 10% popusta.

www.IKEA.it

Kakovost po najugodnejših cenah.

POPUSTI DO 40%